

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving

The search for a socially safe environment

Een kwalitatief onderzoek naar de sociale onveiligheidservaringen en behoeften van inwoners uit Huizum-West en Nijlân om de sociale veiligheid en sociale cohesie in de buurt te verbeteren.

Scriptie

Studiejaar: 2023 – 2024

Rijksuniversiteit Groningen
Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen
Master Sociologie, Route Criminaliteit & Veiligheid

Naam:

Ido de vries (S5430380) – i.s.de.vries.1@student.rug.nl

Interne begeleider:

Jaap Nieuwenhuis – j.g.nieuwenhuis@rug.nl

Referent:

Zoltan Lippenyi – z.lippenyi@rug.nl

Externe begeleider:

Robin Zijlstra – robin.zijlstra@jumbo.com

Inleverdatum:

2 augustus 2024

Februari 2024 – augustus 2024

**rijksuniversiteit
 groningen**

**faculteit gedrags- en
 maatschappijwetenschappen**

Samenvatting

In achterstandsbuurten spelen veel sociale problemen, zoals armoede, schulden, gezondheidsproblemen, overlast en gevoelens van onveiligheid. In deze scriptie is gekeken naar de problematiek in achterstandsbuurten. Door zulke problemen zijn inwoners vooral met zichzelf en minder met andere buurtbewoners bezig en het kan voor deze inwoners lastig zijn om zich te verenigen om gezamenlijk de problemen in hun buurt aan te pakken. In de literatuur is nog weinig geschreven over de behoeften van inwoners uit achterstandsbuurten om de sociale cohesie in hun buurt te verbeteren om daarmee de sociale veiligheid te verbeteren. De nadruk in dit onderzoek ligt dan ook op de percepties en behoeften van inwoners uit achterstandsbuurten zodat hier in toekomstig beleid rekening mee gehouden kan worden.

De centrale onderzoeksvraag van dit onderzoek luidt als volgt:

‘Hoe ervaren inwoners uit achterstandsbuurten de sociale veiligheid en sociale cohesie in hun buurt en welke behoeften hebben zij om de sociale veiligheid en sociale cohesie te verbeteren?’

Om deze onderzoeksvraag te beantwoorden zijn twaalf semigestructureerde interviews afgenomen met inwoners uit Huizum-West en Nijlân, twee achterstandsbuurten in Leeuwarden. De interviews zijn uitgewerkt en de data zijn geanalyseerd door middel van een thematische analyse met behulp van de codeboekbenadering.

Uit de data kwam naar voren dat de participanten met name overlast ervaren van vandalisme en vernielingen in de buurt en dan met name auto's die beschadigd worden. Daarnaast ervaren de participanten overlast van de aanwezige hangjongeren in de buurt door het gedrag wat zij vertonen. De participanten ervaren tevens overlast, maar wel in mindere mate, van inbraak en diefstal, geluidsoverlast en intimidatie. Om deze problemen op te lossen en de onveiligheidservaringen te verminderen hebben de participanten behoefte aan meer toezicht in de buurt door politie, handhaving en buurtpreventie. Daarnaast zien de participanten een grote rol weggelegd voor de wijkmanager en buurt- en wijkverenigingen. Zij moeten zichtbaarder en toegankelijker zijn in de buurt zodat inwoners met hun problemen bij de hun terecht kunnen. De participanten ziet de wijkmanager graag als tussenschakel tussen de buurtbewoners en instanties zoals de gemeente, woningbouwvereniging en politie waar buurtbewoners naartoe kunnen met hun problemen en de wijkmanager hun verder helpt waar ze moeten zijn.

De participanten ervaren de sociale cohesie over het algemeen als positief. Ze hebben het idee dat hun burens en buurtgenoten een oogje in het zeil houden en hebben over het algemeen

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

ook goed contact met hun. Dit contact blijft vaak wel beperkt tot een praatje op straat en niet bij elkaar op bezoek komen. De meeste participanten hebben ook geen behoefte om dit contact te vergoten, ze vinden het wel goed hoe het op dit moment gaat. Een enkele participant heeft behoefte aan meer contact met hun burens en ziet graag meer activiteiten georganiseerd worden om contact met anderen te maken. Ook over de voorzieningen in de buurt zijn de participanten erg positief. De participanten zien alleen graag meer hondenpoepveldjes komen en meer plekken waar ze afval kwijt kunnen. Over de sociale activiteiten bestaat enkele kritiek onder de participanten, er worden vooral activiteiten voor ouderen georganiseerd en juist minder activiteiten voor kinderen en jongeren ten opzichte van jaren geleden. De participanten hebben behoefte aan meer aanbod als het gaat om sociale activiteiten, zoals buurtfeesten, sportactiviteiten en bijeenkomsten waar inwoners met hun vragen en problemen kunnen.

Concluderend hebben de participanten dus ervaringen met onveiligheid en spelen er problemen in de buurt waardoor zij zich onveilig voelen. Ook de sociale cohesie kan verbeterd worden, omdat dit kan dragen aan de veiligheidsgevoelens van de participanten. Zij hebben ideeën hoe de veiligheid en de sociale cohesie verbeterd kan worden. Zo zien zij onder andere graag meer toezicht komen in de buurt en hebben zij behoefte aan activiteiten waar zij terecht kunnen met hun problemen en contact kunnen leggen met hun buurtgenoten.

Er zijn bepaalde beleidsaanbevelingen opgesteld naar aanleiding van het onderzoek. Deze aanbevelingen zijn onder te verdelen in aanbevelingen voor de praktijk en aanbevelingen voor vervolgonderzoek. De aanbevelingen voor de praktijk richten zich op de wijkmanager, Jumbo, politie, handhaving en de buurt- en wijkverenigingen. Zij moeten meer toezicht hebben in de buurt en meer activiteiten organiseren voor de inwoners. De aanbevelingen voor vervolgonderzoek zijn om te richten op gepensioneerde inwoners uit de buurt en nog meer inwoners te spreken die werkloos zijn, omdat deze doelgroepen weer net andere ervaringen en behoeften kunnen hebben als de participanten die voor dit onderzoek zijn geïnterviewd. Een andere aanbeveling voor vervolgonderzoek is om een kwantitatief onderzoek uit te voeren op basis van de resultaten om te onderzoeken of de ervaringen en behoeften ook breder in achterstandsbuurten wordt gedragen. Ten slotte wordt aanbevolen om te onderzoeken in hoeverre de behoeften van de participanten uit dit onderzoek haalbaar zijn in de praktijk. In dit onderzoek is hier al een eerste aanzet voor gedaan. Met behulp van deze beleidsaanbevelingen kunnen de problemen van sociale veiligheid en sociale cohesie in achterstandsbuurten aangepakt worden.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
2. Probleemanalyse	8
2.1 Algemene gegevens.....	8
2.2 Sociaaleconomische status	10
2.3 Misdaddelicten	13
2.4 Psychische gezondheid.....	15
2.5 Conclusie probleemanalyse	16
3. Theoretisch kader	17
3.1 Definities sociale veiligheid en sociale cohesie	17
3.2 Onveiligheidservaringen van inwoners uit achterstandsbuurten	20
3.3 Behoeften om de sociale veiligheid en sociale cohesie te verbeteren.....	23
4. Methoden	25
4.1 Keuze semigestructureerde interviews en operationalisatie interviewschema	25
4.2 Dataverzameling.....	26
4.3 Dataverwerking en -analyse	27
4.4 Kwaliteitseisen	29
4.5 Ethische overwegingen	31
5. Resultaten	32
5.1 Positief aan het wonen en leven in Huizum-West en Nijlân.....	32
5.1.1 De locatie	33
5.1.2 Over het algemeen een rustige, fijne en nette buurt	33
5.2 Ervaringen met sociale veiligheid	34
5.2.1 Vandalisme en vernielingen	34
5.2.2 Hangjongeren	35
5.2.3 Inbraak en diefstal	36
5.2.4 Geluidsoverlast	38
5.2.5 Intimidatie.....	39
5.2.6 Overlast door de drukke weg.....	40
5.2.7 Algemene ervaringen met sociale veiligheid	40
5.3 Behoeften om sociale veiligheid te verbeteren	41
5.3.1 Meer toezicht.....	41
5.3.2 Bekendheid wijkmanager	42
5.3.3 Toegankelijkheid wijkmanager	44
5.3.4 Rol wijkmanager	44
5.3.5 Rol andere organisaties in de buurt	45
5.4 Ervaringen met sociale cohesie.....	46
5.4.1 Buren die een oogje in het zeil houden	46
5.4.2 Contact met buurtgenoten	47

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

5.4.3 Ervaringen met sociale activiteiten in de buurt	48
5.4.4 Ervaringen met de voorzieningen in de buurt	49
<i>5.5 Behoeften om sociale cohesie te verbeteren .....</i>	<i>49</i>
5.5.1 Behoeften aan contact met buurtgenoten	50
5.5.2 Behoeften aan sociale activiteiten in de buurt	50
5.5.3 Behoeften aan voorzieningen in de buurt	52
<i>5.6 Algemene behoeften ter verbetering in de buurt .....</i>	<i>53</i>
6. Conclusie en discussie	54
6.1 Conclusie.....	54
6.2 Discussie	58
6.3 Aanbevelingen	60
Literatuur.....	62
Bijlagen.....	66
<i>Bijlage 1: Toestemmingsformulier .....</i>	<i>66</i>
<i>Bijlage 2: Interviewschema.....</i>	<i>67</i>
<i>Bijlage 3: Operationalisatietabel interviewschema .....</i>	<i>72</i>
<i>Bijlage 4: Algemene informatie participanten.....</i>	<i>77</i>
<i>Bijlage 5: Codeboek .....</i>	<i>79</i>

1. Inleiding

De laatste jaren lijkt de aandacht om de problematiek in achterstandsbuurten aan te pakken te zijn afgenomen (Kullberg et al., 2021). Terwijl er sinds de coronapandemie juist nog steeds veel (sociale) problemen zijn. Zo wonen er bijvoorbeeld mensen die kampen met armoede, schulden, gezondheidsproblemen, overlast en gevoelens van onveiligheid. Zulke achterstandsbuurten kenmerken zich vaak door grotere aantallen inwoners zonder werk, met een laag inkomen of een uitkering (Kullberg et al., 2021). Door deze problemen focussen de meeste mensen op het oplossen van hun eigen problemen, zij moeten onder andere zien rond te komen. Hierdoor zijn ze minder met andere buurtbewoners bezig en kan het voor deze inwoners lastig zijn om zich te verenigen om gezamenlijk de problemen in hun buurt aan te pakken (Zahnow et al., 2022).

In achterstandsbuurten spelen dus verschillende sociale problemen, zoals een lage sociaaleconomische status en gevoelens van onveiligheid. Het huidige beleid om deze problematiek aan te pakken richt zich vooral op de psychische en fysieke gezondheidsproblemen (Kullberg et al., 2021), maar het beleid richt zich in mindere mate op de andere hierboven beschreven problemen. De inwoners worden wel betrokken om deel te nemen aan onder andere sport- en beweegactiviteiten en een gezondheidsmarkt, maar de ervaringen van onveiligheid en behoeften van hen om meer buurtbewoners te ontmoeten en zo de sociale cohesie te vergroten en de sociale veiligheid te verbeteren wordt nog niet specifiek op gefocust (De Wree et al., 2006).

Ondanks verschillende studies naar de ervaren sociale veiligheid en sociale cohesie in achterstandsbuurten (De Wree et al., 2006; Schram et al., 2021) en pogingen om dit te verbeteren, is er geen kwalitatief onderzoek gedaan naar de behoeften van inwoners uit achterstandsbuurten om de sociale cohesie in hun buurt te verbeteren om daarmee de sociale veiligheid te verbeteren. Om te kunnen bepalen hoe de sociale veiligheid in achterstandsbuurten verbeterd kan worden, is het doel van dit onderzoek om de ervaringen en behoeften van inwoners uit achterstandsbuurten met sociale veiligheid en sociale cohesie te begrijpen om zo de gevoelens van onveiligheid in achterstandsbuurten te verminderen. De nadruk in dit onderzoek ligt op de percepties en behoeften van de inwoners zodat hier in toekomstig beleid rekening mee gehouden kan worden.

De centrale onderzoeksvraag van dit onderzoek luidt als volgt:

‘Hoe ervaren inwoners uit achterstandsbuurten de sociale veiligheid en sociale cohesie in hun buurt en welke behoeften hebben zij om de sociale veiligheid en sociale cohesie te verbeteren?’

Dit onderzoek draagt bij aan de bredere wetenschappelijke literatuur over het vergoten van sociale cohesie in een achterstandsbuurt om daarmee de sociale veiligheid in de buurt aan te pakken en te verbeteren. Door middel van het onderzoeken van de ervaringen en behoeften van inwoners over de sociale cohesie en sociale veiligheid in achterstandsbuurten wordt het gat in de kennis opgevuld wat ervoor kan zorgen dat de sociale problemen in achterstandsbuurten aangepakt kunnen worden.

Om dit te onderzoeken ligt de focus van dit onderzoek op twee buurten, namelijk Huizum-West en Nijlân. Huizum-West en Nijlân zijn twee wijken gelegen nabij het centrum van Leeuwarden. In deze buurten is het gemiddelde inkomen laag en er leven praktisch opgeleide mensen en mensen die moeite hebben om rond te komen. Daarnaast is er een relatief hoog risico op angst of depressie in vergelijking met andere buurten en voelen de inwoners zich vaker eenzaam (CBS, 2023). Ook blijkt dat er relatief veel overlast is in de wijk in de vorm van vernielingen en diefstal (CBS, 2023). Ook de Jumbo Supermarkt Ruyter gelokaliseerd in deze buurt heeft last van overlast en van winkeldiefstal en wil vanuit haar maatschappelijke functie gezamenlijk met de wijkmanager, andere organisaties in de buurt en inwoners zelf deze problemen aanpakken om de buurt gezamenlijk veiliger en beter te maken. Ervaringen en inzichten in de bepalende factoren van sociale veiligheid en sociale cohesie kunnen eraan bijdragen dat de sociale veiligheid en de bijkomende problemen in Huizum-West, Nijlân en andere achterstandsbuurten aangepakt worden. De onveiligheidservaringen en behoeften van inwoners uit Huizum-West en Nijlân worden getoetst aan ervaringen en behoeften van inwoners uit andere achterstandsbuurten. Er wordt een vergelijking gemaakt met andere onderzoeken en onderzocht in hoeverre de ervaringen en behoeften met elkaar overeenstemmen of van elkaar verschillen. Op basis van dit onderzoek kunnen er aanbevelingen geformuleerd worden om de sociale veiligheid en sociale cohesie in achterstandsbuurten in de toekomst te verbeteren.

Het volgende hoofdstuk van deze scriptie gaat uitgebreider in op de problemen die spelen in Huizum-West en Nijlân. Hoofdstuk 3 biedt een overzicht van de literatuur over sociale cohesie in achterstandsbuurten en over ervaringen en behoeften van sociale veiligheid in andere achterstandsbuurten. Hoofdstuk 4 gaat in op de onderzoeksmethoden en vervolgens beschrijft Hoofdstuk 5 de kwalitatieve data-analyse en de resultaten hiervan. Tot slot worden in Hoofdstuk 6 de conclusie en discussie van dit onderzoek gepresenteerd gevolgd door aanbevelingen om de sociale veiligheid en sociale cohesie in achterstandsbuurten te verbeteren.

2. Probleemanalyse

Allereerst worden de inwoners van de wijken Huizum-West en Nijlân en hun problemen in kaart gebracht. Welke problemen spelen er eigenlijk in deze wijken? Hiervoor is de al bestaande data van het CBS (2023) geraadpleegd en zijn verschillende gesprekken gevoerd met betrokkenen in deze wijken. Er wordt gekeken naar de gegevens van de inwoners uit de wijken Huizum-West en Nijlân. Deze worden ook vergeleken met de gegevens van de rest van de gemeente Leeuwarden en in een enkel geval ook met de gegevens van Friesland en Nederland als geheel.

Allereerst worden een aantal algemene gegevens gepresenteerd, namelijk inwonersaantallen, leeftijd en afkomst. Vervolgens worden een aantal specifieke kenmerken in deze wijken gepresenteerd, dit zijn sociaaleconomische status, misdaaddelicten en psychische gezondheid. Er is voor deze gegevens gekozen, omdat uit de data en gesprekken blijkt dat deze kenmerken de grootste problemen opleveren in Huizum-West en Nijlân. Op deze problemen en welke behoeften de inwoners hebben om deze problemen te verbeteren wordt in het vervolg van het onderzoek dan ook gefocust.

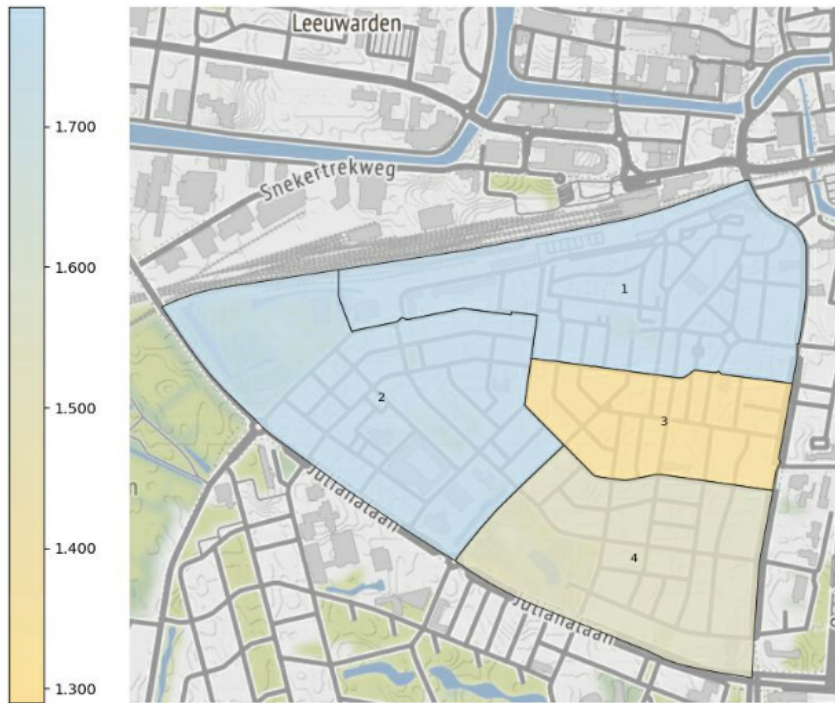
2.1 Algemene gegevens

Het CBS (2023) maakt, binnen hun gegevens, onderscheid in verschillende wijken en buurten. De buurten Hollanderwijk (1), Jan van Scorelbuurt (2), Gerard Dou (3) en Julianapark (4) vormen samen Huizum-West, in figuur 1 is dit gebied te zien. Nijlân bestaat uit één buurt en wordt dus ook als Nijlân weergegeven bij CBS. De wijken Huizum-West en Nijlân vormen het onderzoeksgebied binnen dit onderzoek.

Huizum-West telt 6.385 inwoners in 2023 (CBS, 2023). Het aantal inwoners in Huizum-West kent in tegenstelling tot de gemeente Leeuwarden in zijn geheel een dalende trend, de cijfers in Huizum-West dalen namelijk bijna ieder jaar. De wijk Nijlân telt in 2023 3.805 inwoners, dit is een stijging ten opzichte van 2013 (CBS, 2023). Het inwonersaantal in de gemeente Leeuwarden is vanaf 2013 fors gestegen, de migrantenstroom en het feit dat een aantal gemeenten gefuseerd zijn met de gemeente Leeuwarden spelen hierin een rol. Het onderzoeksgebied Huizum-West en Nijlân telt dus gezamenlijk 10.190 inwoners.

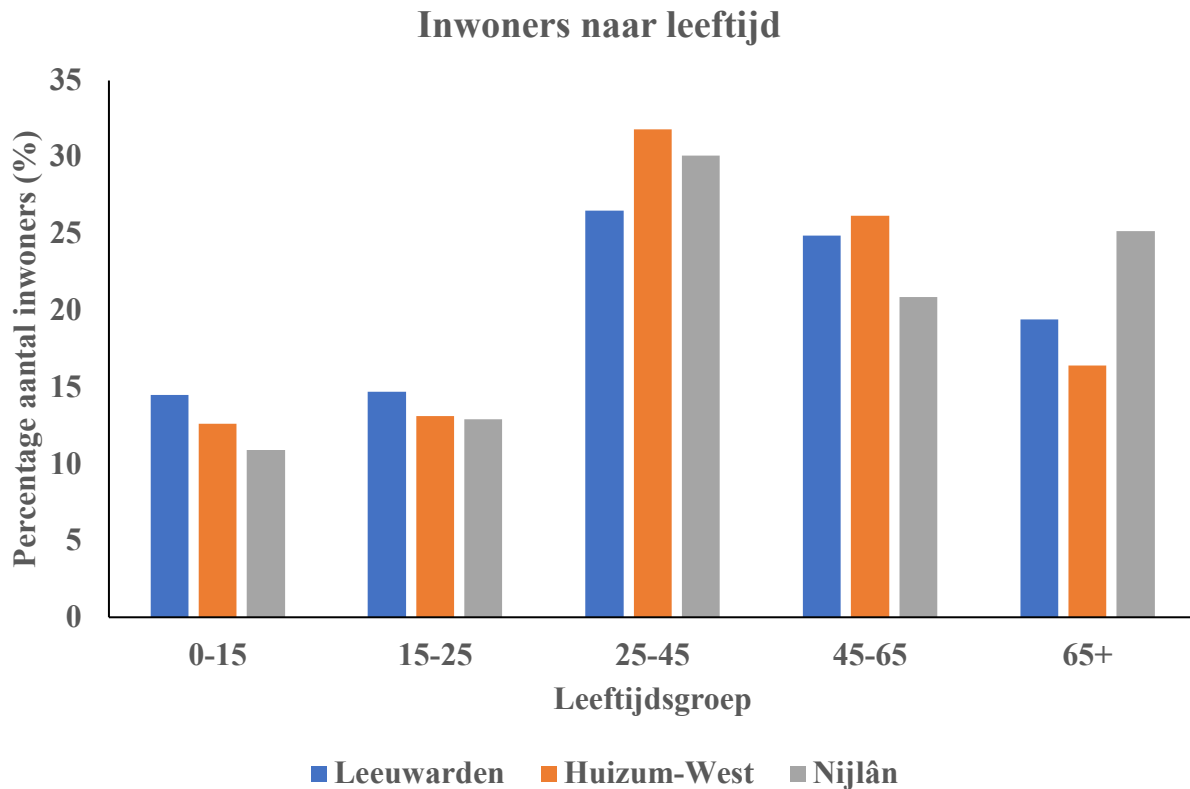

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

Figuur 1. Kaart van Huizum-West met het aantal inwoners per buurt in 2023 (CBS, 2023).

In beide wijken is de leeftijdsgroep tussen 25 en 45 jaar de grootste groep, in Huizum-west 31,8 procent en in Nijlân 30,1 procent (Zie Figuur 2). Daarnaast is de leeftijdsgroep tussen 0 en 15 jaar de kleinste groep in beide wijken. Vrijwel alle inwoners van Huizum-West (82%) en Nijlân (78%) zijn afkomstig uit Nederland, in de gemeente Leeuwarden is dit 80 procent.

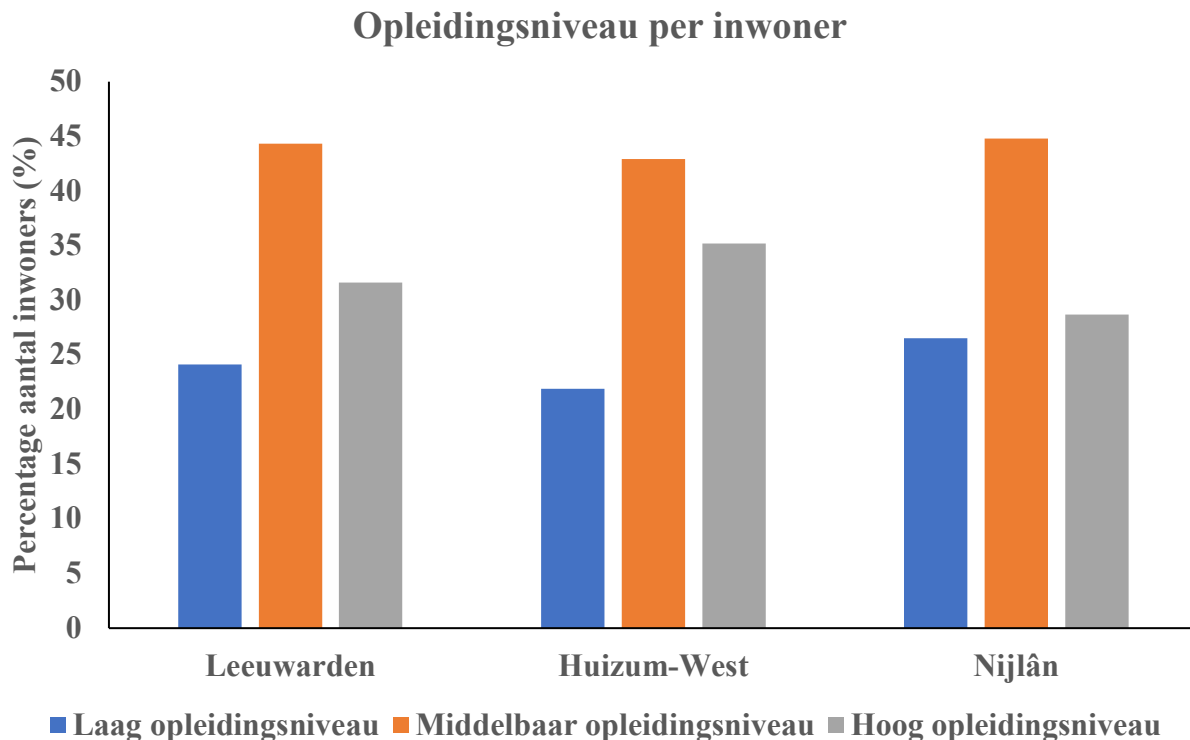
Figuur 2: Inwoners naar leeftijd in de gemeente Leeuwarden en in Huizum-West en Nijlân.
Bron: CBS (2023). Eigen bewerking.

2.2 Socioeconomische status

Sociaaleconomische status (SES) is iemands gecombineerde economische en sociale status (Baker, 2014). Sociaaleconomische status bestaat uit drie kenmerken, namelijk opleidingsniveau, inkomen en werk.

Van de inwoners tussen 15 en 75 jaar uit Huizum-West is 21,9 procent praktisch opgeleid, 35,2 procent is hoog opgeleid en 42,9 procent heeft een middelbaar opleidingsniveau (Zie Figuur 3). In vergelijking met de gemeente Leeuwarden in zijn geheel wonen er in Huizum-West minder praktisch opgeleiden en juist iets meer hoogopgeleiden. Hier moet echter wel een nuancering in aangebracht worden. Het opleidingsniveau in de wijk Huizum-West is namelijk erg verdeeld. Zo wonen er in de Jan van Scorelbuurt (26,4%) en Hollanderwijk (24,1%) meer praktisch opgeleiden dan in de buurten Julianapark (16%) en Gerard Dou (18,5%). In deze twee buurten wonen juist de meeste hoogopgeleiden, in Julianapark 44 procent en in de Gerard Dou 38 procent. Huizum-West is intern dus ook nog best verschillend met twee relatief hoogopgeleide buurten en twee

relatief praktisch opgeleide buurten. De algehele cijfers van Huizum-West dekken dus niet de volledige lading. Van de inwoners tussen 15 en 75 jaar uit Nijlân is 26,5 procent praktisch opgeleid, 28,7 procent is hoog opgeleid en 44,8 procent heeft een middelbaar opleidingsniveau. In Nijlân wonen dus relatief meer praktisch opgeleiden en minder hoogopgeleiden dan in Huizum-West en de rest van de gemeente Leeuwarden.

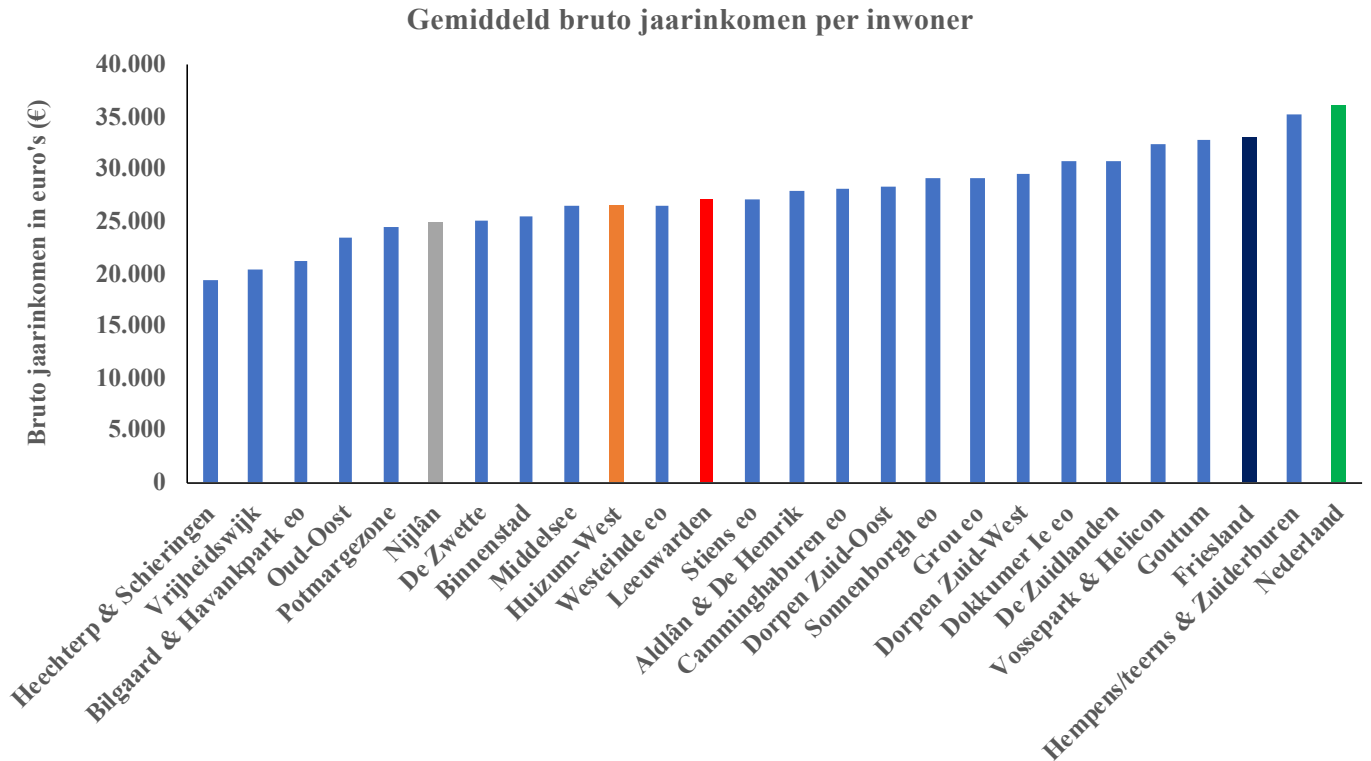

Figuur 3: Opleidingsniveau per wijk. Bron: CBS (2023). Eigen bewerking.

Het tweede component van sociaaleconomische status (SES) is het inkomen. Het gemiddelde bruto jaarinkomen in Huizum-West in 2023 was 26.500 euro. In Nijlân lag het gemiddelde inkomen in 2023 lager dan in Huizum-West, namelijk 24.900 euro (Zie Figuur 4). In de gemeente Leeuwarden was het gemiddelde bruto jaarinkomen in 2022 27.100 euro (CBS, 2023). Ter vergelijking met andere grote steden ligt het gemiddelde bruto jaarinkomen in de gemeente Leeuwarden lager dan in andere grote gemeenten. In de gemeente Groningen lag het gemiddelde bruto jaarinkomen namelijk op 28.300 euro, in de gemeente Rotterdam op 29.100 euro, in de gemeente Den Haag 30.700 euro, in de gemeente Utrecht 34.100 euro en in de gemeente Amsterdam lag het bruto jaarinkomen op 36.500 euro.

In Huizum-West en Nijlân wonen dus relatief veel mensen met een inkomen dat een stuk lager ligt dan in de gemeente Leeuwarden en andere gemeenten. 20 procent van de inwoners tussen 18 en 65 jaar in Huizum-West heeft moeite om rond te komen, in Nijlân is dit zelfs 24 procent. Van de 65-plussers in Huizum-West heeft 8 procent moeite om rond te komen, in Nijlân is dit 6 procent (CBS, 2023). 7,2 procent van de kinderen in Friesland groeide in 2019 op in armoede (CBS, 2023). In 2017 groeide bijna 17% van de kinderen in de gemeente Leeuwarden op in armoede (CBS, 2023). In de gemeente Leeuwarden groeien dus een stuk meer kinderen in armoede op dan in de rest van de provincie. Het CBS (2023) heeft geen wijk specifieke informatie over het percentage kinderen dat in armoede opgroeit.

Naast het inkomen is werk belangrijk voor het welzijn van mensen. Werk brengt namelijk sociale contacten met zich mee, verschaft inkomen en zorgt voor een structurering van de tijd waardoor mensen zich niet gaan vervelen. De gemeente Leeuwarden had in 2020 van alle Friese gemeenten het hoogste werkloosheidspercentage met 4,8 procent. In Friesland lag het werkloosheidspercentage gelijk aan landelijk, dit was 3,8 procent. 70 procent van de inwoners tussen 15 en 75 jaar in Huizum-West participeert op de arbeidsmarkt, in Nijlân is 67 procent (CBS, 2023). In de gemeente Leeuwarden is dit 69 procent. Landelijk gezien participeert 71 procent van de mensen tussen 15 en 75 procent op de arbeidsmarkt. Deze cijfers liggen allemaal nagenoeg gelijk. Het gaat hier om de netto arbeidsparticipatie. Dit is het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking), dus exclusief werklozen (CBS, 2023). Ondanks dat de cijfers niet verschillen van het landelijke werkloosheidsbeeld, kan de werkloosheid in Huizum-West en Nijlân bijdragen aan de sociale onveiligheid in deze wijken en daarom wordt er ook gefocust op de werkloosheid en hoeveel tijd inwoners dus doorbrengen in de buurt. Dit kan natuurlijk verschillen voor iemand die werk heeft ten opzichte van iemand die geen werk heeft.

Figuur 4: Gemiddeld bruto jaarinkomen per inwoner per wijk in de gemeente Leeuwarden.

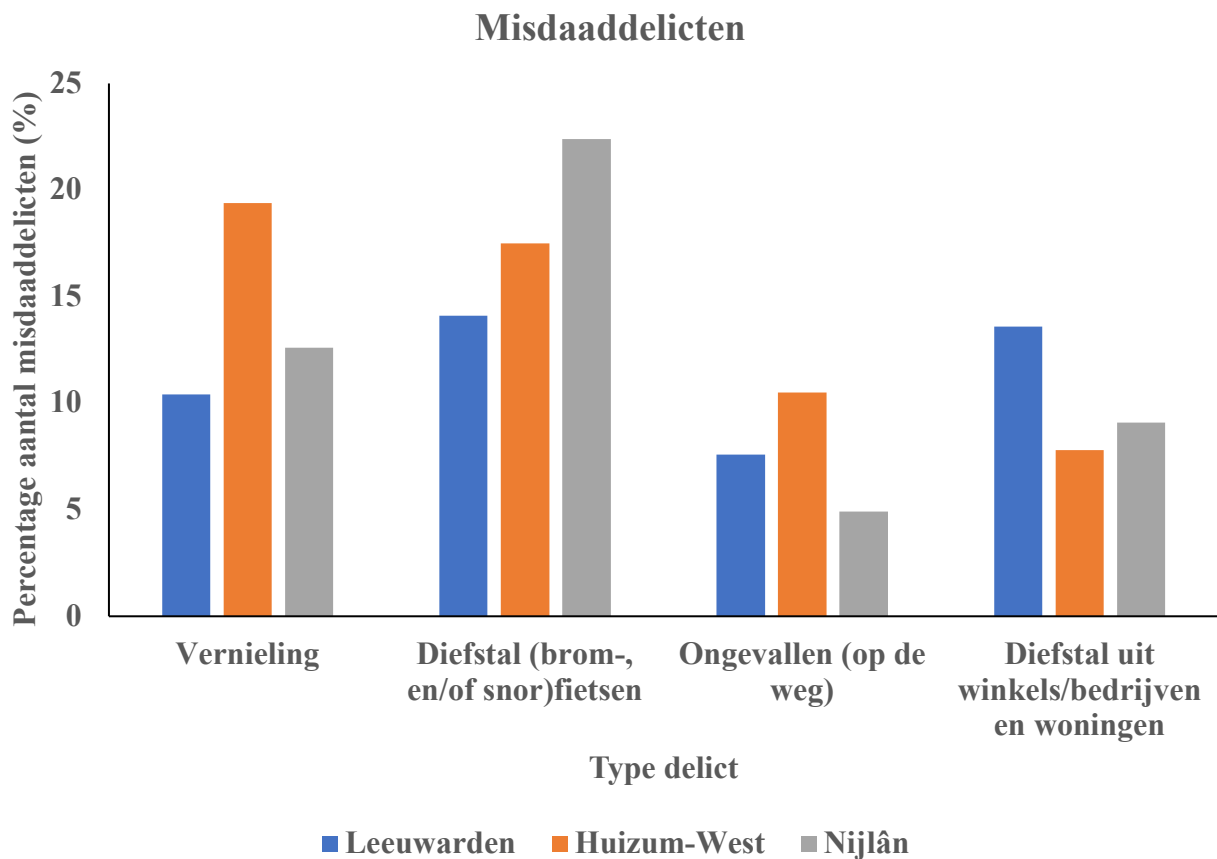
Bron: CBS (2023). Eigen bewerking.

2.3 Misdaaddelicten

In 2022 werden in de wijk Huizum-West 361 misdrijven door de politie geregistreerd, in Nijlân waren dit er 143 (CBS, 2023). Het aantal misdrijven in deze wijken is sterk gedaald sinds 2013. Van de delicten in Huizum-West ging 19,4 procent over vernieling (zaakbeschadiging) en 17,5 procent ging over diefstal van brom- en snorfietsen. Van de delicten in Nijlân ging zelfs 22,4 procent over diefstal van brom- en snorfietsen en 12,6 procent over vernieling (zaakbeschadiging) (Zie Figuur 5). Dit relatief hoge percentage diefstal van brom- en snorfietsen komt mogelijk door de aanwezigheid van een middelbare school in deze wijk. Ongevallen (op de weg) bedroeg in Huizum-west 10,5 procent van de delicten. In Nijlân was dit 4,9 procent. Vernieling (zaakbeschadiging), diefstal van brom en snorfietsen en ongevallen zijn uitgelicht, omdat dit de drie meest voorkomende delicten in Huizum en Nijlân in 2022 zijn (CBS, 2023).

In de gemeente Leeuwarden in zijn geheel ging 14,1 procent over diefstal van brom en snorfietsen, 10,4 procent ging over vernieling (zaakbeschadiging) en 7,6 procent over ongevallen (op de weg). In Huizum-West en Nijlân werden dus in vergelijking met de rest van de gemeente

Leeuwarden meer misdrijven geregistreerd gerelateerd aan dit type delicten. Er is een keuze gemaakt om diefstal uit winkels/bedrijven en uit woningen samen te voegen als diefstal. Deze keuze is gemaakt omdat er niet veel geregistreerde delicten zijn gerelateerd aan diefstal. In Huizum-West ging 7,8 procent van de misdaaddelicten over diefstal. In Nijlân was dit 9,1 procent van alle delicten. In de gemeente Leeuwarden was dit 13,6 procent. Over het algemeen lijken de cijfers van diefstal uit winkels/bedrijven en uit woningen lager dan dat het in praktijk daadwerkelijk zal zijn, maar dit komt vooral omdat niet alle diefstallen gemeld en geregistreerd worden. Een oorzaak hiervan is dat winkels vaak alleen een winkelverbod uitreikt aan de dader en niet altijd de politie erbij haalt, waardoor de diefstal niet altijd geregistreerd wordt.

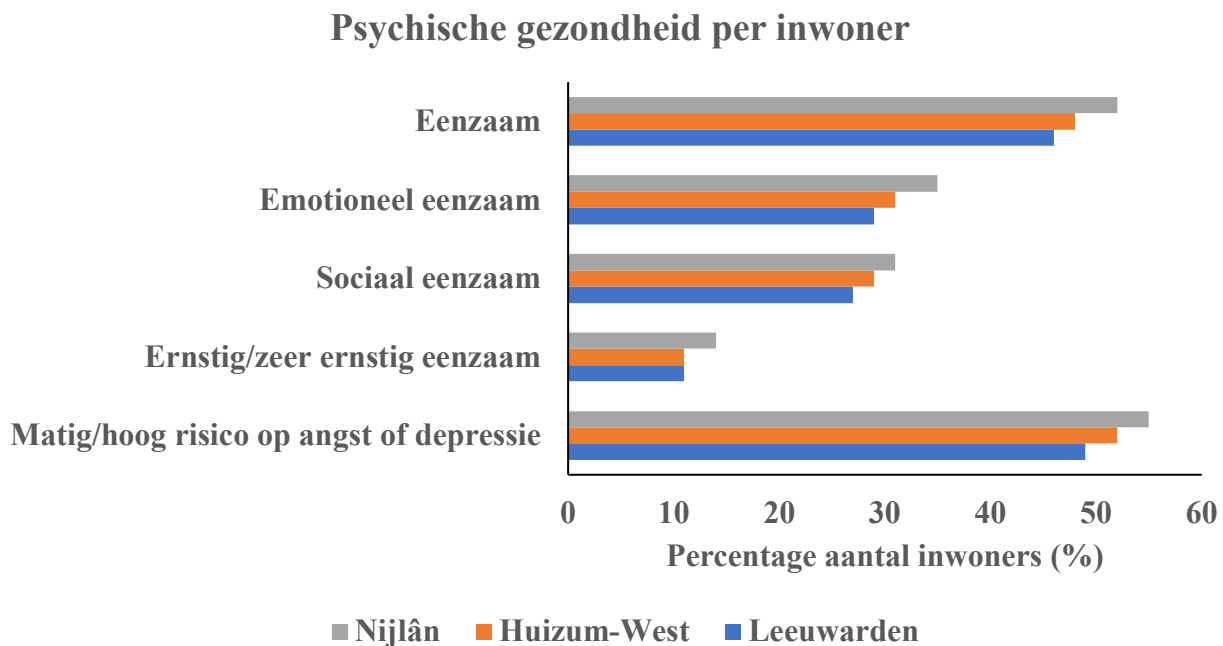

Figuur 5: Meest voorkomende misdaaddelicten in percentages.

Bron: CBS (2023). Eigen bewerking.

2.4 Psychische gezondheid

52 procent van de volwassenen in Huizum-West heeft een matig of hoog risico op angst of depressie, in Nijlân is dit zelfs 55 procent (CBS, 2023). In de rest van de gemeente Leeuwarden ligt dit risico iets lager, namelijk 49 procent (Zie figuur 6). Daarnaast voelt 48 procent van de inwoners van 18 jaar of ouder in Huizum-West zich eenzaam. 31 procent van de inwoners is emotioneel eenzaam en 29 procent sociaal eenzaam. 11 procent van de inwoners is zelfs ernstig of zeer ernstig eenzaam. Deze cijfers liggen vrijwel gelijk met de rest van de gemeente Leeuwarden. In de wijk Nijlân liggen deze cijfers wel wat hoger ten opzichte van Huizum-West en de gemeente Leeuwarden in zijn geheel. 52 procent van de inwoners van 18 jaar of ouder in Nijlân voelt zich namelijk eenzaam. 35 procent van de inwoners voelt zich emotioneel eenzaam en 31 procent sociaal eenzaam. 14 procent van de inwoners is zelfs ernstig of zeer ernstig eenzaam. In de wijken Huizum-West en Nijlân lijkt de psychische gezondheid dus een groter probleem te zijn dan in de rest van Leeuwarden.

Figuur 6: Psychische gezondheidsklachten in de gemeente Leeuwarden en in Huizum-West en Nijlân. Bron: CBS (2023). Eigen bewerking.

2.5 Conclusie probleemanalyse

Kortom, Huizum-West en Nijlân zijn twee wijken waar relatief veel mensen wonen met een gemiddeld inkomen dat lager ligt dan in de meeste andere wijken in Leeuwarden. Daarnaast is er een relatief hoog risico op angst of depressie, voelen de inwoners zich vaker eenzaam en blijkt dat er relatief veel overlast is in de wijk in de vorm van vernieling en diefstal van brom- en snorfietsen en in winkels/bedrijven (CBS, 2023). De diefstal in winkels en bedrijven ligt lager dan in de rest van de gemeente Leeuwarden (CBS, 2023). Daarnaast hebben inwoners in een aantal buurten in Huizum-West een lager opleidingsniveau dan in de rest van de wijk en Nijlân. Ook de Jumbo supermarkt Ruyter gelegen in deze wijk heeft last van overlast en winkeldiefstal. Maar hoe ervaren inwoners uit andere achterstandsbuurten eigenlijk de sociale veiligheid, welke behoeften hebben zij om dit te verbeteren en wat zegt de literatuur over sociale veiligheid en sociale cohesie in achterstandsbuurten? Dit zal aan bod komen in het theoretisch kader.

3. Theoretisch kader

In het theoretisch kader wordt de onderzoeksvraag: *‘Hoe ervaren inwoners uit achterstandsbuurten de sociale veiligheid en sociale cohesie in hun buurt en welke behoeften hebben zij om de sociale veiligheid en sociale cohesie te verbeteren?’* vanuit bestaande literatuur uitgewerkt. Dit onderzoek gaat over ervaringen van sociale veiligheid en sociale cohesie en welke behoeften inwoners uit achterstandsbuurten hebben om de sociale veiligheid en sociale cohesie in hun buurt te verbeteren. In dit hoofdstuk worden allereerst de concepten sociale (on)veiligheid en sociale cohesie gedefinieerd en toegelicht waarom er gefocust wordt op sociale cohesie. Uit de literatuur komt namelijk naar voren dat het vergroten van de sociale cohesie in een buurt een mogelijke oplossing is om de sociale veiligheid te verbeteren. Vervolgens komen ervaringen van veiligheid en behoeften die inwoners uit achterstandsbuurten hebben om de sociale veiligheid en sociale cohesie in hun buurt te verbeteren aan bod. Deze informatie kan getoetst worden aan de ervaringen en behoeften van inwoners uit Huizum-West en Nijlân.

3.1 Definities sociale veiligheid en sociale cohesie

Sociale onveiligheid wordt in dit onderzoek gedefinieerd als ‘de bedreiging van veiligheid die niet van buitenaf komt (vanuit andere landen, vanuit de natuur of vanuit de technologie) maar van binnenuit: misdrijven en overtredingen die tot conflicten leiden tussen (groepen) burgers onderling’ (Bruinsma & Bernasco, 2004). Binnen deze definitie wordt onderscheid gemaakt tussen objectieve en subjectieve onveiligheid. Objectieve sociale onveiligheid betekent dat iemand daadwerkelijk slachtoffer is als gevolg van handelingen van anderen. Het betreft de criminaliteit door iemand anders die de persoon zelf of zijn eigendom rechtstreeks schade toebrengt. Het zijn uitingen van criminaliteit, zoals inbraak, (winkel)diefstal, vernielingen en vandalisme. Deze vormen van criminaliteit brengen vaak grote emotionele en psychische gevolgen met zich mee en kunnen bijdragen aan de subjectieve sociale onveiligheid (Fijnaut & Zaat, 2003). Subjectieve sociale onveiligheid zijn de zorgen of de angst van burgers die rondom het slachtofferschap bestaan (Fijnaut & Zaat, 2003; Bruinsma & Bernasco, 2004). Burgers ervaren bijvoorbeeld subjectieve onveiligheid als er sprake is van overlast. Het gaat dan onder andere om rondhangende groepen jongeren, geluidsoverlast, onbeleefdheden en bedreigingen. Dit gedrag kan voor anderen als overlastgevend en intimiderend ervaren worden (Fijnaut & Zaat, 2003). In dit onderzoek wordt onderzocht hoe de sociale veiligheid in een buurt verbeterd kan

worden. Een sociaal veilige buurt is een buurt waarin men geen onveiligheid hoeft te ervaren en men kan leven zonder angst voor of blootstelling aan bedreigingen en criminaliteit door anderen (BLVC, 2019).

Sociale cohesie speelt een cruciale rol om de sociale veiligheid in een buurt te bereiken (De Hart et al., 2002). Sociale cohesie is de mate waarin (groepen) mensen zich met elkaar verbonden voelen en zich gezamenlijk kunnen verenigen om een buurt veiliger/beter te maken (Sociaal en Cultureel Planbureau, z.d.). Hierbij gaat het over prettig contact op straat en in de buurt en het idee hebben dat er sociale controle heerst in de buurt waarbij buren een oogje in het zeil houden en gezamenlijk de buurt veilig willen houden (De Hart et al., 2002). In achterstandsbuurten spelen meer individuele sociale problemen dan in andere wijken, zoals eenzaamheid, armoede, stress en depressie (Winsemius et al., 2016). Door deze problemen focussen de meeste mensen op hun eigen problemen, zij moeten zien rond te komen of zorgen dat ze niet in een depressie terecht komen. Doordat een deel van de inwoners uit achterstandsbuurten moeite heeft met zichzelf, kunnen mensen zich minder goed verenigen en verbinden met elkaar en zijn ze minder met elkaar en de andere buurtgenoten bezig (Zahnow et al., 2022). De sociale cohesie in een buurt is juist zo belangrijk om gezamenlijk de buurt veiliger/beter te maken. Met een hogere sociale cohesie in de buurt kunnen de bewoners zich beter verenigen om gezamenlijk de buurt veiliger te maken en de ervaren sociale onveiligheid te verminderen (Zahnow et al., 2022). Buurtbewoners die bijvoorbeeld geregeld in de omgeving winkelen en cafés, restaurants en/of buurtcentra bezoeken hebben namelijk een groter sociaal netwerk en een groter gevoel van sociale verbondenheid met de buurt dan de buurtbewoners die geen gebruik maken van de lokale voorzieningen (van Bergeijk et al., 2008). De buurtbewoners die hier wel gebruik van maken nemen namelijk deel aan het sociale leven in de buurt en dragen daarmee bij aan de sociale cohesie (Granovetter, 1983). Deze sociale cohesie leidt tot de ontwikkeling van collectieve waarden en gedragsnormen in de buurt. Wanneer buurtbewoners problemen in de buurt ervaren, zoals bijvoorbeeld criminaliteit of vandalisme, kunnen de buurtbewoners terugvallen op deze collectieve waarden en gezamenlijk verenigen om de problemen in de buurt aan te pakken en de buurt veiliger maken (Zahnow et al., 2022).

Buurtplekken, zoals een wijkgebouw, supermarkt, winkel of café, zijn belangrijke kenmerken van een buurt om de sociale cohesie te faciliteren en daarmee de sociale veiligheid in een buurt te vergroten door middel van het faciliteren van sociale interactie tussen bewoners

onderling (Baum & Palmer, 2002). Buurtplekken die sociale interactie faciliteren, zoals het organiseren van buurtbarbecues, sportactiviteiten en andere ontmoetingsmogelijkheden, bieden namelijk mogelijkheden om gezamenlijke relaties van vertrouwen, gedeelde waarden en samenwerking tussen bewoners onderling op te bouwen wat bevorderlijk is voor misdaadpreventie en de sociale veiligheid (Kurtz et al., 1998). Buurten met een groter aantal buurtplekken en activiteiten bieden meer mogelijkheden voor sociale onderlinge interacties tussen buurtbewoners. Zij leren elkaar beter kennen en zullen zich eerder verenigen met de buurtgenoten die dezelfde normen als hun delen door bijvoorbeeld gezamenlijk in de buurt een buurtwacht op te richten, afval op te ruimen of sociale activiteiten te organiseren (Zahnow et al., 2022). Deze onderlinge sociale interactie heeft positieve gevolgen voor de collectieve effectiviteit. Collectieve effectiviteit wordt gedefinieerd als sociale cohesie gecombineerd met de bereidheid om in te grijpen ten behoeve van het algemeen welzijn van de buurt (Sampson, 2012). De onderlinge sociale interactie heeft hier positieve gevolgen voor, omdat buurtgenoten die dezelfde normen delen eerder met elkaar omgaan en elkaar makkelijker aanspreken wanneer zij problemen ervaren. Dit wordt versterkt door de stabiliteit van de buurt en verzwakt door economische uitsluiting (Sampson, 2012). Een buurt is stabiel wanneer de spanningen tussen buurtbewoners zo beperkt mogelijk blijven, idealiter zijn er natuurlijk helemaal geen spanningen tussen buurtbewoners (Boutellier et al., 2012). Spanningen tussen buurtbewoners zijn vaak het gevolg van een cumulatie van mogelijke risicofactoren, zoals botsende leefstijlen, verschillende opvattingen over het onderhoud van de buurt, conflicten tussen huurders en kopers en het langs elkaar heen leven van buurtgenoten met verschillende opleiding- en inkomensniveaus, maar ook de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van professionals die werken in de buurt, zoals een wijkagent of de gemeente (Boutellier et al., 2012). Onderlinge sociale interactie in een buurt wordt verzwakt door economische uitsluiting, omdat buurtbewoners die vanwege armoede, een laag inkomen of werkloosheid minder kunnen bijdragen aan het algemeen welzijn van de buurt, omdat ze vaak zelf al moeite hebben om rond te komen en niet bezig zijn met hun buurtgenoten en de algemene problemen in de buurt (Sampson, 2012). Daarnaast worden sociale normen versterkt door de onderlinge interacties. Wanneer er namelijk meer onderlinge interactie is tussen buurtgenoten, leren zij elkaar beter kennen en leren zij ook buurtgenoten kennen die dezelfde sociale normen delen. Buurtgenoten die dezelfde normen delen zullen eerder met elkaar omgaan dan buurtgenoten met botsende sociale normen en zullen hun gedeelde sociale normen met elkaar

delen en versterken (Baum & Palmer, 2002). Op deze manier kunnen buurtgenoten die dezelfde normen delen verenigen en gezamenlijk de sociale veiligheid in een buurt aanpakken en verbeteren (Wickes et al., 2018; Baum & Palmer, 2002). Door de sociale interactie in een wijk te beïnvloeden, kunnen buurtplekken de sociale cohesie in de buurt en het vermogen tot informele sociale controle beïnvloeden, met positieve gevolgen voor de sociale veiligheid (Sampson et al., 1997). Wanneer de sociale cohesie in een buurt hoog is, wordt de kans dat inwoners die (sociale) problemen ervaren voor sociale onveiligheid gaan zorgen kleiner. Een hoge sociale cohesie zorgt er namelijk voor dat mensen meer tijd met elkaar doorbrengen, waardoor er betere onderlinge relaties tussen buurtgenoten ontstaan en er meer toezicht en sociale controle in een buurt is (Sullivan et al., 2004). De sociale controle in een buurt wordt dus gevormd door de onderlinge relaties tussen buurtbewoners.

Wanneer mensen meer tijd met elkaar doorbrengen worden er meer activiteiten georganiseerd door de inwoners zelf waar steeds meer mensen bij aanwezig zijn, omdat de sociale cohesie in de buurt goed is. De inwoners met goede onderlinge relaties gaat het opvallen wie uit de buurt problemen ervaart en nooit bij de activiteiten aanwezig zijn, waardoor er sociale controle gaat plaatsvinden (Coley et al., 1997). De sociale controle kan ertoe leiden dat inwoners eerder problemen bij andere buurtgenoten opmerkt en elkaar daarop aanspreekt en elkaar willen helpen. Wanneer de onderlinge relaties in een buurt beter zijn, delen buurtgenoten dezelfde normen met elkaar waardoor het makkelijker wordt om elkaar aan te spreken en zichzelf uit te spreken over de problemen in de buurt. Dit kan eerder tot een sociaal veilige buurt leiden dan wanneer de sociale cohesie laag is (Coley et al., 1997). Er heerst een hoge sociale cohesie, waardoor steeds meer mensen met elkaar omgaan, gezamenlijke activiteiten gaan organiseren en iedereen erbij willen betrekken (Coley et al., 1997). De focus op een goede sociale cohesie in een buurt is dus relevant, omdat het kan bijdragen aan de sociale veiligheid in de buurt.

3.2 Onveiligheidservaringen van inwoners uit achterstandsbuurten

Er zijn verschillende onderzoeken gedaan naar ervaringen van sociale veiligheid in achterstandsbuurten en behoeften om de sociale veiligheid te verbeteren. Het is belangrijk te onderzoeken welke onveiligheidservaringen er zijn in achterstandsbuurten en waar deze ervaringen en behoeften om de veiligheid te verbeteren vandaan komen en welke behoeften er zijn. Hoe mensen onveiligheid ervaren is afhankelijk van het gevoel wat zij hebben over de

onveiligheid in de buurt. Als mensen het gevoel hebben dat hun buurt onveilig is, zullen zij hier ook naar handelen en zullen zij ook daadwerkelijk onveiligheid in de buurt ervaren. Mensen passen op basis van deze gevoelens namelijk vaak hun gedrag in de samenleving aan. Ze ontwijken bijvoorbeeld bepaalde plekken, gaan niet alleen de straat op, praten met anderen over hun gevoel en wat ze ervaren of letten samen met burens en buurtgenoten wat beter op wat er in de buurt gebeurt (Schram et al., 2021). De onveiligheidservaringen worden vaak gevormd door daadwerkelijke ervaringen die inwoners hebben met criminaliteit en onveiligheid (Leverentz, 2012). Deze onveiligheidservaringen zijn vaak subjectief, relatief en afhankelijk van de leefsituatie van de inwoners uit de specifieke buurt. Inwoners ervaren onveiligheid in hun buurt allemaal op een andere manier en interpreteren het verschillend (De Wree et al., 2006; Schram et al., 2021). De ervaren onveiligheid hangt vaak af van de eigen situatie van het individu, hoe vaak is iemand bijvoorbeeld in de buurt, heeft diegene contact met buurtgenoten en heeft de buurtbewoner nog andere individuele problemen.

De sociale onveiligheidservaringen die mensen hebben in een buurt komt voort uit twee inschattingen die mensen maken, namelijk wat de risico's op dat moment zijn en of zij zelf of anderen in staat zijn iets te (kunnen) doen om deze risico's en bedreigingen te bestrijden of de gevolgen ervan te ondergaan ten behoeve van het algemene welzijn van de buurt (Schram et al., 2021). De onveiligheidservaringen en gevoelens ontstaan door daadwerkelijke gedragingen en ervaringen met criminaliteit, zoals inbraak, diefstal en autocriminaliteit. Wanneer hier ook nog eens geweld bij wordt gebruikt, heeft dit een grotere invloed op het onveiligheidsgevoel dan wanneer er geen geweld wordt gebruikt (De Wree et al., 2006). Onveiligheidservaringen ontstaan ook door verloedering in de buurt, rondhangende jongeren en door het optreden van bepaalde instanties in de buurt, zoals de politie, zorginstellingen of de gemeente. Dit wordt bevestigd door onderzoeken die onveiligheidservaringen van mensen in achterstandsbuurten hebben onderzocht. In deze onderzoeken komt namelijk naar voren dat verloedering en vervuiling gelinkt wordt met een onveilig gevoel (De Wree et al., 2006; Schram et al., 2021). De oorzaak van deze onveiligheidservaringen is de verpaupering van de buurt. Het probleem van verloedering wordt gezien als symbool voor een breder probleem, namelijk de uitstraling van de buurt en daarmee het gevoel van veiligheid in de buurt (Schram et al., 2021). Ook het probleem van rondhangende jongeren wordt bevestigd door andere onderzoeken. Deze jongeren worden namelijk als bedreigend ervaren door het gedrag wat zij vertonen, zoals geluidsoverlast, vervuiling in de buurt

en gewelddadig gedrag (Schram et al., 2021). Hiermee zorgen zij voor angstige gevoelens onder inwoners. Deze inwoners durven zelf vaak niet in te grijpen uit angst dat hun zelf iets wordt aangedaan. De aanwezigheid van hangjongeren wordt gezien als een signaal dat het de verkeerde kant op gaat met de buurt in het algemeen met de jongeren uit de buurt (De Wree et al., 2006; Schram et al., 2021).

Daarnaast ontstaan onveiligheidsgevoelens door culturele verhalen en vooroordelen die vanuit de media en hun omgeving naar voren komen (Leverentz, 2012). Buurtbewoners en de media verwachten bijvoorbeeld meer criminaliteit en onveiligheid in armere buurten met bewoners van buitenlandse afkomst dan in buurten van middenklasse (Hummon, 1990). De onveiligheidservaringen worden ook gevormd door de onderlinge relaties en sociale contacten met buurtbewoners. Wanneer mensen relatief veel onveiligheid ervaren kunnen de aanpassingen van hun gedrag, zoals eerder gezegd bijvoorbeeld het ontwijken van bepaalde plekken of het niet alleen de straat op gaan, zowel het eigen welzijn als het functioneren van de buurt aantasten doordat mensen zich bijvoorbeeld ongelukkiger gaan voelen of zich niet meer verbonden voelen met hun buurt waardoor samen tot oplossingen komen ook moeilijker wordt (Schram et al., 2021).

De onveiligheidservaringen vormen de behoeften die inwoners hebben om de sociale veiligheid in hun buurt te verbeteren. Het is hierbij van belang hoelang iemand al woonachtig is in de buurt. Iemand die namelijk al langer woonachtig is in een buurt, kan de buurt als veiliger of juist onveiliger ervaren dan buurtbewoners die net nieuw in de buurt wonen. Buurtbewoners die langer in een buurt wonen kunnen namelijk een gevoel van veiligheid ontleen aan het feit dat ze een grotere bekendheid in de buurt hebben en meer sociale contacten hebben met andere buurtgenoten (Pattillo-McCoy, 1999). Daarnaast vergelijken buurtbewoners die langer in de buurt wonen de huidige situatie namelijk met de situatie hoe die vroeger was (Tach, 2009). Het kan dus zijn dat deze buurtbewoners vroeger meer of juist minder onveiligheid ervaarden dan nu. Daarnaast voelen inwoners die langer in een buurt wonen zich veiliger dan inwoners die korter in een buurt wonen door de sociale contacten die zij hebben opgebouwd in de tijd dat ze er wonen (Leverentz, 2012). De inwoners die langer in een buurt wonen hebben namelijk eerder het idee dat burens en buurtgenoten elkaar in de gaten houden en er voor elkaar zijn als dit nodig is (Carr, 2003). Nieuwe buurtbewoners kunnen deze vergelijking niet maken, zij baseren hun onveiligheidservaringen alleen maar op de relatief korte periode dat ze er woonachtig zijn en op

vooroordelen of verhalen die ze over de buurt hebben gehoord, hun ervaringen zijn erg afhankelijk van de reputatie die de buurt heeft (Tach, 2009).

3.3 Behoeften om de sociale veiligheid en sociale cohesie te verbeteren

De hieronder beschreven behoeften worden gevormd uit de onveiligheidservaringen van inwoners uit achterstandsbuurten en worden bevestigd door onderzoeken die behoeften van mensen in achterstandsbuurten hebben onderzocht. Zo benoemen inwoners uit achterstandsbuurten ruimtelijke aspecten van de buurt als mogelijke oplossing voor de ervaren sociale onveiligheid. De open ruimte en brede straten met de aanwezigheid van groen wordt als erg belangrijk ervaren en zou nog meer kunnen zijn. Het geeft een gevoel van gezelligheid en veiligheid voor inwoners uit achterstandsbuurten (De Wree et al., 2006). Ook willen inwoners dat er meer aandacht wordt besteed aan de groenvoorzieningen om de verloedering van de buurt tegen te gaan (Schram et al., 2021).

Naast deze ruimtelijke aspecten zouden inwoners graag meer buurtbewoners willen ontmoeten en de sociale cohesie in hun buurt willen vergroten. Ze hebben behoefte aan buurtbewoners waar ze heen kunnen als er iets aan de hand is of om een praatje te maken (De Wree et al., 2006). Wanneer ze de andere buurtgenoten kennen heerst er een grotere sociale controle en kunnen ze elkaar makkelijker aanspreken, dat geeft tevens een gevoel van veiligheid. De inwoners hebben dus behoefte aan een groter sociaal netwerk in hun buurt. Zulke sociale netwerken zijn voor iedereen belangrijk om de kwaliteit van leven en functioneren in een buurt te vergroten. Sociale netwerken bieden namelijk emotionele en sociale ondersteuning voor iemand, verschaffen sociale invloed, bieden sociale betrokkenheid en gehechtheid en geven toegang tot hulpbronnen en materiële goederen (Berman & Philips, 2000). Daarnaast functioneert het sociale netwerk als ondersteuningsbron voor het welzijn van andere personen uit het sociale netwerk en het algemene functioneren van een buurt om de buurt sociaal veilig en leefbaar te houden (Witteveen et al., 2013).

De inwoners uit de achterstandsbuurten uit andere onderzoeken zien de kennis en ontmoetingen met andere buurtbewoners als iets belangrijks voor hun ervaren onveiligheidsgevoelens. Zij denken dat deze buurtcontacten gerealiseerd kunnen worden door het organiseren van buurtfeesten en door een open sfeer in de buurt te creëren, zo denken zij de buurtgenoten beter te leren kennen (De Wree et al., 2006). Met het organiseren van buurtfeesten

en andere activiteiten kunnen de jongeren ook beziggehouden worden, zodat het probleem van hangjongeren verminderd wordt. De inwoners zien hier een rol voor buurtwerkers. De buurtwerkers kunnen zorgen voor vrijetijdsbesteding voor de jongeren. De jongeren die niets te doen hebben en maar wat rondhangen worden namelijk juist als bedreigend ervaren (De Wree et al., 2006). Andere inwoners zien wel iets in een buurtcomité waar problemen besproken kunnen worden met een soort wijkmanager als tussenschakel van de communicatie over de problemen (De Wree et al., 2006). Inwoners uit een andere achterstandsbuurt spreken over een buurtwacht die andere inwoners meer zouden kunnen aanspreken op ongewenst en/of gewelddadig gedrag (Schram et al., 2021). Volgens deze inwoners ligt er ook een belangrijkere rol voor de politie (De Wree et al., 2006). Ten eerste moet de politie meldingen en klachten serieuzer nemen en aanpakken en ten tweede moet de politie meer zichtbaar zijn in de buurt. Volgens inwoners uit een andere achterstandsbuurt kunnen de problemen van afval en meer ontmoetingen met buurtbewoners grotendeels zelf worden opgelost (Schram et al., 2021). Het probleem van de criminaliteit moeten aangepakt worden door politie en justitie door de mensen zwaarder te straffen en anderen daarmee af te schrikken de criminaliteit in te gaan (De Wree et al., 2006). In de beleving van de inwoners zouden deze zaken zorgen voor een veiliger gevoel in de buurt.

De inwoners uit een andere achterstandsbuurt vinden het gebrek aan informatie storend en het draagt niet bij aan het gevoel van veiligheid (Schram et al., 2021). Zij vinden, zoals ook bevestigd in een ander onderzoek door inwoners uit een andere achterstandsbuurt, dat de politie meer moet doen. De wijkagent, politie en de gemeente delen geen informatie over gebeurtenissen in de buurt en over mogelijkheden om mee te praten over het beleid, terwijl de inwoners wel behoefte hebben aan informatie hoe de problemen effectief kunnen worden aangepakt zodat ze zelf aan de slag kunnen. Er is, vanuit de buurt, een grote behoefte om problemen gezamenlijk aan te pakken, maar ze weten niet hoe ze dat kunnen doen en worden ook niet geholpen in dit proces (Schram et al., 2021). Binnen dit hele proces vinden de inwoners dat de wijkagent een actievere rol moet spelen en moet helpen met informatie hoe de burgers bepaalde zaken zelf aan kunnen pakken.

4. Methoden

In het methodehoofdstuk wordt beschreven hoe het onderzoek is uitgevoerd en waarom het onderzoek zo is uitgevoerd. Allereerst zal beredeneerd worden waarom er voor kwalitatief onderzoek is gekozen. Daarna wordt ingegaan op de manier van dataverzameling- en verwerking. Vervolgens worden de kwaliteitseisen van kwalitatief onderzoek en de ethische overwegingen bij dit onderzoek besproken.

4.1 Keuze semigestructureerde interviews en operationalisatie interviewschema

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden is eigen kwalitatieve data verzameld door middel van semigestructureerde interviews onder inwoners van Huizum-West en Nijlân. In de interviews is uitgevraagd naar de ervaringen van sociale onveiligheid en sociale cohesie in Huizum-West en Nijlân en naar de behoeften om de sociale veiligheid en sociale cohesie te verbeteren. Door deze semigestructureerde interviews kunnen er gedetailleerde uitgebreide verhalen bij inwoners opgehaald worden en kan er ook doorgevraagd worden op interessante ervaringen en behoeften die benoemd worden door de inwoners.

Voor de interviews met de inwoners is een semigestructureerd interviewschema opgesteld. Dit interviewschema is te zien in bijlage 2. Het interviewschema bestaat uit meerdere onderdelen. Allereerst is er een korte introductie gegeven waarin de interviewer zichzelf voorstelt, uitlegt waarvoor het interview gebruikt wordt en ten slotte wat er wel en niet van de participant wordt verwacht. Deze introductie is nodig om de geïnterviewden op hun gemak te stellen en nogmaals duidelijk toestemming te vragen voor het uitvoeren van dit onderzoek. Voorafgaand het interview hebben de participanten ook al toestemming gegeven in de vorm van het ondertekenen van het toestemmingsformulier. Dit formulier is te zien in bijlage 1. Pas na de introductie begint het interview met enkele introductievragen. Deze vragen worden gebruikt om wat algemene informatie te vergaren wat nuttig kan zijn in het vervolg van het onderzoek om antwoorden van de respondenten met elkaar te vergelijken en om opnieuw vertrouwen op te bouwen met de participant. Dit is belangrijk aangezien hierna de diepgaande vragen volgen, waarop je uitgebreide relevante antwoorden hoopt te ontvangen. In dit interviewschema zijn vijf openingsvragen opgenomen over het wonen in Huizum-West of Nijlân in het algemeen. Zoals eerder genoemd worden deze vragen opgevolgd door diepgaande (kern)vragen over gevoelens van onveiligheid, problemen in de buurt en sociale cohesie in de buurt. Aan de hand van de

antwoorden op deze vragen zou de onderzoeksvraag beantwoord moeten kunnen worden. Het zijn dus ontzettend belangrijke vragen en dus is het des te relevanter om deze vragen, samen met bijpassende probes, van tevoren goed voor te bereiden. De probes helpen daarnaast bij het doorvragen. Met behulp van deze probes kan er op onderwerpen ingegaan worden en daarnaast helpen ze om naar onderwerpen te vragen die de participant zelf nog niet heeft benoemd (Hennink et al., 2020) Het interviewschema maakt gebruik van twaalf kernvragen (met probes), verdeeld over enkele onderwerpen.

Na de verkregen informatie uit de kernvragen is het relevant om niet zomaar uit het interview te stappen, maar ook met enkele afsluitende vragen het interview op een goede manier te beëindigen. In het interviewschema wordt gebruik gemaakt van twee afsluitende vragen. Vervolgens wordt de participant nogmaals bedankt voor de tijd en bereidheid om het interview uit te kunnen voeren en voor de nuttige bijdrage die de participant hiermee heeft geleverd aan het onderzoek. Hierna is gevraagd of de participant nog vragen en/of opmerkingen heeft en of de participant de uitwerking van het interview en het volledige onderzoek ook wilt ontvangen als deze is afgerond. De interviewvragen zijn gebaseerd op verschillende theorieën en inzichten die besproken zijn in het theoretisch kader. De operationalisatietabel van het interviewschema, met verantwoording per interviewvraag, is te zien in bijlage 3.

4.2 Dataverzameling

Zoals eerder gezegd zijn inwoners uit Huizum-West en Nijlân geïnterviewd. Zij zijn allereerst geworven via de Jumbo Ruyter supermarkt. Twee vaste klanten en een werknemer van de Jumbo die in Huizum-West wonen zijn als eerste benaderd voor een interview en stonden hiervoor open, deze interviews hebben plaatsgevonden in week 16. Via deze inwoners zijn er vervolgens door middel van sneeuwballsampling andere inwoners benaderd om te interviewen. Via deze nieuwe geïnterviewde inwoners zijn er dus weer nieuwe participanten geworven. In alle gevallen kon ik deze inwoners bereiken via de inwoners die ik al had geïnterviewd. Zij droegen deze nieuwe participanten aan. Het doel van de participantenwerving was om een goede mix van inwoners wat betreft leeftijd en hoelang ze al woonachtig zijn in de buurten te interviewen met uitzondering van kinderen, dit omdat het onderzoek zich alleen op volwassen inwoners van Huizum-West en Nijlân richt. Daarnaast was het doel om naar verhouding van inwonersaantallen per buurt inwoners te interviewen, dit betekende dat ik meer inwoners uit Huizum-West wilde interviewen,

omdat deze buurt groter is dan Nijlân en omdat de organisaties, die aan dit onderzoek verbonden zijn, gelokaliseerd zijn in Huizum-West en zich in eerste instantie vooral op deze buurt richten.

Uiteindelijk zijn er 12 inwoners geïnterviewd, waarvan 9 uit Huizum-West en 3 uit Nijlân. Van deze inwoners wonen er 5 minder dan twee jaar in Huizum-West of Nijlân, de andere 7 inwoners wonen al hun hele leven in Huizum-West of Nijlân of zijn er op relatief jonge leeftijd komen wonen. Deze algemene informatie over de participanten is te vinden in bijlage 4. Eén van de geïnterviewde inwoners uit Huizum-West heeft ook in Nijlân gewoond en vertelt ook ervaringen en verhalen over deze tijd in Nijlân. Aan de hand van sneeuwvalsampling zijn vooral inwoners uit Huizum-West naar voren gekomen en benaderd, de inwoners uit Huizum-West haalden voornamelijk andere inwoners uit Huizum-West aan om te benaderen. Na een aantal interviews heb ik de geïnterviewden specifiek gevraagd of zij ook inwoners uit Nijlân kennen die eventueel open staan voor een interview. Hier zijn dus ook nog een aantal interviews uit voort gekomen. In eerste instantie kwamen dus alleen inwoners uit Huizum-West naar voren met de sneeuwvalsampling.

De 12 interviews duurden gemiddeld 24 minuten per interview, waarbij het langste interview 35:50 minuten duurde en de kortste 16:22 minuten. Het kortste interview was beduidend korter dan de andere interviews, dit was dan ook een zeer moeizaam gesprek waar alles vanuit de interviewer moest komen en er vrij weinig respons vanuit de geïnterviewde kwam. Ook door middel van doorvragen met de probes kwam er weinig tot geen respons. Desondanks heeft ook deze inwoner de nodige nuttige informatie gegeven voor het onderzoek, het gesprek verliep alleen zeer moeizaam. Over het algemeen zijn de interviews prettig verlopen waarbij er echt een gesprek ontstond met mooie, nuttige en soms zelfs diepgaande verhalen en ervaringen.

4.3 Dataverwerking en -analyse

De eerste interviews leverden veel nuttige en verschillende informatie op, maar na ongeveer 8 interviews vond er al veel herhaling plaats en de laatste 2 interviews bevatten al geen nieuwe informatie meer, hier trad dus saturatie op. Deze laatste 2 interviews bevatte eigenlijk alleen maar informatie wat al verzameld was met de eerdere interviews. Na deze 12 interviews is er dus voor gekozen om te stoppen met interviewen en te beginnen met de dataverwerking en -analyse, omdat er geen nieuwe informatie meer werd verzameld aan de hand van de interviews.

Zodra de semigestructureerde interviews waren uitgevoerd en er voldoende nuttige informatie was verzameld om de onderzoeksvraag te beantwoorden begon de dataverwerking. Ten eerste zijn, op basis van de geluidsopnames van de interviews, alle interviews woordelijk getranscribeerd. Dit betekent dat de interviews woord voor woord getranscribeerd zijn exclusief herhalingen of stotteren. Hiervoor is het transcript-programma ‘Amberscript’ gebruikt. Dit programma gaf een transcript van elk interview wat volgens het programma ongeveer 80 procent betrouwbaar is, in de praktijk viel dit echter enigszins tegen. Het kwam erop neer dat elk interview een keer nageluisterd moest worden en de transcripties aangepast moesten worden. Met behulp van dit programma is er echter wel tijd bespaard, wanneer alle interviews volledig handmatig getranscribeerd moesten worden had dit meer tijd gekost. Deze transcripties zijn te lang om als bijlage toe te voegen (in totaal 165 pagina’s), dus worden als apart document aangeleverd. De data bestaan dus uit de interviews met de twaalf participanten die tekstueel zijn getranscribeerd zodat die interviews vervolgens gecodeerd en geanalyseerd kunnen worden.

Voor het coderen van de uitgeschreven data is geen softwareprogramma gebruikt, alle data is handmatig gecodeerd. Hier is uit persoonlijke voorkeur voor gekozen, omdat het coderen hierdoor overzichtelijker gebeurt en makkelijker verwerkt kan worden in het resultatenhoofdstuk. Uit de transcripties zijn alle belangrijke en relevante passages en quotes gehaald die vervolgens gecodeerd zijn, dit wordt ook wel een thematische analyse genoemd op basis van thema’s en codes die vooraf zijn bepaald en op basis van codes die na de interviews zijn bepaald. De thema’s zijn vooraf bepaald op basis van de interviewvragen en de theorie. Een aantal codes zijn vooraf ook al bepaald aan de hand van de vooraf bepaalde probes, maar de meeste codes zijn na het analyseren van de data bepaald, omdat de participanten nieuwe informatie hebben gegeven wat vooraf niet is bepaald als code. Op basis van de thema’s en bijbehorende codes is een overzicht gemaakt met alle passages uit de data die bij het desbetreffende thema en code hoort. Zo ontstaat er een duidelijk overzicht van de antwoorden die de respondenten hebben gegeven en tot dezelfde categorie horen en zijn alle resultaten makkelijk en overzichtelijk met elkaar te vergelijken om tot een goede conclusie te komen. Dit codeboek met de passages uit de interviews is in bijlage 5 te zien. In bijlage 4 is de algemene informatie van de respondenten van dit onderzoek te zien. Dit wordt gebruikt om vergelijkingen te maken tussen inwoners uit Huizum-West en Nijlân, maar ook om verschillen te onderzoeken tussen inwoners die al langer in de buurt wonen en inwoners die er nog niet zo lang wonen.

4.4 Kwaliteitseisen

Om de kwaliteit van kwalitatief onderzoek te garanderen zijn er vier eisen waar het onderzoek aan moet voldoen, dit zijn de vier eisen van trustworthiness, oftewel de wetenschappelijke nauwkeurigheid (Nowell et al., 2017). De vier eisen zijn ‘credibility’ (geloofwaardigheid), ‘transferability’ (overdraagbaarheid), ‘dependability’ (afhankelijkheid) en ‘confirmability’ (overtuigingskracht) (Nowell et al., 2017). In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe er in dit onderzoek is voldaan aan deze eisen.

Met geloofwaardigheid wordt bedoeld of de onderzoeksresultaten een realistische afspiegeling zijn van de werkelijkheid (Nowell et al., 2017). Om dit te bereiken zijn de inwoners en hun problemen tijdens de stageperiode in kaart gebracht door middel van verschillende data zoals het CBS en gesprekken met betrokkenen in Huizum-West en Nijlân. Hierdoor werd een beeld geschetst over de buurtbewoners en welke problemen er zoal spelen in de buurt. Dit staat uitgebreid beschreven in Hoofdstuk 2 Probleemanalyse. Door dit in kaart te brengen wist ik in een vroegtijdig stadium waar ik mijn onderzoek op moest richten en welke richting ik ongeveer in moest gaan. Daarnaast zijn de semigestructureerde interviewvragen opgesteld aan de hand van literatuur en is het interviewschema besproken met zowel mijn begeleider van de RUG als een docent van de RUG die gespecialiseerd is in het uitvoeren van kwalitatief onderzoek. Hierdoor wordt de geloofwaardigheid vergroot. Tevens is er tijdens de interviews duidelijk gecommuniceerd met de participanten over het doel van het interview en het gebruik van de resultaten. Er is onder andere verteld dat de antwoorden niet te herleiden zijn naar de persoon en dat de participant het interview op elk moment stop kon zetten. Hierdoor voelt de participant zich gerespecteerd en meer op zijn gemak wat ervoor kan zorgen dat de participant meer ervaringen en verhalen deelt tijdens het interview. Al met al hebben deze zaken de geloofwaardigheid van het onderzoek vergroot.

Overdraagbaarheid betekent dat de onderzoeksresultaten te generaliseren zijn naar andere situaties in de samenleving, hierbij dient wel rekening te worden gehouden met de specifieke context van het onderzoek en de participanten (Nowell et al., 2017). Bij kwalitatief onderzoek is het lastig om te generaliseren, omdat er een kleine specifieke steekproef wordt gebruikt. Als onderzoeker kan je er echter wel alles aan doen om deze overdraagbaarheid te realiseren door duidelijk de context van het probleem en de participanten te beschrijven zodat andere onderzoekers hier rekening mee kunnen houden als zij in de toekomst het onderzoek willen

herhalen in een andere buurt met een andere context. In dit onderzoek is geprobeerd aan de eis van overdraagbaarheid te voldoen door specifieke kenmerken uit te vragen bij de participant, zoals waar ze precies in de buurt wonen, hoelang ze hier al wonen en waarom ze hier zijn gaan wonen. In de probleemanalyse heb ik al onderzocht hoe de buurt in elkaar zit en waar welke problemen spelen. Door deze zaken te beschrijven is de specifieke context van de problemen en de participanten duidelijk gemaakt.

Afhankelijkheid gaat over het specifiek beschrijven hoe het onderzoek is uitgevoerd en waarom hiervoor is gekozen (Nowell et al., 2017). Alle stappen en keuzes van het onderzoek moeten duidelijk onderbouwd zijn zodat het onderzoek herhaalt kan worden door andere onderzoekers waarbij, onder dezelfde omstandigheden, ongeveer dezelfde conclusies worden getrokken (Nowell et al., 2017). In dit onderzoek zijn alle verschillende stappen en keuzes duidelijk besproken en precies uitgelegd wat er is gedaan en waarom. Er is tevens gekozen voor een veelgebruikte kwalitatieve onderzoeksmethode, namelijk semigestructureerde interviews met een thematische analyse van de data met behulp van een codeboek. Wanneer het onderzoek herhaalt zou worden door andere onderzoekers gebruikmakend van dezelfde doelgroep, onderzoeksmethode en soortgelijke context worden vergelijkbare resultaten en conclusies verwacht.

De vierde en laatste eis van kwalitatief onderzoek is de overtuigingskracht waar de onderzoeker aan moet voldoen (Nowell et al., 2017). Het gaat er namelijk om dat de invloed van de onderzoeker op zijn eigen onderzoek zo klein mogelijk blijft (Hennink et al., 2020). Het doel is namelijk om de ervaringen en behoeften van de inwoners te onderzoeken en niet die van de onderzoeker zelf. Het blijft altijd lastig om aan deze eis te voldoen, aangezien de onderzoeker zelf keuzes maakt met betrekking tot het interviewschema en de verzameling, verwerking en analyse van de data. Om toch aan de eis van overtuigingskracht te voldoen zijn de keuzes die gemaakt zijn onderbouwd met literatuur en heb ik me tijdens de analyse van de data niet laten beïnvloeden door eigen interpretatie van de resultaten, maar puur gericht op de ervaringen en behoeften van de inwoners. Er worden geen eigen meningen verkondigd of oordelend gereageerd tijdens de interviews. De ervaringen en behoeften van de geïnterviewde inwoners zijn het belangrijkste en hierop is gefocust. De verschillende stappen van dit onderzoek zijn uitgevoerd met deze vier eisen in het achterhoofd. Door te voldoen aan de vier eisen van trustworthiness is het onderzoek wetenschappelijk nauwkeurig uitgevoerd.

4.5 Ethische overwegingen

Voor dit onderzoek is er eigen data verzameld door middel van semigestructureerde interviews onder inwoners van Huizum-West en Nijlân. De interviews zijn geanonimiseerd volgens de AVG-wetgeving, maar ze blijven wel persoonsgegevens bevatten. Er is echter niet te achterhalen bij wie deze persoonsgegevens horen. Voor de beantwoording van mijn onderzoeksvraag is de persoonsidentificatie namelijk niet relevant. Voor en tijdens de interviews vraag ik de respondenten om toestemming om het interview op te nemen en om toestemming voor het gebruik van citaten en passages uit het interview. De interviews worden opgenomen via een beveiligde VoiceRecorder van Apple. De opnames worden vervolgens overgezet op de y-schijf van de universiteit en verwijderd uit de VoiceRecorder. De inhoud van de interviews wordt uitsluitend gebruikt voor wetenschappelijke en educatieve doeleinden. Ook is er tijdens de interviews aangegeven dat de respondent niet verplicht is om te antwoorden en wanneer hij zich er niet prettig bij voelt het interview altijd stop kon zetten. Daarnaast zijn de respondenten gevraagd een toestemmingsformulier te ondertekenen voordat het interview plaatsvond met volledige informatie wat er met de data gaat gebeuren en wat het doel is van het onderzoek. Alle data met persoonsgegevens worden na afloop van het onderzoek vernietigd en de respondent heeft ook de mogelijkheid om de uitwerking van het interview en het resultaat van het volledige onderzoek in te zien als daar behoefte aan is.

5. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de ervaringen en behoeften van sociale veiligheid en sociale cohesie van de geïnterviewde inwoners uit Huizum-West en Nijlân gepresenteerd. Dit zijn de resultaten die naar voren komen uit de twaalf interviews met inwoners uit deze buurten. Deze resultaten geven antwoord op de onderzoeksvraag: *‘Hoe ervaren inwoners uit achterstandsbuurten de sociale veiligheid en sociale cohesie in hun buurt en welke behoeften hebben zij om de sociale veiligheid en sociale cohesie te verbeteren?’*

Allereerst wordt er ingegaan op positieve ervaringen over het wonen en leven in Huizum-West en Nijlân. Vervolgens wordt ingegaan op de ervaringen van sociale veiligheid en welke gevoelens hierbij komen kijken. Na deze sociale onveiligheidservaringen wordt gefocust op de behoeften van de inwoners om de sociale veiligheid in hun buurt te verbeteren. Hierbij wordt onder andere de rol van de verschillende instanties die een rol spelen in Huizum-West en Nijlân besproken en komen een aantal algemene zaken aan bod die de inwoners hebben aangegeven tijdens de interviews. Nadat de sociale veiligheid is besproken, wordt ingegaan op de ervaringen van sociale cohesie en welke behoeften inwoners hebben om de sociale cohesie in hun buurt te verbeteren. Hierbij wordt onder andere ingegaan op het contact met burens en buurtgenoten en op de sociale activiteiten en voorzieningen in de buurt. Om het resultaten hoofdstuk af te sluiten wordt ingegaan op een aantal algemene zaken die inwoners hebben genoemd tijdens de interviews. In het resultatenhoofdstuk worden quotes en passages uit de interviews gebruikt om de resultaten van dit onderzoek te ondersteunen. Alle quotes en passages gesorteerd per thema en per code zijn te zien in bijlage 5 van dit onderzoek.

5.1 Positief aan het wonen en leven in Huizum-West en Nijlân

Om wat algemene informatie te verzamelen over het wonen en leven in Huizum-West en Nijlân is de participanten gevraagd wat zij als positief ervaren aan het wonen en leven in hun buurt. Dit om te laten zien dat de participanten het wonen in Huizum-West en Nijlân niet alleen maar als negatief en onveilig ervaren. Hieruit blijkt vooral dat de participanten de locatie, waar Huizum-West en Nijlân gelegen is, erg waarderen, maar daarnaast vinden zij hun buurt over het algemeen ook rustig, fijn en netjes.

5.1.1 De locatie

De participanten ervaren de locatie waar zij wonen als het meest positief aan het wonen en leven in Huizum-West. Zo geven de inwoners aan dat het dicht bij de stad is en redelijk centraal ligt in Leeuwarden. De participanten vinden het fijn dat ze lopend de stad in kunnen en dat het station in de buurt zit. Naast dat je makkelijk de stad in kan, geven de participanten ook aan dat je weer makkelijk de stad uit kan, omdat het qua ligging perfect ligt, je kan namelijk snel de stad uit met de auto. Daarnaast ervaren de participanten het als positief dat je alles op de fiets kan doen, omdat alles in de buurt is en dat voor de meeste participanten ook de familie in de buurt woont wordt als zeer prettig ervaren. Ook participant 9, woonachtig in Nijlân, geeft aan dat de locatie gunstig is met werk, de stad en het voetbal dichtbij:

'Lekker rustig, vooral, ja, het woont er prima. De locatie is ook gunstig, want alles is lekker dichtbij en zo. Werk, stad, voetbal.' – P9

5.1.2 Over het algemeen een rustige, fijne en nette buurt

Naast de locatie waar Huizum-West gelegen is, geven de participanten aan dat ze Huizum-West over het algemeen een rustige, fijne en nette buurt vinden. Participant 2 geeft aan het fijn te vinden dat er niet veel autoverkeer is en dat het treinstation dat dichtbij ligt haast niet te horen is:

'Ik vond het op zich wel een redelijk rustige buurt. Ik vind het ook wel fijn dat er niet heel veel autoverkeer is en dat ik het treinstation niet hoor en al dat soort dingen, dus dat sprak me wel ontzettend aan. Ik zag redelijk veel kinderen, ook in mijn omgeving. Dus daarom dacht ik ook van dat het prima omgeving zou zijn.' – P2

Andere participanten uit Huizum-West vinden de buurt netjes, omdat er niet veel rotzooi is en de wijk over het algemeen te boek staat als een nette wijk. Weer een andere participant geeft aan dat Huizum-West ten opzichte van andere buurten in Leeuwarden niet heel berucht is. Volgens deze zelfde participant zijn de huizen ook netjes onderhouden en zie je niet veel achterstallig onderhoud in deze buurten. Participant 8 geeft aan Huizum-West een fijne buurt te vinden. Toen deze participant even verhuisd was naar een andere buurt, is dat niet als fijn ervaren en wilden ze gelijk weer terug naar Huizum-West, omdat ze zich echt verbonden voelen met deze wijk en ze zich er thuis voelen. Deze zelfde participant legt uit dat Huizum-West zo'n fijne buurt is, omdat het erg gemêleerd is met goed contact met de burens die elkaar altijd helpen als dat nodig is. Iedereen kent elkaar en je maakt met iedereen een praatje als je elkaar tegenkomt. De participanten uit Nijlân geven aan dat het een fijne en rustige buurt is om te wonen. Participant 7

uit Nijlân geeft aan dat Nijlân een groene omgeving heeft met een grasveldje voor de deur wat een gevoel van ruimte geeft, dat ervaart deze participant als rustig en fijn:

‘Groene omgeving, rustig, rustige wijk, gebeurt eigenlijk niet zoveel, ja eigenlijk dat. Het is gewoon lekker rustig en groen eigenlijk. Ik woon in het gedeelte waar je een grasveldje voor de deur hebt, dat geeft ook weer een gevoel van ruimte, zeg maar, en het andere deel van Nijlân heb je weer meer wat blokjes, zitten ze weer wat dicht op elkaar, dus daar heb ik wel een voordeel van, dat het misschien nog wat rustiger is.’ – P7

5.2 Ervaringen met sociale veiligheid

Het eerste gedeelte van dit resultaten hoofdstuk is dus vooral bedoeld om wat algemene informatie te verzamelen over positieve ervaringen aan het wonen en leven in Huizum-West en Nijlân. Vervolgens is uitgevraagd aan de respondenten welke ervaringen zij hebben met het onveilig voelen in de buurt. Hier kwamen veel verschillende en uiteenlopende verhalen uit voortgevloeid waarbij de meeste ervaringen over vandalisme en vernielingen in de buurt gaan.

5.2.1 Vandalisme en vernielingen

Als het gaat over vandalisme en vernielingen vertelt participant 1 over een opgeblazen container voor het huis in Huizum-West en participant 7 vertelde dan weer over een opgeblazen prullenbak in een speeltuin in Nijlân:

‘Ja, vandalisme dat was, ik weet niet eens wanneer het was, een paar maanden geleden. Een paar jongens hebben volgens mij zo'n container opgeblazen voor ons huis dus overal lagen stukken plastic van containers.’ – P1

‘Ik woon tegenover een speeltuin, dus daar is wel eens wat vandalisme maar dat is dan meer dat bijvoorbeeld een prullenbak wordt opgeblazen of een speeltoestel wordt beklad met gravity maar voor de rest niet.’ – P7

Ook een andere participant vertelt over containers en prullenbakken die worden gesloopt wat voor overlast zorgt in de buurt door het afval wat erbij komt kijken. Vervuiling in de buurt kan zorgen voor onveilige gevoelens onder inwoners door de uitstraling van de buurt (Schram et al., 2021). Twee andere participanten die in dezelfde straat in Huizum-West wonen vertellen beide een verhaal over een ei dat op hun raam is gegooid:

‘Nou, ik woon hier dus nu net en laatst is er s ‘avonds laat een ei tegen het raam aangegooid door geen idee.’ – P3

'Laatst hebben we een keer een ei tegen het raam gehad. Dat is ook iets waar je wel vanaf vraagt van wat gebeurt hier allemaal?' – P4

Participant 4 vertelt dat de Jumbo mensen aantrekt die zorgen voor veel afval in de buurt wat dan weer zorgt voor onveiligheidsgevoelens onder de inwoners:

'Wat je wel merkt is dat de Jumbo dus wel een aantrekkingskracht heeft en dat het wel zwervers aantrekt en of het nou vernield wordt door de zwervers maar dat het zorgt wel voor een stukje afval, niet zozeer vandalisme misschien, maar vooral afval in de buurt. De mensen die daarop afkomen zijn over het algemeen geen nette mensen die zich houden aan de regels, om het zo te zeggen.' – P4

Naast opgeblazen containers en eieren die tegen ramen worden gegooid, vertellen een aantal respondenten uit zowel Huizum-West als Nijlân ook over vandalisme en vernielingen aan auto's. Zo vertelt een participant dat er wel eens autoruiten worden ingegooid:

'Ja, precies ja, dat was wel de laatste keer, een akkefietje in de wijk of zo dat bij ons in de straat was er een ruit van een auto ingegooid maar ja, toen was er dus politie in de straat en een beetje gezeik.' – P5

Net zoals participant 5 vertellen andere participanten ook over kapotte autoruiten, maar ook over ramen van deuren die worden ingekopt, auto's die bekrast en beklad worden met spuitbussen en autospiegels die van auto's worden afgetrapt. Op basis van wat de inwoners uit Huizum-West en Nijlân zeggen zijn vandalisme en vernielingen en dan met name auto's die beschadigd worden het meest voorkomend in deze buurten. Dit soort zaken dragen niet bij aan de sociale veiligheid in de buurt. De participanten voelen zich onveilig door dit soort gebeurtenissen en zijn oplettender in de buurt en wanneer ze thuis zijn. Ook in andere achterstandsbuurten wordt dit door inwoners ervaren. De vernielingen en het vandalisme met bijkomende afval lijkt een van de grootste problemen in achterstandsbuurten waardoor inwoners zich onveilig voelen.

5.2.2 Hangjongeren

Naast vandalisme en vernielingen hebben de inwoners uit Huizum-West en Nijlân negatieve ervaringen met hangjongeren in de buurt en dan met name nabij de Jumbo in de buurt en op het terrein van de Jumbo. Deze hangjongeren zorgen voor gevoelens van onveiligheid in de buurt, waardoor sommige participanten ook aangeven bepaalde plekken in de buurt te ontwijken uit angst voor bepaalde figuren die daar rondhangen. Participant 3 zegt hier het volgende over:

'Verder merk ik wel dat de hangjeugd s 'avonds laat tegenover bij de Jumbo is, tegenover mijn huis, en verder heb ik niet zo heel veel, s 'avonds laat, af en toe dat ik denk ik van oh, ik ga niet langs het terrein van de Jumbo omdat daar heel veel hangjeugd zit, maar ik loop er dan omheen, maar dat is dan een persoonlijke keuze.' – P3

Deze participant heeft het meeste last van hangjongeren in de buurt die met name rondhangen bij de Jumbo. Hier moet volgens deze participant wel iets aan gedaan worden. Net zoals participant 3 zeggen ook andere participanten dat ze wel vaker hangjongeren kattenkwaad uit zien halen en dan met name op het terrein van de Jumbo. Andere participanten zeggen ook wel eens bepaalde plekken te ontwijken door deze hangjongeren. Uit de theorie blijkt dat het ontwijken van bepaalde plekken normaal gedrag is als iemand onveiligheidsgevoelens heeft bij een bepaalde plek. Mensen passen op basis van deze gevoelens hun gedrag in de samenleving aan (Schram et al., 2021). De jongeren willen ook nog wel eens rotzooi achterlaten op de plek waar ze zijn geweest. Participant 7 heeft er niet echt last van, maar is niet tevreden met de manier waarop het nu verloopt. Wanneer respondent 6 uit Huizum-West een paar hangjongeren in Nijlân bij de supermarkt aanspreekt op hun gedrag krijgen ze ook nog gelijk een grote mond terug:

'Je hebt heel veel hangjongeren in deze wijk de laatste tijd. Ja en met een hele grote mond ook. Ook gewoon bijvoorbeeld. Nou, laatst was dat niet zozeer in, dat was net een beetje buiten Huizum bij die supermarkt, daarbij die Lidl is, dat is Nijlân toch nou, daar stonden gewoon er waren van die kinderen wat spul op straat aan het gooien. En nou, wij zeiden gewoon even ruim dat op dit dat en gelijk een grote mond terug.' – P6

Naast vandalisme en vernielingen in de buurt ervaren de participanten dus overlast van de aanwezige hangjongeren door het gedrag wat zij vertonen. Ook uit de theorie blijkt dat onveiligheidservaringen onder andere ontstaan door hangjongeren in de buurt, omdat hun gedrag vaak als bedreigend wordt ervaren (De Wree et al., 2006). Deze hangjongeren in de buurt dragen dus bij aan de onveiligheidsgevoelens en ervaringen van inwoners uit achterstandsbuurten.

5.2.3 Inbraak en diefstal

Naast het vandalisme en de hangjongeren in de buurt voelen de participanten zich wel eens onveilig door inbraak en diefstal in zowel Huizum-West als Nijlân. Zo worden er wel eens dingen uit (voor)tuinen gestolen:

'Diefstal vanuit de buurt, vooral bij mijn vaders oude huis dus, of nee mijn vaders huis, mijn oude huis, daar werd wel eens het één en ander uit de tuin meegenomen. Dan heb je

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

het bijvoorbeeld over een tuinslanghaspel nou ja, wat is het, 40 euro of zo. Maar dat zijn wel dingen die plotseling verdwijnen.’ – P4

Ook participant 12 geeft aan dat er wel eens dingen uit de tuin worden gestolen, zoals planten en lampjes. Hierdoor is deze participant extra oplettend wat er in de tuin wordt neergezet. Als je iets kostbaars in de tuin zet kan het zomaar binnen een paar weken weg zijn. Door dit soort gebeurtenissen zijn de meeste participanten extra oplettend in hun eigen huis en in de buurt.

Participant 5 geeft ook aan toch iets beter op te letten als hij alleen thuis is, omdat hij weet dat er wel eens inbraken zijn in Nijlân of dingen worden gestolen uit huizen of bij de Jumbo, maar over het algemeen voelt deze participant zich wel veilig:

‘Ik weet wel dat er zo nu en dan wel overlast is, ook qua diefstal en bijvoorbeeld in de supermarkt met jongeren en met jeugd. Dus in dat opzicht zou ik me dan wel enigszins onveilig voelen als je weet dat bijvoorbeeld veel inbraken zijn in de wijk, ga je toch, als je alleen thuis bent, wel iets beter opletten. En ja, verder, ja, voel ik mij over het algemeen wel vrij veilig.’ – P5

Participant 2 vertelt over een inbraak bij de achterburen die hij zelf heeft meegemaakt. Deze participant heeft de inbraak zien gebeuren en daarvoor ook een getuigenverklaring moeten afleggen. Net zoals deze participant vertellen andere participanten over inbraken en diefstallen die zij zelf hebben meegemaakt of waar zij over hebben gehoord in de buurt. Door deze inbraak heeft participant 2 toch wel een beetje angst dat het nog een keer gaat gebeuren: *‘Maar ja, nu het zo dichtbij komt, ben je er wel een beetje bang voor.’ – P2*

Naast het daadwerkelijk meemaken van inbraak en diefstal is participant 1 gewaarschuwd, toen ze in Huizum-West kwamen wonen, om de fietsen binnen te zetten, omdat er nog wel eens fietsen worden gestolen. Deze participant heeft zelf verder nog geen ervaringen met inbraak of diefstal:

‘Nee, er is trouwens wel, toen we hier kwamen wonen, gezegd van dat we onze fiets het best ook binnen konden plaatsen, want er wilden nog wel eens fietsen hier verdwijnen, dus dat is ons wel verteld.’ – P1

Participant 8 vertelt over een gestolen fiets en dat je fietsen dus wel op slot moet zetten, maar dat ze aan de andere kant wel een touwtje door de deur doen als de kinderen buiten spelen, maar dan zou in theorie iedereen ook binnen kunnen komen. Voor deze participant is het dus een beetje een dubbel gevoel. Aan de ene kant worden er wel dingen gestolen als je niet goed oplet of fietsen

niet goed op slot zet en aan de andere kant kan iedereen binnen komen via dat touwtje als ze willen, maar dat gebeurt dus ook niet.

Er zijn dus wel eens inbraken en er worden wel dingen gestolen in Huizum-West en Nijlân, zoals fietsen en dingen uit tuinen. Hierdoor zijn de inwoners wel oplettender in de buurt wat ze buiten laten staan en of alles wel goed is afgesloten, maar het lijkt geen groot probleem te zijn in deze buurten. Ook in andere (achterstands)buurten zijn inwoners oplettend en zal wel eens ingebroken worden of iets gestolen worden, overal in de stad moet je je fiets goed op slot zetten. Deze inbraken en diefstallen gebeuren incidenteel in Huizum-West en Nijlân en lijken niet het grootste probleem te zijn in deze buurten waardoor inwoners zich onveilig voelen. Toch dragen ervaringen met inbraak en diefstal bij aan de onveiligheidsgevoelens van inwoners uit achterstandsbuurten en dus moet er wel iets aan gedaan worden.

5.2.4 Geluidsoverlast

Ook geluidsoverlast wordt benoemd door de participanten wanneer zij gevraagd worden over ervaringen met het onveilig voelen in de buurt, maar dat gebeurt incidenteel en niemand heeft er echt structureel overlast van. Net als inbraak en diefstal lijkt ook geluidsoverlast niet het grootste probleem te zijn in Huizum-West en Nijlân, maar het draagt incidenteel wel bij aan de onveiligheidsgevoelens van de inwoners. Participant 4 vertelt bijvoorbeeld over een ervaring met een verward persoon die lawaai maakt, maar dat hij er niet echt overlast van heeft:

‘Als ze uit de stad gaan, dan lig ik al te slapen en overlast heb ik er weinig van. Af en toe een verward personen. Het is trouwens wel echt, er stond laatst iemand hier tegenover de lantaarnpaal die hiertegenover staat, die stond met zijn hoofd tegen de lantaarnpaal aan te slaan en te schreeuwen. Daarna is ie ook weer doorgedaan maar ja, dat soort dingen merk je, last ervan heb ik er niet echt van.’ – P4

Andere participanten vertellen soortgelijke ervaringen over verwarde personen en jongeren die terugkomen uit de stad. Ze hebben er allemaal niet structureel last van, maar soms is het wel vervelend in de buurt. Een andere respondent heeft ook een ervaring met nieuwe achterburen, maar over het algemeen ervaren de respondenten weinig geluidsoverlast. Ze hebben er incidenteel last van, maar dat gebeurt niet vaak:

‘We hebben toevallig net nieuwe studenten naast ons wonen. Die zitten nog wel eens doordeweeks s’avonds buiten, tot laat en dan zitten ze ook te blowen en zo in de

achtertuin, dat zit precies onder mijn raam, daar heb ik nog wel last van en voor de rest niet echt elke dag overlast of zo dat je echt in je huis geen TV meer kan kijken ofzo.’ – P10

Net zoals deze participanten hebben ook de andere participanten ervaringen met feestjes in de buurt en jongeren die uit de stad terugkomen. Dat gaat dan een beetje luidruchtig, maar ook dat gebeurt incidenteel en de participanten hebben hier niet structureel last van. Ook in andere achterstandsbuurten lijkt geluidsoverlast incidenteel problemen op te leveren (Schram et al., 2021). Over het algemeen ervaren inwoners uit achterstandsbuurten weinig geluidsoverlast en lijkt het geen groot probleem te zijn in de buurt.

5.2.5 Intimidatie

Twee respondenten geven aan wel eens last te hebben gehad van intimidatie, maar dat is over het algemeen ook incidenteel en komt niet structureel voor. Participant 3 heeft hier echter wel structureel last van gehad toen ze nog in Nijlân woonde, voordat ze naar Huizum-West verhuisde:

‘Nou, in Nijlân heb ik qua onveiligheid een buurman die me altijd lastigviel, een buurman die onder mij woonde in de portiekflat ja, dan kwam hij heel vaak aan de deur, wilde die aandacht hebben en binnenkomen, dat nooit toegelaten, maar heel vaak aanbellen dat echt wel drie, vier keer per week’. – P3

Participant 4 geeft aan vroeger wel eens lastig te zijn gevallen door een jongen uit de buurt:

‘Ja en eerder, maar dat is dan echt wel op de middelbare schoolperiode ben ik in mijn eigen straat een keer aangevallen door een buurtbewoner en dat was zeker niet prettig en toen heb ik me zeker wel een tijd onveilig gevoeld, maar dat was ook weer een volgens mij vrij bekend overlastgevend persoon kind.’ – P4

Tijdens deze periode voelde deze participant zich wel angstig en ontweek hierdoor preventief bepaalde plekken in de buurt om deze jongen maar niet tegen te komen. Ook dit was incidenteel en is daarna niet meer gebeurd. Andere participanten hebben geen ervaring met intimidatie of bedreigingen in de buurt. Het lijkt dus geen groot probleem te zijn in Huizum-West en Nijlân op een aantal specifieke incidenten na. Uit andere onderzoeken komt ook niet naar voren dat intimidatie een groot probleem is in andere achterstandsbuurten. Deze kleine incidenten dragen natuurlijk wel bij aan de onveiligheidsgevoelens van deze inwoners, omdat zij hierdoor bepaalde plekken ontwijken en er dus wel mee bezig zijn.

5.2.6 Overlast door de drukke weg

Naast de bovengenoemde zaken ervaren twee participanten, woonachtig aan drukke wegen in Huizum-West, overlast door deze drukke wegen. Ze ervaren met name overlast van schreeuwende mensen en merken dat deze drukke wegen bepaalde mensen aantrekken:

‘Wat je merkt is dat het een drukke weg is. Dus je woont aan een drukke weg die ook gebruikt wordt om bijvoorbeeld naar de voetbalvelden in Nijlân te gaan, voor heel veel mensen, om naar Nijlân te gaan, maar ook voor heel veel mensen juist weer om naar de stad te gaan en anders nou andersom dus, en om naar de winkel te gaan die hier tegenover zit. En je merkt dat dat bepaalde mensen aantrekt. Overlastgevend gedrag, er wordt best wel regelmatig geschreeuwd van of het nou dronken mensen zijn of verwarde mensen. Dat is misschien, ja, komt wat gek over.’ – P4

Een andere participant heeft last van rondzwerfende personen rondom zijn huis en in de straat aan deze drukke weg. Sinds de opening van het AZC dichtbij Huizum-West is deze overlast toegenomen en zijn er steeds vaker mensen die doelloos rondlopen opzoek naar statiegeld flessen in prullenbakken en ook zijn er steeds vaker mensen die aan het bedelen zijn. Laatste tijd zijn er dus steeds meer van dit soort mensen waar de participanten overlast van ervaren, ze geven een negatief beeld af van de wijk. In de rest van de stad zie je dit ook vaker volgens de participanten dus het is niet specifiek een probleem in alleen Huizum-West en Nijlân, maar het draagt hier wel bij aan de onveiligheidsgevoelens van de inwoners, maar dit is dus een probleem in de hele stad.

5.2.7 Algemene ervaringen met sociale veiligheid

De bovengenoemde ervaringen van onveiligheid zijn specifiek onder te verdelen in categorieën. Naast deze zaken hebben de participanten ook een aantal algemenere ervaringen gedeeld over onveiligheid in de buurt. Participant 4 geeft aan dat hij nu alerter is dan in een ander gedeelte van Huizum-West waar hij eerst woonde, omdat hij daar meer mensen kende en zich veiliger voelde. In de straat waar hij nu woont komen toch meer onbekende mensen langs:

‘Nou, dat komt vooral omdat hier veel meer mensen voorbijkomen die ik niet ken, denk ik. Ook omdat dit minder een buurt is waar de burens echt op elkaar letten denk ik, want in de straat waar ik woonde, woonde ik heel lang. Nou ja ken je de hele buurt, dus daar zie je ook meer bekenden en hier komen er gewoon zoveel onbekende mensen langs en ook die hangjeugd inderdaad, wat zwervers, verdachte types, ja, daar ben je wel alerter op.’ – P4

Een andere participant uit Huizum-West geeft aan dat hij zijn moeder s 'avonds liever niet alleen door Huizum laat fietsen. Ook deze aanpassing van het gedrag zie je vaker wanneer mensen onveiligheid in de buurt ervaren (Schram et al., 2021). Deze gevoelens verschillen echter wel waar in Huizum je bent. Er zit wel een kloof tussen bepaalde delen in Huizum. Hierbij geeft deze participant aan dat het richting de Jumbo onveiliger voelt dan in andere delen van Huizum. Er zit een kloof in delen van deze buurten, het verschilt erg waar je je wel veilig voelt en waar je je minder veilig voelt. In de probleemanalyse is aan bod gekomen dat er in twee buurten in Huizum-West, namelijk de Jan van Scorelbuurt en de Hollanderwijk, inwoners wonen met een lagere sociaaleconomische status dan in de twee andere buurten in Huizum-West. De participanten geven aan vooral onveiligere gevoelens te hebben in deze twee buurten van Huizum-West waar inwoners wonen met een lagere sociaaleconomische status. Ook in Nijlân ervaren de inwoners onveiligheid, zo vertelt een andere participant uit Nijlân nog over politieachtervolgingen in de buurt wat bijdraagt aan de onveiligheidsgevoelens van inwoners in Nijlân:

'Er is wel eens een achtervolging in mijn buurt geweest, en daarbij heeft de politie ook geschoten. Dus dat was nou ja, ik voelde me niet echt onveilig erdoor, maar het was wel een beetje een rare situatie. En nou ook een paar keer politie achtervolgingen bij mij in de steeg gehad, en één keer zelfs dat een politie motor door de steeg echt keihard reed. En dus als ik daar naar buiten zou stappen, dan was ik waarschijnlijk dood geweest.' – P7

5.3 Behoeften om sociale veiligheid te verbeteren

Aan de hand van de sociale onveiligheidservaringen hebben de participanten behoeften en ideeën om de sociale veiligheid in hun buurt te verbeteren. Deze behoeften worden in deze paragraaf verder uitgewerkt. Ze hebben betrekking op meer toezicht houden in de buurt, de wijkmanager en de rol van andere organisaties in de buurt.

5.3.1 Meer toezicht

Participant 4 uit Huizum-West geeft aan behoefte te hebben aan wat meer toezicht in de buurt, omdat er bepaalde mensen langskomen die niet de beste bedoelingen hebben. De participant geeft aan dat dit een algemeen beeld is in Leeuwarden, dus dat het wellicht meer een taak is voor de gemeente dan voor de organisaties die actief zijn in Huizum-West en Nijlân. Participant 7, uit Nijlân, ziet graag wat meer politiecontrole in de buurt wat een preventieve werking kan hebben voor jongeren die richting de criminaliteit gaan:

'Ja, en de politie zie ik eigenlijk ook nooit rondrijden dus ik denk niet dat er heel veel controle is, omdat het over het algemeen wel bekend staat als een rustige wijk. Dan kan je met ze praten, dan weet je wat erin ze omgaat en kunnen ze misschien ook corrigeren als ze misschien richting criminaliteit gaan.' – P7

Ook de inwoners uit andere achterstandsbuurten zien een belangrijke rol voor de politie, zij moeten meer zichtbaar zijn in de buurt en zwaardere straffen opleggen om zo de inwoners met slechte bedoelingen af te schrikken (De Wree et al., 2006). Participant 10 uit Huizum-West ziet een belangrijke rol weggelegd voor de inwoners zelf, die als buurtpreventie kunnen dienen en de buurt in de gaten kunnen houden. Uit de theorie blijkt dat inwoners uit andere achterstandsbuurten ook graag een soort buurtwacht in hun buurt gerealiseerd zien worden om mensen aan te spreken op hun gedrag (Schram et al., 2021). Deze participant ziet graag een buurtpreventie die ook de hangjongeren kan aanspreken op hun gedrag:

'Ik denk sowieso de buurtpreventie misschien wel wat meer dat zij de buurtpreventie in de straat zijn, ik zie ze niet heel vaak lopen in ieder geval. Gewoon buurtpreventie zeg maar, dat zijn vrijwilligers uit de buurt. Die wonen hier en die kennen de buurt ook. Kunnen ook een sociaal praatje maken, en anders, als er wat is zoals die hangjongeren of zo, kun je die aanspreken, want dat hebben we op dit moment volgens mij nog niet of heel weinig.' – P10

Naast deze toezicht en buurtpreventie ziet participant 4 graag dat de wijkagent en de handhaving meer zichtbaar en toegankelijk voor een gesprek moeten zijn en een meer verbindende rol richting de jeugd inneemt als extra begeleiding. Volgens deze participant heeft het op lange termijn positief effect als je nu al ingrijpt bij de jeugd. Hierdoor hoopt deze participant dat de jongeren zich op latere leeftijd niet gaan misdragen zoals de huidige hangjongeren. Net zoals participanten 7 en 10 willen andere participanten ook graag dat er meer toezicht in de buurten komt waarbij met name een taak ligt bij handhaving en de wijkagent. Er heerst een perceptie onder inwoners van achterstandsbuurten dat er niet genoeg toezicht is in de buurt, door onder andere de wijkagent en de handhaving, en dat dat een van de oplossingen is om de sociale veiligheid in achterstandsbuurten te verbeteren.

5.3.2 Bekendheid wijkmanager

In Huizum-West en Nijlân is een wijkmanager actief die helpt met bepaalde activiteiten organiseren en waar mensen terecht kunnen met hun verhalen of problemen. De wijkmanager kan

dus een rol spelen in het verbeteren van de sociale veiligheid. Alle participanten van dit onderzoek zijn echter totaal niet op de hoogte van het bestaan van deze wijkmanager, maar denken wel dat hij nuttig kan zijn om de sociale veiligheid in de buurt te verbeteren:

'Nee dat wist ik niet. Eigenlijk denk dat die wel kan helpen bij sommige momenten, gewoon vooral door te praten en zo over te hebben, denk ik, ja, daar hebben sommige mensen wel een behoefte aan, denk ik.' – P9

De participanten zijn van mening dat de wijkmanager meer moet doen om zijn bekendheid te vergroten om zo zichtbaarder en toegankelijker te worden voor de buurtbewoners die behoefte hebben aan hulp of simpelweg voor een sociaal praatje. Wanneer de bekendheid van de wijkmanager vergroot wordt denken de participanten ook dat het laagdrempeliger is om hem daadwerkelijk te raadplegen en te bezoeken. De meeste participanten geven aan dat sociale media en de wijkkrant een eerste goede stap kunnen zijn om de bekendheid van de wijkmanager te vergroten. Ze zijn van mening dat de buurtbewoners eerst moeten weten dat er überhaupt een wijkmanager is, voordat ze met hun problemen naar hem toe kunnen gaan en hebben ook ideeën hoe hij zijn bekendheid kan vergroten. Participant 1 en 3 zeggen hier het volgende over:

'Ik denk dat het voor sommige mensen wel prettig is als ze weten dat het er is, helemaal als ze, net zoals ik, niet weten dat het er is. Misschien dat het bij de Jumbo meer geadverteerd zou kunnen worden, dat dat dan voor mensen die er een behoefte aan hebben, dan hebben ze misschien ook, omdat ze dan zien dat het er is normaal is of dat het in de buurt is, dan is de drempel misschien ook wat lager om erheen te gaan.' – P1

'Nou, je kunt bijvoorbeeld de folder in de bus doen of het ter kennisgeving ophangen in de Jumbo, of iets dergelijks.' – P3

Net zoals deze participanten spreken eigenlijk alle participanten zich uit over het vergroten van de bekendheid van de wijkmanager en dat hij dat zou kunnen doen in de vorm van het adverteren via sociale media, de wijkkrant en via het ophangen van flyers in de Jumbo en het wijkgebouw. Participant 4 geeft aan dat alleen in een wijkkrantje staan niet genoeg is, omdat niet iedereen dat leest. Het belangrijkste is om echt onder de mensen te zijn tijdens activiteiten en in wijkcentra:

'Ja, nou ja, ik denk de beste manier om dat te doen is om onder de mensen te zijn. Je kan in een krantje staan, maar dat leest niet iedereen. De mensen die het echt misschien nodig hebben, die zullen veelal in wijkcentra komen of bepaalde clubs, verenigingsgebouwen als

die daar al aanwezig is, af en toe, dan laat die ook zien dat die er voor die mensen is, in plaats van dat je het inderdaad wat op de achtergrond houdt en op een kantoor zit.’ – P4

Ook een andere participant is van mening dat de wijkmanager vooral aanwezig moet zijn in de buurt en bij bepaalde activiteiten:

‘Ik denk als je hier in de straatjes kijkt, dat het best wel eens inderdaad wat je zegt, alleenstaanden en eenzamen, leg het contact of je weet het, loop er gewoon langs. Je moet wel dat contact kunnen krijgen. Ja, ja, dat is belangrijk en hoe leg je dat contact? Dat is inderdaad volgens mij inderdaad in de wijkkrant mee gezien, ook voor de Hollanderwijk. Misschien dat je daar nou of aanwezig zijn op bepaalde avonden loop even naar binnen laat even zien wie je bent. Gewoon in beeld zijn, het belangrijkste is aanwezig zijn op dat soort avonden.’ – P8

5.3.3 Toegankelijkheid wijkmanager

Wanneer de participanten weten dat de wijkmanager bestaat zijn ze wel positief over zijn aanwezigheid en over het bezoeken van de wijkmanager bij problemen in de buurt. Over het daadwerkelijk bezoeken van de wijkmanager lijken de meningen onder de participanten wel behoorlijk verdeeld. Aan de ene kant zouden participanten wel naar hem toegaan als ze overlast ervaren in de buurt. Zij zien hem als ideaal aanspreekpunt bij problemen in de buurt. Aan de andere kant zouden participanten eerder naar de politie toestappen als zij overlast ervaren dan eerst naar een wijkmanager. Een aantal participanten zien dus niks in de wijkmanager en verwachten niet dat zij naar hem toe zullen gaan, zij zullen eerder meteen naar de politie gaan of eerst zelf de inwoners waar zij overlast van ervaren aanspreken.

5.3.4 Rol wijkmanager

De participanten hebben verschillende ideeën over de rol die de wijkmanager zou moeten spelen in de buurt en waar hij zich op zou moeten focussen. Participant 6 ziet de wijkmanager graag als tussenschakel tussen de buurtbewoners en instanties zoals de gemeente, woningbouwvereniging of de politie waar buurtbewoners naartoe kunnen met hun problemen en de wijkmanager hun verder helpt waar ze moeten zijn. Voor inwoners uit achterstandsbuurtten is het vaak lastig om rechtstreeks naar deze instanties te gaan of weten niet bij welke instantie ze moeten zijn, dus hier kan de wijkmanager bij helpen. Uit de theorie blijkt dat inwoners uit andere achterstandsbuurtten ook behoefte hebben aan een buurtcomité met wijkmanager als tussenschakel voor de problemen (De Wree et al., 2006). Een andere participant ziet vooral een rol weggelegd voor de

wijkmanager gericht op eenzame ouderen om hun meer te betrekken bij de sociale activiteiten om eenzaamheid tegen te gaan en ervoor te zorgen dat zij zich ook veilig voelen in de buurt:

'Maar het zijn die oudjes die gewoon thuis zitten. Dus ik denk dat misschien zo'n wijkmanager daar wel de perfecte tussenschakel voor kan zijn om die oudjes ook meer een beetje een gemakzuchtig gevoel te geven in de wijk van ik zit daar niet alleen in mijn eigen huisje, ik doe boodschappen bij wijze van en that's it, dat is ook iets meer betrokken voelen bij de wijk en dat geeft ook gelijk een veiligheidsgevoel. Hè, als je een beetje weet van oh Kees en Joop die om de hoek wonen, dan kan ik bij wijze van spreken een bakje koffie bij drinken en dat scheelt voor die oudjes heel veel.' – P6

Net als participant 6 zien de andere participanten een soortgelijke rol voor de wijkmanager voor zich waarbij hij als een tussenschakel tussen de inwoners en de instanties die hun problemen kunnen oplossen fungeert. De algemene tendens in de buurt is dus dat de wijkmanager nuttig kan zijn om de sociale veiligheid te verbeteren, maar dat hij in eerste instantie zijn bekendheid moet vergroten om vervolgens zichtbaar en toegankelijk te zijn voor de inwoners die problemen ervaren.

5.3.5 Rol andere organisaties in de buurt

Naast de wijkmanager zien de participanten ook een rol weggelegd voor de andere organisaties in de buurt om de sociale veiligheid te verbeteren. Participant 4 ziet een rol weggelegd voor de Jumbo supermarkt in de buurt om overlastgevende jongeren, die naar de Jumbo trekken, aan te pakken en het contact met ze aan te gaan, waardoor ze zich minder in de anonimiteit kunnen misdragen:

'Kijk, en dat ze zich vaak misdragen komt toch vaak omdat ze zich anoniem voelen. Als je al meer met ze in contact bent, zijn ze niet meer anoniem en zullen ze zich waarschijnlijk ook meer gaan gedragen, of in hoeverre het ook een probleem is.' – P4

Daarnaast zien de participanten ook een rol weggelegd voor de buurtverenigingen in de buurt. Zo zien de participanten graag dat er informatieavonden of inloopsprekuren komen waar buurtbewoners hun problemen kwijt kunnen en waar dan onder andere de wijkmanager aanwezig is. De buurtvereniging moet als soort centrale plek fungeren waar de buurtbewoners terecht kunnen. De wijkmanager, maar ook de wijkagent kunnen op zo'n avond vertellen hoe het gaat in de buurten en wat zij al doen om de problemen aan te pakken. Net zoals participant 7 zien onder andere participant 6 en 10 ook het nut in van zulke informatieavonden die dan ongeveer een keer

per maand kunnen plaatsvinden. Participant 12 ziet ook graag dat de wijkagent een actievere rol speelt in de buurt en meer taken op zich gaat nemen door meer zichtbaar te zijn en dat hij hierdoor ook toegankelijker wordt om naartoe te gaan:

'Ja, geef die man een politiefiets en laat hem lekker in de buurt, maar ik denk ja dat zou wat wezen, dat zo'n agent zich ook bezig gaat houden, dat als er inderdaad een keer een enorme bult afval ligt, wat is hier aan de hand en als er een keer een knallende burenruzie is, dat ze hem er dan naartoe toesturen die dat in de gaten houdt. Ja en de toegankelijkheid, doordat hij meer zichtbaar is, dat hij dan ook toegankelijk is. Ja dat zou wat wezen. Dan wordt zo'n persoon ook toegankelijk. Dan zou je hem ook eerder benaderen, als je weet van hé, dat is de wijkagent en die kan ik op die manier benaderen en dan hoor ik er ook echt wat van, ik denk dat dat wel voor elke wijk een goed ding zou zijn.' – P12

Inwoners uit achterstandsbuurten zijn dus van mening dat organisaties in de buurt een andere rol moeten innemen om een bijdrage te leveren aan de verbetering van de sociale veiligheid.

5.4 Ervaringen met sociale cohesie

Het tweede hoofdconcept uit de onderzoeksvraag gaat over de sociale cohesie in de buurt. In dit gedeelte van het resultatenhoofdstuk wordt gefocust op de ervaringen die de participanten hebben met sociale cohesie in buurt. Hierbij wordt gefocust op burens die een oogje in het zeil houden, contact met buurtgenoten en ervaringen met sociale activiteiten en voorzieningen in de buurt.

5.4.1 Buren die een oogje in het zeil houden

Vrijwel elke participant, uit zowel Huizum-West als Nijlân, heeft het idee dat hun burens en buurtgenoten een oogje in het zeil houden in hun buurt en ervaren dit ook als iets positiefs voor de veiligheid in de buurt. De sociale controle wordt als positief ervaren door de participanten. Zo heeft participant 5 wel het idee dat de burens echt op elkaar letten:

'Nou, ik heb wel het idee dat in ieder geval in mijn straat, dat de burens wel echt op elkaar letten en ook best wel geregeld bij elkaar op bezoek komen en bijvoorbeeld, als ze niet thuis zijn, dat ze toch wel opletten dat er geen gekke dingen gebeuren of zo, dat geeft wel een veilig gevoel, in ieder geval in de straat, dat je weet dat als je niet thuis bent of zo dat je toch wel, ja goed opgelet wordt.' – P5

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

Net zoals participant 5 hebben andere participanten ook het idee dat burenen en buurtgenoten een oogje in het zeil houden door middel van camera's en doordat ze elkaar helpen, maar participant 11 merkt dit ook doordat burenen een praatje komen maken als ze denken dat er iets aan de hand is, omdat zij tegenwoordig in een rolstoel zit:

'Dus ik hou zelf ook een oogje in het zeil alleen en ik denk ook dat mensen die zien wel heel veel, denk ik, want zo is, nou ja, ik zit heel veel in de rolstoel, dus er zijn heel veel, vooral overburenen met name die vragen ook echt wel van nou hoe het gaat en waarom ik in de rolstoel zit. En nou ja, dus er is ook misschien nieuwsgierigheid dat kan ook, maar je wordt wel in de gaten gehouden zeg maar.' – P11

Participant 7 ervaarde het vroeger echter positiever dan nu. Hij heeft nu toch meer het gevoel dat hij zelf meer op moet letten en de burenen minder snel zou vragen even een oogje in het zeil te houden:

'Nou, vroeger ervaarde ik het nou echt als gevoel van veiligheid. Nou ja, toen was ik natuurlijk ook nog veel jonger, dus dan heb je daar sowieso meer behoefte aan. Maar tegenwoordig, ja heb ik toch wel meer het gevoel dat je zelf echt op moet letten en bijvoorbeeld, als je op vakantie gaat, je zelf iets moeten regelen in plaats van dat je je burenen even vraagt om een oogje in het zeil te houden.' – P7

Over het algemeen wordt de sociale controle in Huizum-West als Nijlân dus als positief ervaren.

5.4.2 Contact met buurtgenoten

Het contact met burenen en buurtgenoten wordt door de participanten over het algemeen als positief ervaren. Het blijft hierbij vaak wel beperkt tot een praatje maken, een pakketje voor elkaar aannemen en niet echt bij elkaar op de koffie of verjaardag komen. Participant 12 zegt hier het volgende over:

'Dat is prima, we komen in die zin bij niemand over de vloer en de burenen komen in die zin ook niet bij ons over de vloer. Maar dat beperkt zich gewoon tot een praatje hier, een praatje daar voor de vakantie, na de vakantie, weet je wel, en als je mekaar zo ziet als je de boodschappen uithaalt dan zijn het inderdaad gewoon van die praatjes en dan is het inderdaad even van nou gaat alles goed, ga je nog wat leuks doen in de vakantie of zo maar niet dat we echt bij mekaar over de vloer komen en die behoefte heb ik in die zin ook niet, hoor. Ja, en dan is dat prima. En dan merk je ook gewoon dat je in die zin goed contact hebt met de buurt. Dat zou ik zeggen, ja.' – P12

De andere participanten onderschrijven hetgeen participant 12 zegt. Participant 6 geeft nog aan dat het echt ons kent ons is in Huizum-West, daarom heeft eigenlijk iedereen wel normaal contact met elkaar in de buurt. Participant 8 begint over de pakketbezorger die altijd de pakketten in de buurt bezorgd. Hij kent iedereen en iedereen kent hem, hij maakt met iedereen een praatje en is erg goed voor de sociale cohesie in de buurt. Volgens deze participant zou de wijkmanager eigenlijk een dag moeten meelopen met deze pakketbezorger, omdat de wijkmanager op deze manier iedereen leert kennen en ook alle problemen meekrijgt die spelen in de buurt. Er zijn ook een aantal participanten minder positief over het contact met burens en buurtgenoten en ervaren het vroeger wel als positiever dan nu. Participant 10 zegt hier het volgende over:

‘Mensen zeggen dus niet vaak meer gedag maar sommigen nog wel hoor. Alleen je hebt ook allemaal nieuwe mensen, ondertussen in de straat, allemaal jonge mensen, maar die studenten en zo, dat zijn helemaal hele rare types, die van tegenwoordig. Maar hè bijvoorbeeld een oude buurvrouw naast ons, die zegt altijd nog wel hoi en is altijd nog even vriendelijk. Mensen zeggen nog wel wat, maar je gaat niet meer zo gauw bij mekaar op een koffie of zo. Tegenwoordig heb je dat helemaal niet meer.’ – P10

Participant 7 geeft aan dat er meer jonge mensen in de buurt zijn komen wonen en deze participant merkt hierdoor toch een generatieverschil, die jonge mensen zijn toch meer op zichzelf dan de mensen vroeger. Deze participant ervoer het contact met de burens vroeger positiever, omdat er toen ook meer activiteiten zoals buurtbarbecues werden georganiseerd en hierdoor het onderlinge contact tussen buurtgenoten beter was.

5.4.3 Ervaringen met sociale activiteiten in de buurt

Sociale activiteiten kunnen bevorderlijk zijn voor de sociale cohesie in een buurt, omdat de buurtbewoners elkaar hier kunnen ontmoeten en leuke dingen met elkaar kunnen doen. De participanten vertellen dat er vroeger veel activiteiten werden georganiseerd, maar dat dit vooral gericht was op kinderen. Tegenwoordig worden er juist vooral activiteiten gericht op ouderen en juist weer minder voor kinderen, dit ervaren de participanten als positief omdat er veel eenzaamheid heerst onder deze groep, maar voor kinderen mogen ook wel weer activiteiten worden georganiseerd. Vroeger werden er bijvoorbeeld door de wijkverenigingen activiteiten georganiseerd rondom Halloween, Sinterklaas en kerst. Ook waren er bij de wijkvereniging altijd watertoestellen en luchtkussens. Tegenwoordig zijn dit soort activiteiten er veel minder, er zijn vooral bingo’s voor ouderen en er wordt een keer per week biljard gespeeld. Voor de leeftijd

tussen jonge kinderen en ouderen wordt vrijwel niks georganiseerd, terwijl een aantal participanten die tot deze leeftijdsgroep behoren hier wel behoefte aan hebben. Twee andere participanten verdiepen zich niet echt in de activiteiten in de buurt, omdat ze daar momenteel geen behoefte aan hebben. Hierdoor weten zij ook totaal niet wat voor activiteiten er momenteel worden georganiseerd.

5.4.4 Ervaringen met de voorzieningen in de buurt

Over de voorzieningen zijn eigenlijk alle participanten tevreden en ze ervaren de aanwezige voorzieningen als positief. De participanten geven aan dat er een supermarkt, bakker en slager in de buurt is. Daarnaast is het centrum met alle winkels dichtbij. Ook het station is dichtbij en dat wordt als belangrijk ervaren. Er zitten tevens meerdere basisscholen en een park en speeltuin in de buurt. Wat betreft voorzieningen zit dat wel goed voor de inwoners. In Huizum-West wordt dit als positief ervaren, omdat de voorzieningen op loopafstand zijn en de kinderen overal in de buurt kunnen spelen. Ook in Nijlân worden de voorzieningen als positief ervaren en zijn er voldoende voorzieningen. Participant 5 zegt hier het volgende over:

Ja, goed, in principe genoeg. Volgens mij zijn er genoeg voor kinderen, genoeg speeltuintjes en dat soort dingen in de buurt. En nou ja, we hebben inderdaad supermarkt ook, Lidl en zo, dus dat bevat allemaal goed. Alles is er eigenlijk wel. Eigenlijk is alles wel aanwezig. Ja.’ – P5

Net als participant 5 geeft een andere participant uit Nijlân aan tevreden te zijn over de voorzieningen in Nijlân en dat het meeste wat nodig is er wel is. Het enige negatieve wat deze participant ervaart, is dat er het afgelopen jaar veel winkels zijn weggegaan, het winkelcentrum is een stuk leger geworden. Hier heeft deze participant in principe weinig moeite mee, omdat het centrum waar alle winkels zijn dichtbij is. Het zou alleen wel handig zijn als er een paar van deze winkels terug zouden komen.

5.5 Behoeften om sociale cohesie te verbeteren

Aan de hand van de ervaringen met de sociale cohesie in de buurt hebben de participanten behoeften en ideeën om de sociale cohesie in hun buurt te verbeteren. Deze behoeften worden in deze paragraaf verder uitgewerkt. Ze hebben betrekking op de behoeften om het contact met hun burens en buurtgenoten te vergroten en de behoeften aan bepaalde sociale activiteiten en voorzieningen in de buurt.

5.5.1 Behoeften aan contact met buurtgenoten

De behoefte van de participanten om het contact met burens en buurtgenoten te vergroten is erg verschillend en ligt ver uit elkaar. Er zijn participanten die het contact op dit moment wel goed vinden, ze maken af en toe een praatje met hun burens, maar ook niet meer dan dat. Ze vertellen hier het volgende over:

'Nee, op dit moment niet wat ik zeg. De tijd die ik heb, besteed ik liever aan mensen die ik al ken en waar ik ook graag mee ben, in plaats van met de burens. Nee, dat maakt me niet zoveel uit. Als er echt iets gebeurt en net zo goed als er bijvoorbeeld problemen zijn met de verhuurder, dan kan je gezamenlijk als huurder ook wel weer wat betekenen. Natuurlijk dus dan als je ja samen sterk zeg, maar dan zou ik het doen, maar verder zou ik het niet zo snel doen.' – P4

'Nee, dat niet zozeer, ik vind het wel prima zo, gewoon lekker je eigen dingetje, het is goed met je burens, maar het hoeft ook niet je beste vriend te zijn. Je kan elkaar gewoon lekker helpen. Je kan gewoon af en toe, je kan zelfs met nieuw jaar een borreltje drinken. Dat is hartstikke prima, maar verder is het wel gewoon goed.' – P6

Er zijn echter ook participanten die juist wel behoefte hebben om het contact met hun burens en buurtgenoten te vergroten. Participant 9 ziet graag dat er meer activiteiten worden georganiseerd om koffie te drinken en een praatje te maken met burens en buurtgenoten, bijvoorbeeld één keer per week. Inwoners uit andere achterstandsbuurtten hebben hier ook behoefte aan (De Wree et al., 2006). Participant 10 heeft ook behoefte aan meer contact met burens en buurtgenoten zoals het vroeger was:

'Ja denk het wel ja. Nou ja, dat mensen gewoon niet de kop omdraaien, dat je gewoon gedag kan zeggen en zo, praatje maken op een stralende zomerdag of zo, als je langer in de tuin bezig bent, of zo vroeger kwamen mensen nog wel naar je toelopen of zo dat je even een praatje maakt. Maar dat gebeurt niet zo.' – P10

5.5.2 Behoeften aan sociale activiteiten in de buurt

Zoals eerder gezegd werden vooral vroeger veel activiteiten georganiseerd voor kinderen en tegenwoordig worden er juist meer activiteiten georganiseerd gericht op ouderen en minder op kinderen en voor de leeftijd daartussenin wordt al helemaal vrijwel niks georganiseerd.

Participant 12 haakt hierop in en vindt dat er te weinig aanbod aan activiteiten in de buurt is.

Vroeger waren er veel meer activiteiten zoals een figuurzaag club, een dansclubje en een

knutselclubje, maar dat is er nu allemaal niet meer. Participant 12 ziet dit graag veranderen en ziet ook voor zichzelf een rol weggelegd.

'Ik denk als hier zeg maar in het dorpscentrum een, inderdaad, een soort actieve club zou zetten die voor jeugd dingen zou organiseren, dan zou ik mezelf zelfs nog aanmelden om zo'n clubje te runnen, zet mij maar in een figuurzaag clubje neer, kan ik die kinderen wel leren figuurzagen zeg maar. Als ze daar ook vrijwilligers voor nodig zouden hebben, zou ik me daar ook voor aanmelden om zoiets te begeleiden.' – P12

Participant 5 haakt hier verder op in en ziet graag een buurtfeest georganiseerd worden in Nijlân zodat je meer mensen uit de buurt leert kennen wat volgens deze participant een veiliger gevoel geeft. Over het algemeen willen de participanten vooral dat er weer activiteiten worden georganiseerd zoals vroeger. De participanten denken dat dit goed is voor de buurt. De participanten uit Huizum-West hebben het dan vooral over sportactiviteiten in de buurt zoals buurtvoetbal of wateractiviteiten. Inwoners uit andere achterstandsbuurten hebben het juist over buurtfeesten om een open sfeer in de buurt te creëren (De Wree et al., 2006). Participant 10 zegt het volgende over sportactiviteiten:

'Iets van buurtvoetbal of zo, vroeger had je wijk voetbal. Wijkvoetbaltoernooien dat is nog wel voor mijn tijd, hoor, maar dat is nooit meer. Ik denk wel dat mensen daarop af zouden komen. Je hebt natuurlijk ook een volleybalveld heb je, nog een beachvolleybalveld, daar zou je nog kunnen doen, tennis of zo? Ik denk dat aan sport de meeste behoefte aan is. Ik denk het wel, dat brengt toch wel mensen bij mekaar.' – P10

Uit de theorie blijkt dat inwoners uit andere achterstandsbuurten van mening zijn dat zulke buurtfeesten ook nuttig zijn om jongeren mee bezig te houden waardoor ze niet in de buurt gaan hangen en daar voor onrust zorgen (De Wree et al., 2006). Verder zien een aantal participanten graag meer buurtbarbecues in hun straat of in de buurt, maar dit moet iemand natuurlijk wel initiëren om te organiseren. Als dat niet gebeurt komt er ook geen buurtbarbecue, maar mensen klagen wel dat ze dat graag zouden willen. Participant 12 zou zelf niet zo snel zoiets organiseren, maar als de burens voorstellen zoiets te doen zou hij het wel gezellig vinden om te doen. Participant 7 ziet graag weer net als vroeger inloopspreekuren georganiseerd worden waar gezamenlijk met de buurt dingen beslist kunnen worden. Hier kan in samenwerking met de gemeente bepaalde zaken besproken worden. Vroeger werd dit ook georganiseerd. Tijdens dit soort avonden kunnen bepaalde beslissingen genomen worden, dus waar bijvoorbeeld een nieuw

speeltoestel wordt geplaatst. Dit is tegelijkertijd een goede gelegenheid om sociale contacten te onderhouden met de buurtgenoten en tevens om nieuwe activiteiten onderling met de buurtgenoten te organiseren.

5.5.3 Behoeften aan voorzieningen in de buurt

Zoals eerder gezegd zijn vrijwel alle participanten wel tevreden en positief over de aanwezige voorzieningen in de buurt. Participant 1 geeft al aan dat het meer luxe zou zijn als er nog meer voorzieningen in de buurt komen, zoals een drogisterij bij de Jumbo supermarkt. Participant 4 mist wellicht een gezellige horecagelegenheid of een terras in Huizum-West om met vrienden of familie te zitten en zegt hier het volgende over:

'Kijk nu ga je heel snel voor, als je toch wat gaat doen met vrienden of met familie, ga je toch wel snel naar de stad toe. Er is hier op dat niveau verder niks. Er is geen echt gezellige horeca of plekken om hier op het terras te gaan zitten, om het zo te zeggen, daar zou je eventueel behoefte aan hebben. Misschien zou het een aanvulling zijn. Maar nogmaals, ik weet ook niet of ik het überhaupt zou doen dan.' – P4

Participant 10 ziet graag meer aparte hondenveldjes komen waar honden uitgelaten kunnen worden en hun behoefte kunnen doen:

'Ik denk misschien wat meer aparte hondensoep veldjes, zie toch wel vaak dat mensen gewoon sowieso het laten liggen, wat van de hond en vaak ook gewoon in speeltuinen en zo. En als kinderen daar lopen op slippers of zo of soms ook op blote voeten, dan is dat dus natuurlijk niet een lekkere combinatie.' – P10

Participant 7 ziet steeds meer een rommelig beeld ontstaan in Nijlân door afval naast containers en doordat het gras een half jaar niet wordt gemaaid. Participant 7 zegt hier het volgende over:

'Ik vind wel dat ze vooral bij de flats hebben, ondergrondse containers, dat daar sinds twee jaar geleden of vorig jaar is veel meer afval bij komen te staan dat geeft wel een beetje een rommelig beeld in de wijk en ook dat ze het gras bijvoorbeeld een half jaar niet maaien of zo. Dat geeft ook een beetje een rommelige indruk, dus dat zou misschien nog verbeterd kunnen worden, dat geeft de buurt een beetje een frissere uitstraling.' – P7

Uit de theorie blijkt dat inwoners uit andere achterstandsbuurten ook de aanwezigheid van groenvoorzieningen willen verbeteren om verloedering tegen te gaan (Schram et al., 2021) en dat dit als belangrijk wordt ervaren voor het gevoel van veiligheid en gezelligheid doordat dit ten goede komt aan de uitstraling van de buurt (De Wree et al., 2006). Volgens participant 12 is de

parkeergelegenheid tegenwoordig een probleem in Huizum-West. Participant 12 geeft aan dat hij vroeger altijd de auto kwijt kon, maar dat de jonge gezinnen van tegenwoordig, die er komen wonen, meerdere auto's per gezin hebben waardoor de parkeergelegenheid beperkt wordt. Ook verschillende dagjes mensen zetten de auto in de buurt neer, omdat het daar gratis is en vanaf Huizum snel naar het station kunnen om de auto s 'avonds weer op te halen. Participant 12 ziet graag dat er iets aan de parkeergelegenheid gaat veranderen.

5.6 Algemene behoeften ter verbetering in de buurt

Als afsluiting van het interview konden de respondenten nog algemene zaken kwijt wat ze graag verbeterd zien worden in de buurt. Hier kwamen twee interessante zaken naar boven. Participant 2 vertelt over de stoepen en de riolering in Huizum-West en zegt hier het volgende over:

'De stoep mag wel verbeterd worden, overal liggen de stoepen schots en scheef en daar vallen redelijk vaak mensen over waarvan ik weet, dus dat mag wel verbeterd worden.

Riolering ook veel, dat vaak putten verstopt zijn. Maar ja, dat.' – P2

Een andere participant ziet graag dat het terrein van de Jumbo supermarkt een soort wijkmiddelpunt wordt met meerdere permanente winkeltjes zoals de viskraam en de Vietnamees. Deze winkeltjes staan er nu een paar keer per week. Participant 8 zegt hier het volgende over:

'Nou wat dat betreft, je hebt de viskraam daar nu en je hebt de Vietnamees. Ik zou bijna zeggen, als je dat iets permanentier maakt. Maar je zou bijna daar wel vaste hokjes kunnen bouwen met winkeltjes en dan geen concurrent van de Jumbo want de Vietnamees is geen concurrent van de Jumbo en de visboer is ook geen concurrent. Nou ja, dat zou je bijna wel vier dagen in de week, drie dagen in de week kunnen doen. Maar dat geeft ook aanloop. Hè, dus dat geeft ook aan als je het hebt over sociale cohesie dan ga je daar even bij de visboer langs. Het zou bijna een soort wijkmiddelpunt kunnen zijn waar iedereen samenkomt.' – P8

6. Conclusie en discussie

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de onderzoeksvraag die centraal staat in dit onderzoek. In de discussie worden vervolgens de sterke en zwakke punten van dit onderzoek besproken. Om dit hoofdstuk af te sluiten komen enkele aanbevelingen voor vervolgonderzoek en voor de praktijk aan bod om de sociale veiligheid en sociale cohesie in achterstandsbuurtten te verbeteren.

6.1 Conclusie

In dit onderzoek is inzichtelijk geprobeerd te krijgen wat de ervaringen en behoeften van inwoners uit achterstandsbuurtten zijn met de sociale veiligheid en sociale cohesie in hun buurt. In deze paragraaf wordt antwoord gegeven op de onderzoeksvraag van dit onderzoek: *'Hoe ervaren inwoners uit achterstandsbuurtten de sociale veiligheid en sociale cohesie in hun buurt en welke behoeften hebben zij om de sociale veiligheid en sociale cohesie te verbeteren?'*

De geïnterviewde inwoners uit Huizum-West en Nijlân hebben veel verschillende en uiteenlopende ervaringen met het onveilig voelen in de buurt. Vandalisme en vernielingen in de buurt worden echter het meest ervaren door de inwoners en dan met name opgeblazen containers en vernielingen aan auto's. Daarnaast hebben de inwoners negatieve ervaringen met hangjongeren. Dit komt overeen met andere onderzoeken over onveiligheidservaringen van inwoners uit achterstandsbuurtten waar de inwoners ook overlast ervaren van hangjongeren (De Wree et al., 2006; Schram et al., 2021). In Huizum-West is met name overlast van hangjongeren in de buurt van de Jumbo supermarkt en op het terrein van deze supermarkt. Ook in Nijlân hebben de inwoners overlast van hangjongeren, daar laten ze vooral afval achter en zorgen hiermee voor verloedering van de buurt. Inbraak en diefstal in zowel Huizum-West als Nijlân wordt tevens als onveilig ervaren. Hierdoor voelen de inwoners zich toch wel angstig dat het ook bij hen gaat gebeuren. In tegenstelling tot de inwoners uit een andere achterstandsbuurt hebben de geïnterviewde inwoners uit Huizum-West en Nijlân geen ervaringen met geweld wat bij de inbraak of diefstal komt kijken. Dit kan komen omdat het andere onderzoek over achterstandsbuurtten in grotere steden gaat. In grotere steden wordt meer criminaliteit gepleegd, over het algemeen neemt diefstal met geweld wel overal af, maar diefstal met geweld komt toch meer voor in grotere steden (Huls, 1999). In de Vlaamse achterstandsbuurtten ervaren de inwoners vaker diefstal met geweld (De Wree et al., 2006). In de probleemanalyse is te zien dat er in de

buurten Jan van Scorel en Hollanderwijk in Huizum-West een lagere sociaaleconomische status is dan in de andere twee buurten in Huizum-West. Vooral de inwoners uit deze sociaaleconomisch lagere buurten in Huizum-West hebben ervaringen met diefstal uit hun tuin, maar ook met inbraak en diefstal uit huizen, waardoor inwoners aangeven beter op te letten in de buurt en als ze alleen thuis zijn. De inwoners uit Huizum-West en Nijlân ervaren ook geluidsoverlast waardoor zij zich wel eens onveilig voelen in de buurt. Van geluidsoverlast is net als bij diefstal en inbraak vooral sprake in de sociaaleconomisch lagere buurten in Huizum-West en er is ook sprake van in Nijlân. Inwoners uit deze buurten delen ervaringen over geluidsoverlast, maar het gebeurt incidenteel en niemand heeft er echt structureel overlast van. Dit geldt eigenlijk ook voor intimidatie in de buurt. Aan de drukke doorgaande weg in Huizum-West wordt overlast ervaren en dan met name door schreeuwende mensen die uit de stad komen of naar de stad toegaan en andere soort mensen die bepaald overlastgevend gedrag vertonen. Ten slotte noemen de inwoners een aantal algemene ervaringen van onveiligheid, zoals hangjongeren die een grote mond hebben als ze op hun gedrag worden aangesproken, maar ook politieachtervolgingen in Nijlân wat voor onveiligheidsgevoelens zorgt. Net als in andere achterstandsbuurten wordt het afval als overlastgevend ervaren, omdat de inwoners uit Huizum-West en vooral Nijlân het zien als symbool voor de negatieve uitstraling en verloedering van de buurt. De inwoners uit de sociaaleconomisch lagere buurten in Huizum-West hebben dus meer ervaringen met onveiligheid dan de inwoners uit de buurten Julianapark en Gerard-Dou waar inwoners leven met een hogere sociaaleconomische status. In zulke buurten wonen meer mensen die kampen met armoede, schulden, gezondheidsproblemen, overlast en gevoelens van onveiligheid door de problemen die zij hebben (Kullberg et al., 2021). Ook in Nijlân hebben de inwoners meer ervaringen met onveiligheid dan in de ‘betere’ buurten van Huizum-West. In tegenstelling tot wat de theorie beschrijft, lijkt er weinig verschil te zijn in de ervaringen van sociale veiligheid tussen inwoners die al lang in de buurt wonen en inwoners die nog niet zo lang in de buurt wonen. Dit kan komen doordat de ervaringen van de inwoners uit Huizum-West en Nijlân met onveiligheid in de loop der jaren niet zijn veranderd, maar constant zijn gebleven. Dit betekent niet dat de daadwerkelijke misdaadcijfers constant zijn gebleven, maar dat de inwoners de onveiligheid wel zo ervaren.

De inwoners uit Huizum-West en Nijlân hebben bepaalde behoeften en ideeën om de sociale veiligheid in hun buurt te verbeteren en bovengenoemde ervaringen en gevoelens te verminderen. Ten eerste hebben de inwoners, uit vooral de sociaaleconomisch lagere buurten in

Huizum-West en de inwoners uit Nijlân, behoefte aan meer toezicht en controles in de buurt door politie en handhaving. Meer toezicht in de buurt kan ook in de vorm van buurtpreventie door de inwoners zelf, dat gebeurt nu niet tot nauwelijks maar daar zouden inwoners wel behoefte aan hebben. Ten tweede denken de inwoners dat de wijkmanager een belangrijke rol kan spelen om de sociale veiligheid in de buurt te verbeteren. Alle geïnterviewde inwoners kenden de wijkmanager niet en wisten ook niet dat hij al actief is in de buurt, maar hebben wel bepaalde ideeën hoe hij kan bijdragen aan een verbetering van de buurt. Net als in een andere achterstandsbuurt zien de inwoners hem als tussenschakel tussen de buurtbewoners en instanties zoals de gemeente, woningbouwvereniging en de politie. Buurtbewoners zouden met hun problemen naar de wijkmanager toe moeten kunnen en de wijkmanager kan hun dan verder helpen hoe ze hun problemen het beste kunnen aanpakken. Om zichtbaarder en toegankelijker in de buurt te zijn moet de wijkmanager zijn bekendheid in de buurt wel vergroten. De inwoners denken dat de wijkmanager zijn bekendheid kan vergroten met behulp van de wijkkrant, sociale media en door folders of flyers op te hangen bij de Jumbo en in de rest van de buurt. Daarnaast vinden de inwoners dat de wijkmanager meer aanwezig moet zijn in de buurt en meer onder de mensen moet zijn bij activiteiten om zijn bekendheid te vergroten. Naast de wijkmanager zien de inwoners ook een rol weggelegd voor de Jumbo supermarkt en de buurtverenigingen in de buurt om de sociale veiligheid te verbeteren. Zo zou de Jumbo meer contact moeten leggen met de jongeren in de buurt die voor overlast zorgen, zij komen namelijk ook in de Jumbo. Als zij strenger aangesproken en aangepakt worden, kunnen zij zich minder in de anonimiteit misdragen. De inwoners verwachten dat zij voor minder overlast gaan zorgen als zij minder anoniem zijn in de buurt. Daarnaast zouden de buurtverenigingen volgens de inwoners (meer) informatieavonden en inloopsprekuren moeten organiseren waar dan ook de wijkmanager aanwezig is. Hier zouden de buurtbewoners dan de problemen die zij ervaren met elkaar willen delen en met elkaar kunnen sparren hoe ze opgelost kunnen worden. De wijkagent en wijkmanager kunnen tijdens deze bijeenkomsten bijvoorbeeld ook vertellen waar ze al mee bezig zijn om bepaalde problemen aan te pakken. Hier hebben de inwoners uit zowel Huizum-West als Nijlân behoefte aan. Vervolgens zijn de geïnterviewde inwoners uit Huizum-West en Nijlân gevraagd naar hun ervaringen met de sociale cohesie in de buurt, dus hoe het contact met de burens verloopt en of er een mate van sociale controle in de buurt heerst. De inwoners ervaren de sociale controle in de buurt als positief voor de veiligheid in de buurt. De inwoners hebben het idee dat hun burens en

buurtgenoten een oogje in het zeil houden in de buurt en dat zij dat zelf ook doen. Ook het contact met deze zelfde burens en buurtgenoten wordt over het algemeen als positief ervaren waarbij de burens een praatje met elkaar maken, maar niet echt op de koffie bij elkaar komen. Een aantal inwoners ervaren dit contact vroeger echter beter dan tegenwoordig en dat komt toch door nieuwe, vaak jonge, inwoners die minder contacten onderhouden met de burens en buurtgenoten. Vroeger ervaren deze inwoners het contact beter, omdat ze een hechtere band met hun burens en buurtgenoten hadden. Deze zelfde inwoners hebben dan ook behoefte aan meer contact met hun burens, zoals het vroeger was. Ze hebben behoefte om wat vaker een praatje te maken en niet dat iedereen de kop wegdraait als ze elkaar tegenkomen. Hiervoor zou het wijkcentrum volgens hun bijvoorbeeld één keer per week een activiteit kunnen organiseren waar de buurtbewoners een praatje met elkaar kunnen maken en een kopje koffie kunnen drinken. Uit andere onderzoeken is gebleken dat inwoners uit andere achterstandsbuurten ook behoefte hebben aan dit soort activiteiten (De Wree et al., 2006; Schram et al., 2021). In de theorie zagen we al dat zulke buurtplekken fundamenteel zijn voor de sociale cohesie in een buurt. Zulke buurtplekken kunnen de sociale interactie tussen buurtbewoners bevorderen wat positieve gevolgen heeft voor de sociale cohesie in de buurt (Zahnow et al., 2022). Er zijn echter meer inwoners die het contact met hun buurtgenoten zo wel goed vinden. Ze begroeten elkaar en maken af en toe een praatje, maar meer dan dat hoeft voor hun ook niet.

De sociale activiteiten in de buurt zijn al een paar keer aan bod gekomen in dit hoofdstuk. De inwoners ervaren dat er vroeger meer activiteiten werden georganiseerd gericht op kinderen en dat er tegenwoordig vooral activiteiten worden georganiseerd gericht op ouderen. Voor de leeftijd daartussenin wordt eigenlijk nooit heel veel georganiseerd. De inwoners vinden dat er te weinig aanbod is en hebben, evenals de inwoners uit andere achterstandsbuurten, behoefte aan verschillende sociale activiteiten zoals een buurtfeest, buurtbarbeque, sportactiviteiten, actieve clubjes waar je met elkaar dingen kan maken, zoals een figuurzaagclubje of een knutselclubje en ten slotte hebben de inwoners behoefte aan inloopsprekuren net zoals vroeger waar inwoners inspraak hebben op beslissingen die de gemeente maakt in de buurt. De buurtbewoners willen graag meepraten wat er gebeurt en verandert in de buurt. Met betrekking tot de voorzieningen in de buurt zijn eigenlijk alle inwoners tevreden en ze ervaren de aanwezige voorzieningen als positief. Toch is er nog wel behoefte aan bepaalde voorzieningen in de buurt zoals een drogisterij bij de Jumbo supermarkt, een gezellige horecagelegenheid of terras, aparte honden uitlaat veldjes,

meer plekken om je afval kwijt te kunnen en meer parkeergelegenheid in de buurt omdat dit steeds minder wordt in de buurt. Ten slotte is er een behoefte dat het terrein van de Jumbo een soort van wijkmiddelpunt wordt met meerdere permanente winkels in plaats van tijdelijke winkeltjes. De inwoners denken dat dit goed is voor de sociale cohesie in de buurt, omdat het een aanloop geeft naar een wijkmiddelpunt waar van alles te doen en te koop is.

6.2 Discussie

In deze paragraaf worden de sterke en minder sterke punten van dit onderzoek besproken en er wordt ingegaan op zaken wat beter of anders had gekund tijdens het onderzoek. Daarnaast worden de resultaten van dit onderzoek geïnterpreteerd.

Een minder sterk punt van dit onderzoek is de geringe ervaring die ik als onderzoeker heb met kwalitatief onderzoek. Tijdens de opleiding heb ik hier één vak over gehad, deze kennis kwam goed van pas tijdens het onderzoek, maar ik merkte tijdens het pilot interview en de eerste interviews wel dat ik onervaren ben in het uitvoeren van interviews. Dit merkte ik vooral in het doorvragen en inhaken op bepaalde antwoorden die wel nuttig waren voor het onderzoek. Ik moest heel erg zoeken hoe ik het beste kon doorvragen zodat het geen gesloten vraag zou zijn. Ik heb wellicht nuttige informatie gemist, omdat ik tijdens de eerste interviews moeite had met het doorvragen. Ik merkte gaandeweg het uitvoeren van de interviews dat het me steeds beter afging waardoor het ook steeds leuker werd. Ik heb me in korte tijd erg ontwikkeld in het uitvoeren van kwalitatief onderzoek. Dit minder sterke punt heeft uiteindelijk dus niet veel invloed gehad op de uitkomsten van dit onderzoek.

Een ander minder sterk punt gaat over de participanten van dit onderzoek. Uit de sneeuwvalsampling kwamen vrijwel alleen maar inwoners die werk hebben en dus overdag niet vaak thuis zijn, waardoor ze mogelijk andere ervaringen met onveiligheid in de buurt hebben dan inwoners die geen werk hebben en vrijwel de hele dag thuis zijn. Ik heb uiteindelijk wel een aantal inwoners kunnen interviewen die veel thuis zijn, maar in de aanbevelingen zal ik hier nog op inhaken. Wanneer ik meer werkloze inwoners, die dus overdag vaak thuis zijn, had geïnterviewd waren er wellicht meer en/of andere ervaringen naar voren gekomen, omdat zij meer zien en ervaren in de buurt. Dit had bijvoorbeeld invloed kunnen hebben op ervaringen over hangjongeren of vandalisme in de buurt, omdat zij hier wellicht een beter beeld over hebben. Mijn verwachting is dat ik van deze inwoners uitgebreidere verhalen had gekregen.

Mogelijkerwijs heb ik nu bepaalde resultaten gemist dan wanneer er meer werkloze inwoners waren geïnterviewd. Daarnaast richtte dit onderzoek zich niet op gepensioneerde oudere inwoners, ook dit is voor een vervolgonderzoek raadzaam om mee te nemen, omdat zij ook weer hele andere ervaringen en behoeften kunnen hebben met sociale veiligheid en sociale cohesie. Zij ervaren deze zaken anders en hebben er ook andere gevoelens bij. Wanneer er op deze doelgroep gericht zou worden, kan het zijn dat de resultaten dus ook iets anders uitpakken.

Een sterk punt van dit onderzoek is de achtergrondinformatie die is verzameld tijdens de stageperiode door middel van statistieken die bekend zijn bij het CBS en door gesprekken te voeren met verschillende betrokkenen in de buurten zoals mijn eigen begeleiders bij de Jumbo, vrijwilligers van de buurtverenigingen, de wijkmanager en een aantal andere organisaties die actief zijn in de buurt, zoals de sportschool. Hierdoor werd ik bekend met de problematiek van Huizum-West en Nijlân en het soort mensen dat in deze buurten leven en welke problematiek zij zoal hebben. Doordat deze informatie in een vroegtijdig stadium is verzameld, werd duidelijk waar op gefocust moest worden in het onderzoek, namelijk het verbeteren van de veiligheid en sociale cohesie in deze buurten en dan onder andere diefstal en overlast van hangjongeren, maar dus ook het onderlinge contact tussen burens en buurtgenoten.

Een ander sterk punt van dit onderzoek is dat ik het onderzoek uitvoerde in opdracht van de Jumbo supermarkt gelokaliseerd midden in de wijk, waardoor ik veel inwoners en andere betrokkenen kon spreken tijdens mijn stageperiode, omdat ik midden in de buurt aanwezig was. De participantenwerving werd hierdoor makkelijker, omdat ik inwoners makkelijk kon aanspreken. Omdat ik midden in de buurt zat, kreeg ik ook veel van de problematiek mee en had ik gelijk een beeld van de problematiek. Hierdoor werd het makkelijker om het uit te vragen tijdens de interviews, omdat ik zelf een beeld had van de problemen in de buurt.

De resultaten van dit onderzoek komen overeen met de verwachtingen op basis van het literatuuronderzoek. Doordat de achtergrondinformatie is verzameld wist ik waar ik op moest focussen in het vervolg van het literatuuronderzoek en in de interviews. Hierdoor kwamen er vervolgens in het literatuuronderzoek theorieën met bepaalde ervaringen en behoeften naar voren die de inwoners uit Huizum-West en Nijlân later ook vertelden in de interviews. Dit was ook de verwachting, omdat de interviewvragen en probes grotendeels gebaseerd zijn op de achtergrondinformatie uit de probleemanalyse en op de ervaringen en behoeften uit het literatuuronderzoek. De geïnterviewde inwoners hebben ook nieuwe inzichten opgeleverd die nog

niet naar voren zijn gekomen in het literatuuronderzoek, zoals de rol van de wijkmanager en bepaalde specifieke ervaringen. De inwoners uit Huizum-West en Nijlân zijn hier een stuk uitgebreider in geweest dan wat gevonden is in het literatuuronderzoek. Met deze resultaten is aangetoond dat de ervaringen en behoeften van sociale veiligheid en sociale cohesie redelijk overeenkomen met de ervaringen en behoeften van andere inwoners uit andere achterstandsbuurten, maar dat elke buurt toch nog haar eigen specifieke problematiek heeft waardoor je de inwoners en de problematiek uit achterstandsbuurten nooit een-op-een met elkaar kan vergelijken. Met deze resultaten is de hoop dat de sociale veiligheid in achterstandsbuurten verbeterd kan worden waardoor er een sociaal veiligere omgeving gecreëerd kan worden.

6.3 Aanbevelingen

Om dit hoofdstuk af te sluiten komen, in deze paragraaf, enkele aanbevelingen voor de praktijk aan bod en enkele aanbevelingen voor vervolgonderzoek om de sociale veiligheid en sociale cohesie in Huizum-West, Nijlân en andere achterstandsbuurten te verbeteren. Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt ten eerste aanbevolen dat de wijkmanager zijn bekendheid in de buurt moet vergroten en een nog grotere rol gaat spelen in de buurt en dat de wijkverenigingen en andere betrokkenen nog meer activiteiten gaan organiseren voor jongeren en vooral de leeftijd tussen ouderen en jongeren in. Daarnaast wordt aanbevolen, voor alle betrokken organisaties in de buurt, om (nog) meer naar de inwoners zelf te luisteren, omdat zij goede ideeën hebben waar hun buurt naartoe zou moeten gaan in de toekomst en hier ook een rol in willen spelen. Hiervoor kunnen de betrokken organisaties gezamenlijk inloopsprekuren en informatieavonden organiseren waar de inwoners inspraak hebben wat er gebeurt in en met de buurt. Betrek de inwoners nog meer in alle plannen en de uitvoering hiervan. Ten slotte moeten politie, handhaving en de wijkagent meer aanwezig zijn in de buurt om te controleren en ervoor te zorgen dat jongeren niet het criminele pad gaan bewandelen door het gesprek met ze aan te gaan en ze uit de anonimiteit te halen. De wijkagent wordt ook aangeraden om af en toe een praatje te maken met andere inwoners. Hierdoor wordt hij zichtbaarder en toegankelijker voor inwoners om naar hem toe te gaan met hun problemen, dit geldt tevens voor de wijkmanager. Voor het vervolgonderzoek wordt ten eerste aanbevolen om te focussen op gepensioneerde oudere inwoners uit de buurt. De verwachting is dat zij net iets andere ervaringen en behoeften hebben, omdat zij deze zaken anders ervaren en er ook andere gevoelens bij hebben. Dit had bijvoorbeeld

invloed kunnen hebben op ervaringen over vandalisme in de buurt, maar ook op ervaringen met sociale activiteiten in de buurt, omdat zij hier wellicht een beter beeld over hebben omdat ze vaker overdag thuis zijn. Daarnaast hadden zij mogelijk andere behoeften gehad over de sociale cohesie in de buurt, omdat ouderen vaker eenzaam zijn en wellicht meer behoefte hebben aan contact met buurtgenoten. Daarnaast wordt aangeraden om nog meer inwoners te spreken die vaker thuis zijn en veel meekrijgen in de buurt, zij hebben wellicht nog specifiekere verhalen over de sociale veiligheid en sociale cohesie in de buurt en maken meer mee dan inwoners die de hele dag werken. Een andere aanbeveling is om een kwantitatief onderzoek uit te voeren op basis van deze resultaten. Hiermee kan er onderzocht worden of de ervaringen en behoeften ook breder onder inwoners van achterstandsbuurten worden gedragen, omdat je met kwantitatief onderzoek een grotere steekproef gebruikt en dus meer inwoners kan bereiken. Hierin kunnen vragen aan bod komen op basis van de ervaringen en behoeften die in dit onderzoek naar voren zijn gekomen. Vervolgens kunnen er dan weer op basis van nieuwe resultaten uit dit kwantitatieve onderzoek verdiepende interviews of focusgroepen worden gehouden met inwoners om meer te weten te komen over deze nieuwe resultaten. Op deze manier krijg je een zo volledig mogelijk beeld van achterstandsbuurten. Ten slotte wordt aanbevolen om te onderzoeken in hoeverre de behoeften van de inwoners haalbaar zijn in de praktijk. Hiervoor wordt aangeraden om gesprekken te voeren met de politie, handhaving, wijkagent, wijkmanager, gemeente en andere instanties die betrokken zijn bij de behoeften en ideeën die de inwoners hebben. Hierdoor wordt duidelijk of het wel haalbaar is wat de inwoners willen om de sociale veiligheid en sociale cohesie in de buurt te verbeteren. Uit een andere studie is gebleken dat de aanwezigheid van bijvoorbeeld een wijkmanager in een achterstandsbuurt die een praatje maakt met de jongeren zinvol is om de sociale veiligheid te verbeteren, omdat de jongeren zich hierdoor meer gezien voelen en hun problemen kunnen uiten (Kullberg et al., 2021). Daarnaast blijkt dat meer toezicht en zichtbaarheid van de politie en handhaving een positief effect heeft op de veiligheid in een achterstandsbuurt. De inwoners in deze buurten hechten ook waarde aan de komst van meer ontmoetingsplekken zoals een buurthuis en speelmogelijkheden voor kinderen en jongeren (Kullberg et al., 2021). Uit deze studie blijkt dus dat dit soort oplossingen kunnen werken om de sociale veiligheid en sociale cohesie in achterstandsbuurten te verbeteren.

Literatuur

Baker, E. H. (2014). Socioeconomic Status, Definition. *The Wiley Blackwell Encyclopedia of Health, Illness, Behavior, and Society*, 2210-2214.

<https://doi.org/10.1002/9781118410868.wbehibs395>

Baum, F. & Palmer, C. (2002). ‘Opportunity structures’: Urban landscape, social capital and health promotion in Australia. *Health Promotion International* 17(4): 351–361.

Berman, Y. & Phillips, D. (2000) Indicators of social quality and social exclusion at national and community level. *Social Indicators Research*, 50, 329-350.

BLVC. (2019, 22 maart). *Sociale veiligheid bij werkzaamheden*. Geraadpleegd op 16 februari 2024, van [https://blvc.nl/2019/03/22/blog-sociale-veiligheid-bij-werkzaamheden/#:~:text=Een%20sociaal%20veilige%20omgeving%20is,van%20een%20\(tijdelijke\)%20omgeving.](https://blvc.nl/2019/03/22/blog-sociale-veiligheid-bij-werkzaamheden/#:~:text=Een%20sociaal%20veilige%20omgeving%20is,van%20een%20(tijdelijke)%20omgeving.)

Boutellier, H., Van Wonderen, R., Bakker, I., & Van Der Gaag, R. (2012). Contouren van sociale stabiliteit. In Verwey-Jonker Instituut.

Bruinsma, G.J.N. & Bernasco, W. (2004). De stad en sociale onveiligheid. Een State-of-the-Art van wetenschappelijke kennis in Nederland. Leiden: NSCR.

Carr, P. (2003). “The New Parochialism: The Implications of the Beltway Case for Arguments Concerning Informal Social Control.” *American Journal of Sociology* 108(6):1249–91.

CBS. (2023, 15 december). *Kerncijfers wijken en buurten 2023*. Centraal Bureau Voor de Statistiek. Geraadpleegd op 13 februari 2024, van <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/85618NED/table?ts=1707315743086>

Coley, R. L., Kuo, F. E., & Sullivan, W. C. (1997). Where does community grow? The social context created by nature in urban public housing. *Environment and Behavior*, 29, 468–494. <https://doi.org/10.1177/001391659702900402>

De Hart, J., Knol, F., Maas-de Waal, C., & Roes, T. (2002). Zekere banden.
https://repository.scp.nl/bitstream/handle/publications/1142/Zekere_banden.pdf?sequence=1&isAllowed=y

De Wree, E., Vander Beken, T., & Ponsaers, P. (2006). Help, ik voel mij onveilig. Diversiteit in representaties over het ervaren van onveiligheid. *Panopticon*, 27(2), 5-29.

Fijnaut, C. & Zaat, I. (2003). De sociale (on)veiligheid in Tilburg. Een kritische analyse van de problemen en een reeks aanbevelingen voor hun aanpak. Commissie Veilig Samenleven. Tilburg: Gemeente Tilburg.

Granovetter, M. (1983). The strength of weak ties: A network theory revisited. *Sociological Theory* 78: 201–233.

Hennink, M., Hutter, I. & Bailey, A. (2020). *Qualitative research methods*. SAGE.

Huls, F. (1999). Toename geweldsdelicten in middelgrote steden. In Centraal Bureau Voor de Statistiek.

Hummon, D. (1990). *Commonplaces: Community, Ideology, and Identity in American Culture*. Albany, NY: State University of New York Press.

Kullberg, J., Mouktadibillah, R., & De Vries, J. (2021). Opgroeien in een kwetsbare wijk: Over buurteffecten en persoonlijke ervaringen van jongens en jonge mannen. In Sociaal en Cultureel Planbureau.

Kurtz E. M., Koons B. A., & Taylor R. B. (1998). Land use, physical deterioration, resident-based control, and calls for service on urban streetblocks. *Justice Quarterly* 15(1): 121–149.

Leverentz, A. (2012). “Narratives of Crime and Criminals: How Places Socially Construct the Crime Problem.” *Sociological Forum* 27(2):348–71.

Nowell, L., Norris, J. M., White, D. L., & Moules, N. J. (2017). Thematic analysis: Striving to meet the trustworthiness criteria. *International journal of qualitative methods*, 16(1), 160940691773384. <https://doi.org/10.1177/1609406917733847>

Pattillo-McCoy, M. (1999). *Black Picket Fences: Privilege and Peril in the Black Middle Class*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

Sampson, R. J. (2012). *Great American City: Chicago and the Enduring Neighborhood Effect*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

Sampson, R. J., Raudenbush S. W., & Earls F. (1997). Neighborhoods and violent crime: A multilevel study of collective efficacy. *Science* 277(5328): 918–924.

Schram, K., Smeets, M. E., & Hendrikse, T. (2021). Veiligheidsbeleving in Schiedam. Een studie in vijf buurten. Onderzoeksgroep Recht & Veiligheid - Lectoraat Publiek Vertrouwen in Veiligheid.

Sociaal en Cultureel Planbureau. (z.d.). Verkenning van toekomstige ontwikkeling van sociale cohesie. SCP. Geraadpleegd op 11 maart 2024, van <https://www.scp.nl/onderzoeksprogramma/verkenning-van-toekomstige-ontwikkeling-van-sociale-cohesie#:~:text=Sociale%20cohesie%20gaat%20over%20naar,gedrag%20dat%20hieraan%20invulling%20geeft>

Sullivan, W. C., Kuo, F. E., & DePooter, S. F. (2004). The fruit of urban nature—vital neighborhood spaces. *Environment and Behavior*, 36, 678. <https://doi.org/10.1177/0193841x04264945>

Tach, L. M. (2009). [“More Than Bricks and Mortar: Neighborhood Frames, Social Processes, and the Mixed Income Redevelopment of a Public Housing Project.”](#) *City & Community* 8(3):269–99.

van Bergeijk E., Bolt G., van Kempen R. (2008). Social cohesion in deprived neighbourhoods in the Netherlands: The effect of the use of neighbourhood facilities. In: Annual meeting of the Housing Studies Association, New York, USA, 2–4 April 2008.

Wickes R., Zahnow R., & Corcoran J. (2018). Neighbourhood social conduits and resident social cohesion. *Urban Studies* 56(1): 226–248.

Winsemius, A., Ballering, C., Scheffel, R., & Schoorl, R. (2016). Wat werkt bij Sociaal en gezond. In Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Geraadpleegd op 9 mei 2024, van <https://www.movisie.nl/sites/movisie.nl/files/publication-attachment/Wat-werkt-dossier-Sociaal-en-gezond%20%5BMOV-11388262-1.2%5D.pdf>

Witteveen, M.J., Slagmaat, C. van, Admiraal, L., Gijzel, S. van & Kuiper, D. (2013). Samenspel tussen formele en informele zorg. Een literatuurverkenning naar begrippen en werkwijzen. Utrecht/Amersfoort: Wmo-werkplaats Utrecht en Kenniscentrum Sociale Innovatie.

Zahnow, R., Corcoran, J., Kimpton, A., & Wickes, R. (2022). Neighbourhood places, collective efficacy and crime: A longitudinal perspective. *Urban Studies*, 59(4), 789-809. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1177/00420980211008820>

Bijlagen

Bijlage 1: Toestemmingsformulier

Ik ben Ido de Vries en ik studeer de master Sociologie, richting Criminaliteit en Veiligheid aan de Rijksuniversiteit Groningen. In het kader van mijn afstuderen voer ik een onderzoek uit naar de onveiligheidservaringen van inwoners uit Huizum-West en Nijlân, dit doe ik door middel van interviews. U bent een van de inwoners die ik graag wil interviewen. Met het ondertekenen van dit toestemmingsformulier geeft u toestemming voor de uitvoering van een interview. Hiermee bent u op de hoogte van de geluidsopname die wordt gemaakt tijdens het interview in verband met de tekstuele uitwerking van het interview. De opname en de tekstuele uitwerking van het interview worden bewaard tot het einde van het onderzoek. Hierna zullen ze vernietigd worden. Tijdens de uitvoering van het onderzoek zijn deze opname en uitwerking enkel toegankelijk voor mij, de begeleider en de tweede begeleider vanuit de Rijksuniversiteit Groningen. Met het ondertekenen van dit formulier gaat u akkoord dat de inhoud van het interview gebruikt wordt voor het onderzoek. De inhoud wordt geanonimiseerd en het is dus niet te herleiden wat u heeft gezegd. Er worden enkel quotes en informatie uit het interview gebruikt zonder aanvullende informatie of namen te noemen waardoor u te herleiden bent.

Het interview zal ongeveer een half uur gaan duren en de uitwerking van het interview kunt u naderhand inzien als u hier behoefte aan heeft.

Met het ondertekenen van dit toestemmingsformulier bevestigt u dat u het bovenstaande heeft gelezen en hiermee akkoord gaat.

Datum: .....

Handtekening: .....

Bijlage 2: Interviewschema

Doel van het onderzoek: Ervaringen van inwoners uit Huizum-West en Nijlân naar de sociale onveiligheid in kaart brengen en de rol die sociale cohesie hierbij kan spelen onderzoeken om aanbevelingen te formuleren hoe de sociale onveiligheid in Huizum-West en Nijlân verbeterd kan worden.

Doel van het interview: Inzicht krijgen in de sociale cohesie in de buurt en sociale onveiligheidservaringen van de inwoners van Huizum-West en Nijlân om te begrijpen hoe de sociale onveiligheid in Huizum-West en Nijlân verbeterd kan worden.

Interview met: Inwoners uit Huizum-West en Nijlân.

Soort vragen: Open vragen en enkele gesloten vragen.

Volgorde van vragen: Eerst algemene introductievragen, vervolgens diepgaande meningsvragen en hoe- en waaromvragen over de problemen en sociale cohesie in de buurt om vervolgens af te sluiten met aanbevelingsvragen.

- **Toestemmingsformulier laten ondertekenen.**
- **Toestemming vragen voor het opnemen van het interview. Zo ja, opname starten.**

Introductie

Bedankt dat u bereid bent en tijd wilt vrijmaken om deel te nemen aan mijn onderzoek. Ik ben Ido de Vries en ik zal het interview met u afnemen. Ik studeer de Master Sociologie aan de Rijksuniversiteit Groningen en in het kader van mijn afstudeerscriptie wil ik graag inwoners uit Huizum-West en Nijlân interviewen. Het doel van het interview is om de onveiligheidservaringen in de buurt in kaart te brengen en om te onderzoeken hoe dit verbeterd kan worden door middel van de behoeften van inwoners. Hierover ga ik u in dit interview een aantal vragen stellen. Uw antwoorden zullen uitsluitend gebruikt worden voor wetenschappelijke en educatieve doeleinden en zullen anoniem in het onderzoek worden opgenomen. Mocht het voorkomen dat het niet prettig voelt of als u de vraag niet wilt beantwoorden dan is dat helemaal prima. Ik wil u niet forceren om vragen alsnog te beantwoorden. Bent u akkoord dat het interview opgenomen gaat worden voor wetenschappelijke doeleinden? Deze opname wordt uitsluitend gebruikt voor het uitwerken van het interview en na het analyseren van de data worden de opnamen vernietigd. U mag tijdens het interview aangeven als u een vraag niet wilt beantwoorden of niet verder wilt. Heeft u verder nog vragen voordat we gaan beginnen met het interview.

Algemene informatie

Ik ga beginnen met een aantal openingsvragen om wat algemene informatie te verzamelen over het wonen in Huizum-West of Nijlân.

Interviewvragen	Probes
1. Waar in Huizum-West of Nijlân woont u?	Straat, buurt.
2. Hoelang woont u hier al?	Lengte in jaren of maanden.
3. Hoe kwam u op het idee om hier te gaan wonen?	Hier geboren, via kennissen, vanwege werk, vanwege leuke activiteiten of voorzieningen.
4. Wat spreekt u aan, aan het wonen in Huizum-west/Nijlân?	Contact met buurtgenoten, activiteiten, omgeving, demografische locatie.
5. Hoeveel tijd brengt u door in de buurt?	Werk, hobby's, activiteiten, vrije tijd.

Kernvragen over problemen in de buurt en de wijkmanager

Ik ga nu een aantal kernvragen stellen over uw individuele problemen en de problemen in de buurt die u ervaart. Ik wil graag nogmaals benadrukken dat wanneer het niet prettig voelt om te antwoorden of als u de vraag niet wilt beantwoorden dan is dat helemaal prima. Ik wil u niet forceren om vragen alsnog te beantwoorden.

Interviewvragen	Probes
6. Kunt u mij iets vertellen over ervaringen die u heeft met het onveilig voelen in de buurt?	Overlast, diefstal, vernielingen, geluidsoverlast, geweld, hangjongeren, vandalisme, intimidatie.
7. Kunt u mij vertellen of u wel eens angst en/of stress heeft?	Doorvraag als antwoord 'ja' is: Als u denkt aan de laatste keer dat u angst en/of stress had, hoe heeft u dat ervaren? Doorvragen hoe de angst en/of stress weer zijn verminderd.

<p>8. Kunt u mij vertellen of u zich wel eens eenzaam voelt?</p>	<p>Doorvraag als antwoord ‘ja’is: Als u denkt aan de laatste keer dat u zich eenzaam voelde, hoe heeft u dat ervaren? Doorvragen hoe de eenzaamheid weer is verminderd.</p>
<p>9. Kunt u mij vertellen of u wel eens geld tekortkomt om rond te komen?</p>	<p>Doorvraag als antwoord ‘ja’is: Als u denkt aan de laatste keer dat u geld tekortkwam, hoe heeft u dat ervaren? Doorvragen hoe de geïnterviewde hiermee omging.</p>
<p>10. In de buurt is een wijkmanager actief waar u terecht kunt met problemen. Bent u bekend met de aanwezigheid van de wijkmanager en weet u hem te vinden mocht u problemen in de buurt ervaren?</p>	<p>Doorvragen welke ervaringen er zijn met de wijkmanager en waarom iemand wel/niet naar de wijkmanager gaat.</p>
<p>11. Hoe ziet u de rol van de verschillende organisaties in de buurt, zoals de Jumbo, wijkvereniging en wijkmanager om de veiligheid in de buurt te verbeteren zodat niemand zich meer onveilig hoeft te voelen?</p>	<p>Meer activiteiten organiseren, sociale interactie en sociale controle faciliteren.</p>

Kernvragen over de sociale cohesie in de buurt

Ik ga nu een aantal kernvragen stellen over de sociale contacten in de buurt en hoe u dat ervaart.

Interviewvragen	Probes
<p>12. Kunt u mij vertellen of u het idee heeft dat uw burens en buurtgenoten een oogje in het zeil houden?</p>	<p>Sociale controle in de buurt, elkaar in de gaten houden en op elkaar letten in positieve en negatieve zin.</p>

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

13. Kunt u mij vertellen of u contact heeft met uw buurtgenoten en hoe u het contact met uw buurtgenoten ervaart?	Verbondenheid, gezamenlijk verenigen om buurt veiliger/beter te maken. Doorvraag: kunt u bij uw buurtgenoten terecht wanneer u problemen ervaart?
14. Welke behoeften heeft u om het contact met uw buurtgenoten te vergroten?	Buurtactiviteiten, sociaal contact, sociale interactie, samenwerking.
15. Aan wat voor sociale activiteiten in de buurt heeft u wel eens deelgenomen?	Sport, gezondheid, buurtvereniging, bingo, biljart.
16. Kunt u mij vertellen wat u van de voorzieningen en activiteiten in de buurt vindt?	Sport, gezondheid, sociale interactie, spelletjes. Wat kan beter of anders?
17. Welke behoefte heeft u aan voorzieningen en georganiseerde sociale activiteiten in de buurt?	Buurthuis, supermarkt, sportgelegenheid, meer of andere activiteiten.

Aanbevelingen en afrondende vragen

Bedankt voor de nuttige en bruikbare antwoorden die u heeft gegeven op mijn interviewvragen. Om het interview af te sluiten heb ik nog twee afrondende vragen.

Interviewvragen	Probes
18. Als u al deze onderwerpen zo heeft gehoord, wat zou u dan aanbevelen om de veiligheid in de buurt te verbeteren zodat mensen zich niet meer onveilig hoeven te voelen in de buurt?	Meer activiteiten, sociale interactie, sociale controle, politie-inzet, sociale cohesie.
19. We hebben het over veel verschillende onderwerpen gehad	

<p>wat te maken heeft met de sociale veiligheid. Wilt u nog iets kwijt of iets vertellen wat niet is teruggekomen tijdens de vragen, maar wat wel nuttig en bruikbaar kan zijn voor mijn onderzoek?</p>	
---	--

Afsluiting

Nogmaals bedankt voor uw tijd en bereidheid om te praten over uw ervaringen over het wonen en leven in deze wijk. Mocht u nog vragen, opmerkingen of extra informatie hebben wat u wilt delen hoor ik dat graag. Met deze nuttige informatie heb ik voldoende om het onderzoek mee voort te zetten. De data zullen verwerkt en geanalyseerd worden. Vervolgens worden deze resultaten weergegeven in mijn scriptie dat aan het eind van het schooljaar ingeleverd dient te worden.

Wilt u de uitwerking van het interview ontvangen?

Wilt u het volledige onderzoek ontvangen als deze is afgerond?

- **Stoppen met opnemen.**

Bijlage 3: Operationalisatietabel interviewschema

Soort vraag	Thema	Vraag	Probe	Literatuur	Functie
Openingsvragen	Wonen en leven in Huizum-West/Nijlân.	Waar in Huizum-West of Nijlân woont u?	Straat, buurt.		Inzicht krijgen in de verschillen tussen beide wijken.
		Hoelang woont u hier al?	Lengte in jaren of maanden.	(Tach, 2009) (Leverentz, 2012) (Carr, 2003)	Inzicht krijgen in de verschillen over de tijd.
		Hoe kwam u op het idee om hier te gaan wonen?	Hier geboren, via kennissen, vanwege werk, vanwege leuke activiteiten of voorzieningen.		Inzicht krijgen in de voorkeuren van inwoners om in Huizum-West/Nijlân te gaan wonen.
		Wat spreekt u aan, aan het wonen in Huizum-west/Nijlân?	Contact met buurtgenoten, activiteiten, omgeving, demografische locatie.		Inzicht krijgen wat inwoners het meest aanspreekt om in Huizum-West/Nijlân te wonen.
		Hoeveel tijd brengt u door in de buurt?	Werk, hobby's, activiteiten, vrije tijd.		Kan van invloed zijn op de ervaringen van onveiligheid (bijvoorbeeld hele dag thuis of juist aan het werk).

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

Kernvragen	Individuele problemen	Kunt u mij iets vertellen over ervaringen die u heeft met het onveilig voelen in de buurt?	Overlast, diefstal, vernielingen, geluidsoverlast, geweld, hangjongeren, vandalisme, intimidatie.	(Fijnaut & Zaat, 2003; Bruinsma & Bernasco, 2004).	Inzicht krijgen in de ervaringen van onveiligheid in de buurt.
		Kunt u mij vertellen of u wel eens angst en/of stress heeft?	Doorvraag als antwoord 'ja' is: Als u denkt aan de laatste keer dat u angst en/of stress had, hoe heeft u dat ervaren? Doorvragen hoe de angst en/of weer zijn verminderd.		Inzicht krijgen in de psychische gezondheid en gevoelens die bij sociale onveiligheid in een buurt komen kijken.
		Kunt u mij vertellen of u zich wel eens eenzaam voelt?	Doorvraag als antwoord 'ja' is: Als u denkt aan de laatste keer dat u zich eenzaam voelde, hoe heeft u dat ervaren? Doorvragen hoe de eenzaamheid weer is verminderd.		Inzicht krijgen in de psychische gezondheid.

		Kunt u mij vertellen of u wel eens geld tekortkomt om rond te komen?	Doorvraag als antwoord 'ja' is: Als u denkt aan de laatste keer dat u geld tekortkwam, hoe heeft u dat ervaren? Doorvragen hoe de geïnterviewde hiermee omging.	(Baker, 2014)	Inzicht krijgen in de financiële problemen.
	Wijkmanager	In de buurt is een wijkmanager actief waar u terecht kunt met problemen. Bent u bekend met de aanwezigheid van de wijkmanager en weet u hem te vinden mocht u problemen in de buurt ervaren?	Doorvragen welke ervaringen er zijn met de wijkmanager en waarom iemand wel/niet naar de wijkmanager gaat.		Inzicht krijgen in het werk van de wijkmanager en of dit nog anders kan.
		Hoe ziet u de rol van de verschillende organisaties in de buurt, zoals de Jumbo, wijkvereniging en wijkmanager om de veiligheid in de buurt te verbeteren zodat niemand zich meer	Meer activiteiten organiseren, sociale interactie en sociale controle faciliteren.		Inzicht krijgen hoe inwoners deze samenwerking voor zich zien en wat er anders kan.

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

		onveilig hoeft te voelen?			
	Sociale controle/ cohesie	Kunt u mij vertellen of u het idee heeft dat uw buren en buurtgenoten een oogje in het zeil houden?	Sociale controle in de buurt, elkaar in de gaten houden en op elkaar letten in positieve en negatieve zin.	(De Hart et al., 2002) (Coley et al., 1997)	Inzicht krijgen in de sociale controle in de buurt.
		Kunt u mij vertellen of u contact heeft met uw buurtgenoten en hoe u het contact met uw buurtgenoten ervaart?	Verbondenheid, gezamenlijk verenigen. Doorvraag: kunt u bij uw buurtgenoten terecht wanneer u problemen ervaart?	(Zahnow, 2022) (Coley et al., 1997).	Inzicht krijgen in de sociale cohesie in de buurt.
		Welke behoeften heeft u om het contact met uw buurtgenoten te vergroten?	Buurtactiviteiten, sociaal contact, sociale interactie, samenwerking.		Inzicht krijgen in de behoeften van de inwoners om de sociale cohesie te vergroten.
		Aan wat voor sociale activiteiten in de buurt heeft u wel eens deelgenomen?	Sport, gezondheid, buurtvereniging, bingo, biljart.		Inzicht krijgen in de sociale activiteiten die al georganiseerd worden in de buurt.
		Kunt u mij vertellen wat u van de	Sport, gezondheid,		Inzicht krijgen in de huidige

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

		voorzieningen en activiteiten in de buurt vindt?	sociale interactie, spelletjes. Wat kan beter of anders?		voorzieningen en activiteiten.
		Welke behoefte heeft u aan voorzieningen en georganiseerde sociale activiteiten in de buurt?	Buurthuis, supermarkt, sportgelegenheid, meer of andere activiteiten.		Inzicht krijgen wat er beter of anders kan aan de voorzieningen en activiteiten.
Afrondende vragen	Aanbevelingen	Als u al deze onderwerpen zo heeft gehoord, wat zou u dan aanbevelen om de veiligheid in de buurt te verbeteren zodat mensen zich niet meer onveilig hoeven te voelen in de buurt?	Meer activiteiten, sociale interactie, sociale controle, politie-inzet, sociale cohesie.		Algemene aanbeveling om de sociale onveiligheid in de buurt te verbeteren.
		We hebben het over veel verschillende onderwerpen gehad wat te maken heeft met de sociale veiligheid. Wilt u nog iets kwijt of iets vertellen wat niet is teruggekomen tijdens de vragen, maar wat wel nuttig en bruikbaar kan zijn voor mijn onderzoek?			Algemene afsluiting en kans voor geïnterviewde om nog wat te kunnen vertellen.

Bijlage 4: Algemene informatie participanten

Participant	Buurt	Hoelang woonachtig	Waarom hier gaan wonen	Hoeveel tijd in de buurt
1.	d'Hondecoeterstraat, Huizum-West.	Bijna twee jaar	Wilde samenwonen met vriend en via-via hier terecht gekomen.	Vanaf 5 uur na werk thuis en in de weekenden.
2.	Vermeerstraat, Huizum-West.	1,5 jaar	Vanwege studie (dichtbij centrum).	Redelijk veel wanneer niet naar school.
3.	Wijnhornsterstraat, Huizum-West.	3 maanden (daarvoor in Nijlân).	Vriend wilde hier graag wonen.	Niet superveel, vanwege stage en school.
4.	Wijnhornsterstraat, Huizum-West.	Bijna 4 maanden (daarvoor ergens anders in Huizum, hele leven al).	Wilde graag in Huizum-West blijven wonen. Nu in nieuwbouwappartementen.	Meeste avonden na werk thuis en in het weekend thuis.
5.	Bordineweg, Nijlân.	22 jaar	Hier geboren.	Iedere dag aardig wat tijd.
6.	Verlengde Schrans, Huizum-West.	19 jaar	Hier geboren.	Relatief vaak in de buurt vanwege werk en vrienden.
7.	Prinsesseweg, Nijlân	24 jaar	Hier geboren.	Meeste avonden na werk thuis en in het weekend thuis.
8.	Gerard Terborchstraat, Huizum-West	Hier 5 jaar, daarvoor 20 jaar ergens anders in Huizum-West.	Destijds als redelijk jonge jongen stonden er veel huizen te koop en waren ze relatief goedkoop.	Meeste avonden na werk thuis en in het weekend thuis.
9.	Vlaktbij de voetbalclub in Nijlân.	22 jaar	Hier geboren	Wel school en werk, maar over het algemeen vrij veel thuis.
10.	Jan Lievensstraat, Huizum-West.	19 jaar	Hier geboren	Werk ook in Huizum, dus vrij veel.

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

11.	Aert van der Neerstraat, Huizum-West.	Sinds half januari	Partner woonde er al, hierbij in gaan wonen.	Vrijwel altijd thuis, geen werk of veel andere dingen buiten huis.
12.	Aert van der Neerstraat, Huizum-West.	26 jaar in Huizum-West en daarvoor 4 jaar in Nijlân	In Nijlân een mooie starterswoning (flatje) en in Huizum-West vervolg op deze woning.	Fulltime aan het werk, avonden en in het weekend meestal thuis, niet altijd.

Bijlage 5: Codeboek

Thema	Code	Omschrijving	Passages uit de data
Positief aan wonen in Huizum-West/Nijlân	Locatie	De participant vertelt over de goede locatie waar Huizum-West gelegen is.	‘Vooral de locatie, je bent heel dicht bij de stad. Je kan zo lopend de stad in, dicht bij het station wat handig is voor de studie voor naar Groningen. Ja, het is voor de rest ook een vrij rustige buurt, dus ik vind het hier wel heel leuk wonen.’ – Participant 1
			‘Ik studeerde aan de NHL Stenden bedrijfskunde en voor mijn studie was het redelijk voor de hand liggend om hier te komen wonen. Het is dicht bij de stad, dicht bij het centrum en ja daarom makkelijk om naar mijn school te komen.’... Ja, het is dicht bij het centrum, dat vind ik wel ontzettend fijn. Ik ben natuurlijk zelf, ben ik nog student, of tenminste nu dan niet meer, maar dat maakt niet uit, dus ik ging ook redelijk vaak uit. Dus het was ook wel fijn dat ik gewoon echt dicht bij het centrum woon, bij het uitgaansleven.’ – Participant 2
			‘Het is lekker rustig vind ik, dicht bij de stad. Alle voorzieningen zijn er.’ – Participant 3
			‘Sowieso het dicht bij de binnenstad wonen, maar net zo goed heel makkelijk de stad uit kunnen en eigenlijk alles op de fiets kunnen doen. Dus of ik nou naar mijn moeder verderop in de stad wil of naar de rest van mijn familie, dat is eigenlijk allemaal dichtbij en deels ben ik het ook gewoon altijd gewend en vind ik het prettig. Dus een beetje combinatie van beiden.’ – Participant 4
			‘Qua ligging vind ik het wel gewoon top. In principe kijk, ik ben hier ook gewoon opgegroeid, dus ik weet het ook niet beter. En los daarvan, ja, mijn hele jeugd zit hier altijd wel gewoon ja hier in de buurt rondhangen. En ook nu ik wat ouder ben, begin ik het toch wel meer te waarderen in vergelijking met bijvoorbeeld als ik in een andere wijk ben, zoals weet ik veel Aldlân of zo, dan vind ik het toch qua winkels in de buurt of andere gelegenheden in de

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			buurt. Kijk op de Verlengde Schrans ik loop de straat uit en ik ben bij de Kruidvat of bij de bakker bij wijze van spreken alles gewoon lekker dichtbij.’ – Participant 6
			‘Dit zijn de nou ja, zeg maar de grotere huizen van Huizum. We hebben een prima tuin en je hebt hier heel veel in die nauwe straatjes heb je allemaal, nou ja, heel veel kleine tuintjes, de Schrans heeft dan wat grotere tuinen. Wij hebben wat dat betreft geluk met een grotere tuin. Daarvoor hebben we dit huis uitgekozen.’ – Participant 8
			‘Het is lekker dicht bij het centrum en mijn werk zit in de buurt, dus een beetje in het midden van Leeuwarden.’ – Participant 10
			‘Nou, ik vind het wel, ja, ik heb het eigenlijk gelijk al als heel prettig ervaren. Het is ja, ik kom uit een dorpje. Nou, Leeuwarden is een stad. Ik heb niet het gevoel dat ik in de stad woon. Het is wel dat ik gewoon ja en je bent wel dicht bij het centrum, maar het gevoel is niet dat ik in een stad woon, zeg maar, dat ervaar ik wel als positief. Zelf kom ik niet echt alleen de stad in, maar het is wel fijn om dicht bij de stad te wonen.’ – Participant 11
			‘Ja, de omgeving. Het is een vrij. Ja, nee, dat weet ik niet wat me aanspreekt, het is voor ons is het, het is, je bent zo de stad uit, als je in Cammighaburen zit dan vind ik dat wel hele andere koek. Dan moet je eerst half Leeuwarden door, dus op zich is voor ons is het redelijk centraal. We liggen heel dicht bij het centrum, dat vind ik ook lekker, dus we lopen zo de stad in en we zijn ook zo met de auto de stad uit dus qua ligging vind ik dit ook wel een mooie wijk.’ – Participant 12
		De participant vertelt over dat Huizum-West een rustige buurt is.	‘Ik vond het op zich wel een redelijk rustige buurt. Ik vind het ook wel fijn dat er niet heel veel autoverkeer is en dat ik het treinstation niet hoor en al dat soort dingen, dus dat sprak me wel ontzettend aan. Ik zag redelijk veel kinderen, ook in mijn

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			omgeving. Dus daarom dacht ik ook van dat het prima omgeving zou zijn. Ja ook wel goedkope huisprijzen.’ – Participant 2
			‘Dat het, ja, weet je, het is een wijk, die stond niet berucht, zeg maar hè, ja, je had, je had Schieringen en nou, daar wil je niet wonen en Heechterp wil je niet wonen, Bilgaard viel dan op zich ook nog wel mee. En Huizum-West stond gewoon te boek als een nette wijk.’ – Participant 12
		De participant vertelt dat Huizum-West een nette buurt is.	‘Ja, het is ook wel op zich een nette buurt. Er is niet veel rotzooi, om het zo maar te zeggen. In dat stukje van Huizum-West waar ik woon, is het wel vrij net.’ – Participant 6
			‘Dat het nou dat het over het algemeen best wel netjes is, dat je hier ook dat over het algemeen, je hebt natuurlijk altijd uitzonderingen, maar dat huizen over het algemeen ook wel onderhouden zijn. Ja, je ziet niet heel veel achterstand en dat soort gekke dingen, dus het is gewoon een nette wijk. Ja, zo zou ik het willen omschrijven, ja.’ – Participant 12
		De participant vertelt dat Nijlân een rustig buurt is.	‘Het is een hele fijne buurt om in te wonen. Erg rustig en er zit een mooie sportclub waar ik zelf ook voetbal en verder bevalt het op zich prima.’ – Participant 5
			‘Groene omgeving, rustig, rustige wijk, gebeurt eigenlijk niet zoveel, ja eigenlijk dat. Het is gewoon lekker rustig en groen eigenlijk. Ik woon in het gedeelte waar je een grasveldje voor de deur hebt, dat geeft ook weer een gevoel van ruimte, zeg maar, en het andere deel van Nijlân heb je weer meer wat blokjes, zitten ze weer wat dichter op elkaar, dus daar heb ik wel een voordeel van, dat het misschien nog wat rustiger is.’ – Participant 7
			‘Lekker rustig, vooral, ja, het woont er prima. De locatie is ook gunstig, want alles is lekker dichtbij en zo. Werk, stad, voetbal.’ – Participant 9

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			‘Nou, in het Nijlân ben ik gaan wonen omdat dat gewoon ideale starter woninkjes waren, die flatjes en hier in Huizum omdat dit gewoon wel een mooi vervolg was op dat en dit is op zich wel een leuke wijk. Ja, daarom zijn we hier gaan wonen.’ – Participant 12
		De participant vertelt dat Huizum-West een fijne buurt is.	‘Toen we de Jan Lievensstraat verkocht hadden, toen hebben we even ergens anders gewoond en dat vonden we helemaal niet fijn. En toen zeiden we van, we willen weer terug naar Huizum. We zijn Huizumers geworden, dan ben je hier en dan hoor je hier.’ – Participant 8
			‘Dat is gewoon een zeer gemêleerde buurt en er is hier van alles en nog wat. Het is oud, jong, leuk, niet leuk, ja, nou ja, dat is, dat is fijn, ja. Als je het dan toch hebt, we kennen onze burens ook. Ja, dan wonen we hier niet zo heel erg lang, maar we kennen onze burens wel en dat is heel prima en we verzorgen even de kat en zij verzorgen even de plantjes als wij op vakantie zijn. Dat dat vind ik wel heel fijn.’ – Participant 8
			‘Het is een fijne wijk, ik denk dat je dat ook wel merkt als er komen natuurlijk veel Huizumers in de Jumbo. Dat is gewoon een fijne winkel, daar lopen Huizumers te winkelen en ik kom daar dus ook bijna dagelijks. Nou, altijd even praatjes maken.’ – Participant 8
			‘Ja, nou nee, het is niet dat ik denk van goh, kijk, het is ook een eenrichtingsverkeer, deze weg, dus het is alleen maar van één kant. Nou ja, je zit dicht bij een school, dus s’ morgens denk ik wel van oh, school gaat weer beginnen of school komt uit. Of nou, ja, maar dat ervaar ik niet als negatief, het brengt wat leven in de brouwerij zeg maar.’ – Participant 11
Onveiligheidservaringen	Geen onveiligheidservaringen	De participant vertelt dat er niet echt aanleiding is	‘Ik heb eigenlijk niet echt ervaring met dat ik me onveilig voel hier in de buurt, s’ avonds eigenlijk ook niet. Ook als ik alleen s’ avonds hier door de buurt loop, vind ik het ook niet eng ofzo,

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

		om onveilig te voelen.	dus ik heb eigenlijk niet echt problemen met onveiligheidsgevoelens.’ – Participant 1
			‘Ik heb daar zelf niet veel ervaring mee, maar ja, ik hoor wel eens wat dingetjes van, dat er dan weer wat gebeurd is in de wijk en zo.’ – Participant 9
			‘Dat hebben we denk ik, eigenlijk niet precies zo nee. Dan zou je mijn oudste dochter moeten vragen die is zestien, die fiets hier wel doorheen s’avonds, maar ook s’avonds als wij vanuit de stad komen. Het is allemaal hoi en iedereen zegt ook wat tegen elkaar.’ – Participant 8
			‘Nou gewoon dat ik niet denk van goh, wat is het hier megadruk of nee, nee, nee, en ik heb ook niet het gevoel dat ik denk van oh, ik moet alle deuren op slot. Of nou zo, zo ben ik ook niet. In het dorp had ik dat sowieso ook al niet. Nou en hier moet ik heel erg wennen aan deuren op slot en op de haak. Maar dat is niet omdat ik me dan onveilig voel, maar gewoon omdat dat vanuit hier gewend is.’ – Participant 11
			‘Nee, maar dat komt misschien ook omdat ik hier een korte tijd nog maar ben, maar ook in die acht jaar dat ik hier weekends wel veel was, heb ik dat nooit echt ervaren als dat ik het heel onprettig of onveilig heb gevoeld.’ – Participant 11
	Vandalisme	De participant vertelt over een ervaring met vandalisme in de straat	‘Ja, vandalisme dat was, ik weet niet eens wanneer het was, een paar maanden geleden. Een paar jongens hebben volgens mij zo'n container opgeblazen voor ons huis dus overal lagen stukken plastic van containers. Ja, en dat mensen nog wel eens allemaal spullen voor de stoep neerzetten, want dan opgehaald moet worden, denk ik, maar dat dat soms eigenlijk net te lang aan de straat ligt.’ – Participant 1
			‘Nou, ik woon hier dus nu net en laatst is er s’avonds laat een ei tegen het raam aangegooid door geen idee.’ – Participant 3

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			‘Laatst hebben we een keer een ei tegen het raam gehad. Dat is ook iets waar je wel vanaf vraagt van wat gebeurt hier allemaal?’ – Participant 4
			‘Ja, precies ja, dat was wel de laatste keer, een akkefietje in de wijk of zo dat bij ons in de straat was er een ruit van een auto ingegooid maar ja, toen was er dus politie in de straat en een beetje gezeik.’ – Participant 5
			‘Dat is gewoon jeugd die aan het rotzooien is. Dat is gewoon prullenbak, met oud en nieuw heb je dat vooral heel erg. Maar gewoon normaal ook wel speeltuin of zo. Hier heb je dan Gerard Dou vlak bij mijn huis zitten, daar wordt altijd wel van alles gesloopt. En ja, maar het is niet echt dat er heel erg veel vandalisme of zo is te zien ja, bij ons in de straat laatst, maar dat kan ook gewoon zijn dat iemand, ja gewoon, dan weet ik niet helemaal bij z'n hoofd was dat alle auto's van de straat waren bekrast maar dat is waarschijnlijk gewoon iemand die aan het rotzooien was, of zo.’ – Participant 6
			‘Ik woon tegenover een speeltuin, dus daar is wel eens wat vandalisme maar dat is dan meer dat bijvoorbeeld een prullenbak wordt opgeblazen of een speeltoestel wordt beklad met gravity maar voor de rest niet.’ – Participant 7
			‘We hebben aan het huis zit een pleintje vast en daar, dat is gewoon een openbaar pleintje en hebben we wel eens wat vandalisme aan het huis gehad, dat zo’n rubberen strip was helemaal vernield, maar dat is één keer voorgekomen en verder ook niet.’ – Participant 7
			‘We hebben wel eens bij ons in de straat met dronken mensen te maken gehad, dat er eentje een raam inkopte van een deur en voornamelijk ook in de winkel natuurlijk, dronken mensen of wat agressieve zwervers die komen dan in een winkel. Die zijn meestal

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			ook al uit op bonje of zo. En met diefstal is natuurlijk ook nogal een ding. En ja dat was het denk ik.’ – Participant 10
			‘Ja, dat is heel beperkt. Dat zijn incidenten. We hebben een keer een enorme groep jongeren hier op het pleintje gehad die echt met mekaar op de vuist gingen. Zeg maar, dat hebben een keer meegemaakt. We hebben één keer meegemaakt dat hier heel veel auto's beklad waren met spuitbussen dat een keer meegemaakt, maar dan heb je het dus echt over de afgelopen 30 jaar, gebeurt niet vaak. Het zijn incidenten dat hier in deze buurt iets gebeurt, op het moment dat je daar wat verder gaat. Daar heb ik geen kijk op, maar dat is ook een hele andere buurt daarachter.’ – Participant 12
	Diefstal	De participant vertelt over een gegeven waarschuwing om op te passen voor diefstal.	‘Nee, er is trouwens wel, toen we hier kwamen wonen, gezegd van dat we onze fiets het best ook binnen konden plaatsen, want er wilden nog wel eens fietsen hier verdwijnen, dus dat is ons wel verteld.’ – Participant 1
		De participant vertelt over diefstal in de buurt.	‘Diefstal vanuit de buurt, vooral bij mijn vaders oude huis dus, of nee mijn vaders huis, mijn oude huis, daar werd wel eens het één en ander uit de tuin meegenomen. Dan heb je het bijvoorbeeld over een tuinslanghaspel nou ja, wat is het, 40 euro of zo. Maar dat zijn wel dingen die plotseling verdwijnen.’ – Participant 4
			‘Ik weet wel dat er zo nu en dan wel overlast is, ook qua diefstal en bijvoorbeeld in de supermarkt met jongeren en met jeugd. Dus in dat opzicht zou ik me dan wel enigszins onveilig voelen als je weet dat bijvoorbeeld veel inbraken zijn in de wijk, ga je toch, als je alleen thuis bent, wel iets beter opletten. En ja, verder, ja, voel ik mij over het algemeen wel vrij veilig.’ – Participant 5
			‘Wij hebben hier wel een keer dat van mijn vrouw haar fiets is gestolen, maar die had ze gewoon ook domweg niet op slot gezet.

			En waarschijnlijk is er dan toch eentje langskomen. Maar ze vond het niet erg, want weer helemaal leuk om een nieuwe fiets te kopen. Dus ja, dat is een goede reden voor nu. Ja, maar ik vond het wel dom, je moet het hier wel op slot zitten. Aan de andere kant hebben wij ook heel vaak: als die kinderen buiten zijn, hebben wij gewoon een touwtje door de deur en dan kunnen ze gewoon naar binnen komen.’ – Participant 8
			‘We hebben wel dat er uit de tuin dingen worden gejat. We hadden dan, ik noem maar zo'n lange haspel hè, waar we dan planten mee water geven. Die hadden we hier altijd onder de tafel staan en die is gewoon een keer gejat. We hebben een keer een plantje gehad van mijn dochter, een plantje uit de tuin gejat, we hebben wel eens lampjes gehad wat uit de tuin wordt gejat, dus er wordt uit de tuin wel eens wat meegenomen. Dus daar moet ik gewoon voorzichtig mee zijn wat je daar neerzet, maar daar leer je ook mee omgaan, hè, daar staat een bak water, met een ding op tafel, dat neemt niemand zo gauw mee. Maar zou ik daar één of ander leuk beeldje neerzetten met een lampje erin, dat is die over een paar maanden weg.’ – Participant 12
	Inbraak	De participant vertelt over een inbraak bij de achterburen.	‘Heel toevallig afgelopen week was er een inbraak. Kijk eens, ja, ik woon in een soort buurtje zeg maar als ik vanuit mijn achterraam kijk, kon ik het huis zien. Zeg maar schuin tegenover, daar was een inbraak. Die hebben wij zeg maar kunnen zien s’ochtends vroeg. Wij hebben de inbraak ook zelf meegemaakt, ook een getuigenverklaring afgelegd en ik vond het allemaal. Dus dat is dan nu je het zegt heel toevallig.’ – Participant 2
			‘Bij ons is er wel één keer ingebroken maar zo wel een aantal jaar terug.’ – Participant 6
			‘Ja, inbraken, volgens mij was er laatst ook een keer iemand gestoken of zo.’ – Participant 9

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

	Intimidatie	De participant vertelt over intimidatie in de straat.	‘Intimidatie. Het was gescheiden koppel die ook, zeg maar aan de straat waar ik aan woon, niet in mijn straat, maar aan de staat. Daar was een gescheiden koppel die waren buiten met elkaar aan het bekvechten dat ging er niet heel lekker aan toe, maar voor de rest vandalisme niet. Ja, omdat ik in een hele smalle straat woon, wordt er niet veel gedaan.’ – Participant 2
			‘Nou, in Nijlân heb ik qua onveiligheid een buurman die me altijd lastigviel, een buurman die onder mij woonde in de portiekflat ja, dan kwam hij heel vaak aan de deur, wilde die aandacht hebben en binnenkomen, dat nooit toegelaten, maar heel vaak aanbellen dat echt wel drie, vier keer per week en daar wel wat meer geluidsoverlast gehad van voornamelijk kinderen. Heel veel vuurwerk gedurende het hele jaar en daar werd niet bij mij persoonlijk, maar wel wat fietsen vernield die voor de portiek stonden.’ – Participant 3
			‘Ja en eerder, maar dat is dan echt wel op de middelbare schoolperiode ben ik in mijn eigen straat een keer aangevallen door een buurtbewoner en dat was zeker niet prettig en toen heb ik me zeker wel een tijd onveilig gevoeld, maar dat was ook weer een volgens mij vrij bekend overlastgevend persoon kind.’ – Participant 4
	Geluidsoverlast	De participant vertelt over geluidsoverlast in de buurt.	‘Van directe burens en zo niet, wat je merkt, is dat het dus gewoon aan een doorliggende weg of een hoofdweg ligt, en daar komen heel veel mensen voorbij die ook wel eens schreeuwen, dronken mensen vooral, en dan komt het denk ik voornamelijk van mensen die naar de stad toe gaan. Als ze uit de stad gaan, dan lig ik al te slapen en overlast heb ik er weinig van. Af en toe een verward persoon. Het is trouwens wel echt, er stond laatst iemand hier tegenover de lantaarnpaal die hiertegenover staat, die stond met zijn hoofd tegen de lantaarnpaal aan te slaan en te schreeuwen.

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			Daarna is ie ook weer doorgegaan maar ja, dat soort dingen merk je, last ervan heb ik er niet echt van.’ – Participant 4
			‘Af en toe is wel eens een feestje of zo in de buurt dat het tot laat doorgaat dat er veel geluid komt, maar over het algemeen niet heel veel geluidsoverlast.’ – Participant 5
			‘Nee, ook de Julianalaan eigenlijk niet. Nou ja, ja, wat is geluidsoverlast, ik heb een hekel aan scooters, maar die hoor je overal. Ik denk dat ze trouwens daar op de Verlengde Schrans daar komen veel meer scooters langs.’ – Participant 8
			‘We hebben toevallig net nieuwe studenten naast ons wonen. Die zitten nog wel eens doordeweeks s’avonds buiten, tot laat en dan zitten ze ook te blowen en zo in de achtertuin, dat zit precies onder mijn raam, daar heb ik nog wel last van en voor de rest niet echt elke dag overlast of zo dat je echt in je huis geen TV meer kan kijken ofzo.’ – Participant 10
			‘Nee, dat is incidenteel. Wat je dan zeg maar iets vaker meemaakt dat zijn en dat bedoel ik niet denigrerend maar dat zijn overwegend jongeren die vanuit de stad naar huis gaan. Zeg maar, en dan heb je het over jongeren en incidenteel gaat dat luidruchtig. Maar ja, weet je dat dan, dan hoor je ze voorbijkomen hoe ze daaraan komen, hoe ze daar weg gaan, dat maakt me ook niet uit.’ – Participant 12
	Hangjongeren	De participant vertelt over ervaringen met hangjongeren in de buurt.	‘Verder merk ik wel dat de hangjeugd s’avonds laat tegenover bij de Jumbo is, tegenover mijn huis, en verder heb ik niet zo heel veel, ja.’ – Participant 3
			‘Nou, ik moet zeggen dat dit een best geluidsdicht huis is, dus ik hoor het verder niet. Ik zie ze dan wel eens bij de Jumbo ertegenover staan. Omdat het hek van de Jumbo stuk is, hebben we wel eens wat overlast van afval op de weg, bossenbloemen die

			<p>bijvoorbeeld uit de container of iets dergelijks zijn gehaald, die op de weg liggen. Ik vind meer echt het uitzicht een beetje, ja, en s'avonds laat, af en toe dat ik denk ik van oh, ik ga niet langs het terrein van de Jumbo omdat daar heel veel hangjeugd zit, maar ik loop er dan omheen, maar dat is dan een persoonlijke keuze.' – Participant 3</p>
			<p>'Nou, ik zelf niet, maar verhalen wat ik zeg, bijvoorbeeld soms in het park of zo zie je wel dat die jeugd rondhangt en ja, als je daar dan vlakbij woont, is dan misschien wel vervelend, maar bij mij in de straat is het vrij rustig. Dus daar heb ik niet echt last van of zo.' – Participant 5</p>
			<p>'Je hebt heel veel hangjongeren in deze wijk de laatste tijd. Ja en met een hele grote mond ook. Ook gewoon bijvoorbeeld. Nou, laatst was dat niet zozeer in, dat was net een beetje buiten Huizum bij die supermarkt, daarbij die Lidl is, dat is Nijlân toch nou, daar stonden gewoon er waren van die kinderen wat spul op straat aan het gooien. En nou, wij zeiden gewoon even ruim dat op dit dat en gelijk een grote mond terug. En dan, ja, waarschijnlijk zitten zij poeslief thuis op de bank, maar dat is altijd een beetje bijzonder.' – Participant 6</p>
			<p>'In de speeltuin zit wel eens hangjeugd, soms als ik dan s'nachts thuiskom of zo, dan zie ik ze daar wel zitten. Meestal zijn ze gewoon rustig, maar soms, dan hebben ze wel veel lawaai en dan, ja, nemen ze allemaal shit daar, dus drugs en zo en ik heb wel eens gezien de volgende dag dat er dan ook allemaal rotzooi blijft liggen. Ik heb er niet last van, maar als ik er langsloop dan denk ik wel van: ja, dit hoeft ook weer niet op deze manier.' – Participant 7</p>
			<p>'Je ziet wel eens van die ploegjes allemaal in zwarte kleding en zo, wat kattenkwaad uitvoeren, of zo ja, die wat rondhangen, maar ook op het terrein van de Jumbo na sluitingstijd en zo dan.' – Participant 10</p>

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

	Overlast	De participant vertelt over overlastgevend gedrag aan een drukke weg.	‘Ik heb er altijd gewoond dus in dat opzicht denk ik, ja, dat is ook de enige ervaring die ik heb en ik heb me daar over het algemeen denk ik best wel veilig gevoeld. Ik zit even te denken, hier weinig gekke dingen gehad. Wat je merkt is dat het een drukke weg is. Dus je woont aan een drukke weg die ook gebruikt wordt om bijvoorbeeld naar de voetbalvelden in Nijlân te gaan, voor heel veel mensen, om naar Nijlân te gaan, maar ook voor heel veel mensen juist weer om naar de stad te gaan en anders nou andersom dus, en om naar de winkel te gaan die hier tegenover zit. En je merkt dat dat bepaalde mensen aantrekt. Overlastgevend gedrag, er wordt best wel regelmatig geschreeuwd van of het nou dronken mensen zijn of verwarde mensen. Dat is misschien, ja, komt wat gek over.’ – Participant 4
			‘Ik heb wel eens gehad dat ik bijvoorbeeld een paar asielzoekers in de achtertuin heb gehad. Gewoon, het is heel, heel toevallig, maar dan was ik gewoon voor Aardrijkskunde een aantal jaar terug aan het leren en er was er, denk, iemand aan het bedelen in mijn achtertuin voor geld. Dat is natuurlijk wel een beetje bijzonder, want normaal gebeurt dat natuurlijk niet en afgelopen tijd is het ook wel steeds meer, zeg maar op en rondom de Verlengde Schrans zie je meer mensen, gewoon van die statiegeld blikken zoeken, mensen die een beetje verward rondlopen en ook sinds dat het AZC bij Goutum is geopend, merk je ook meer mensen die gewoon een beetje rondzwerven een beetje doelloos, zeg maar over dat stukje van de Verlengde Schrans lopen, dus dat valt me wel op, dat is wel veranderd de afgelopen tijd.’ – Participant 6
		De participant vertelt over vernielingen.	‘Bijvoorbeeld vernielingen of zo in de wijk, dat dingen gesloopt worden, en er wordt ook vaak wel veel afval gedumpt overal en nergens.’ – Participant 5
			‘Gelukkig niet in onze straat, onze straat zelf is niet zo druk, maar de straat naast ons daar worden vaak nog wel autospiegels getrapt

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			of zo vanaf de fiets. Als je langs fiets, dat je dan even zo'n spiegeltje tikt, dat gebeurt nog wel eens.' – Participant 10
	Algemeen	De participant vertelt over algemene ervaringen met onveiligheid.	'Nou ja, het meeste last persoonlijk heb ik van jongeren en van de Jumbo, en dan merk ik nu dat de Jumbo niet altijd even goed is afgesloten. Wat dat betreft en bedoel ik meer het terrein, dus daar zou dan nog wel een verbetering in kunnen zijn.' – Participant 3
			'Wat je wel merkt is dat de Jumbo dus wel een aantrekkingskracht heeft en dat het wel zwervers aantrekt en of het nou vernield wordt door de zwervers maar dat het zorgt wel voor een stukje afval, niet zozeer vandalisme misschien, maar vooral afval in de buurt. De mensen die daarop afkomen zijn over het algemeen geen nette mensen die zich houden aan de regels, om het zo te zeggen, en als ze daar naartoe gaan en ik zou mijn voordeur openlaten vraag ik me af of ze in de loop van de tijd niet ook daar iets mee zouden doen, of als ik mijn raam in de slaapkamer opendoen. Dat doe ik bewust niet als ik niet in mijn slaapkamer ben.' – Participant 4
			'Ik heb wel zoiets van dat ik mijn moeder bijvoorbeeld in de avond liever niet door een stukje van Huizum laat fietsen, gewoon puur. Maar dat is meer richting Huizum-Dorp, dus dat zeg maar meer bij dat Abbingapark daar.' – Participant 6
			'Er is wel eens een achtervolging in mijn buurt geweest, en daarbij heeft de politie ook geschoten. Dus dat was nou ja, ik voelde me niet echt onveilig erdoor, maar het was wel een beetje een rare situatie. En nou ook een paar keer politie achtervolgingen bij mij in de steeg gehad, en één keer zelfs dat een politie motor door de steeg echt keihard reed. En dus als ik daar naar buiten zou stappen, dan was ik waarschijnlijk dood geweest.' – Participant 7
		De participant vertelt over het onveiligere voelen	'Nou, dat komt vooral omdat hier veel meer mensen voorbijkomen die ik niet ken, denk ik. Ook omdat dit minder een buurt is waar de burens echt op elkaar letten denk ik, want in de straat waar ik

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

		in het nieuwe huis dan in een ander deel van Huizum-West.	woonde, woonde ik heel lang. Nou ja ken je de hele buurt, dus daar zie je ook meer bekenden en hier komen er gewoon zoveel onbekende mensen langs en ook die hangjeugd inderdaad, wat zwervers, verdachte types, ja, daar ben je wel alerter op.’ – Participant 4
		De participant vertelt over de verschillen binnen Huizum-West.	‘Ja, en het verschilt ook heel erg, zeg maar welk stuk van Huizum je bent, want als je meer richting de Jumbo gaat, is het toch wel anders als je op de Verlengde Schrans zit, er zit toch wel een beetje een kloof tussen. Juist erger. Dat merk je meer bij die flats hier, dat er toch wel meer, nou waarschijnlijk ook iets armoediger los daarvan, maar dat wordt ook wel meer, daar ziet het er ook wat minder mooi uit, vaak zie je weer veel meer puin op straat liggen, ook bij die afvalbakken daar staat alles gewoon, dan wordt er geen grofvuil opgehaald of zo, maar dat wordt er wel gewoon voor neergezet en dat valt wel meer daarop dan aan, zeg maar het stukje van de Verlengde Schrans.’ – Participant 6
Individuele problemen	Angst en/of stress	De participant vertelt over gevoelens van angst na een diefstal.	‘Die diefstal misschien wel, want het kwam wel redelijk dichtbij. Maar ik voel me op zich redelijk veilig van waar ik, want mijn burens, die hebben camera's en ja, het gebeurt eigenlijk niet zo heel veel, of eigenlijk is het nog niet gebeurd in onze straat. Maar ja, nu het zo dichtbij komt, ben je er wel een beetje bang voor.’ – Participant 2
		De participant vertelt over het ontwijken van iemand die vervelend gedrag vertoonde in de buurt.	‘Je gaat een andere route fietsen. Dat is denk ik, het meest makkelijke en je gaat plekken ontwijken en dat is dan een half jaar zo. En daarna, ja, ben je er ook wel weer overheen, als het tenminste niet doorgaat en als het wel doorgaat dan kan het natuurlijk veel erger worden. Maar dit was meer een tijdlang plekken ontwijken, weleens preventief, ja, gewoon niet tegenkomen.’ – Participant 4

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			‘Nee misschien vroeger wel, dan loop je als een klein jongetje over staat, dan ben je natuurlijk een makkelijk doelwit maar nu niet.’ – Participant 10
		De participant vertelt over het ontwijken van bepaalde plekken s’avonds.	‘Ik heb daar zelf nooit echt moeite mee of zo. Maar ik heb bijvoorbeeld mijn zus, die vindt het dan soms wel gewoon lastig. Die woont tegenwoordig niet meer thuis, maar zij vindt het wel lastig dan destijds om door Huizum in de avond te fietsen. En dat is toch, dat snap ik enigszins wel waar dat onveilige gevoel vandaan kan komen, want heel vaak is het ook gezeik met de gemeente. Dan staan gewoon de straatlantaarns staan een maand lang gewoon uit, dan wordt er niks aan gedaan. Nou, dan snap ik wel dat je daar niet lang zou fietsen en als je ook een beetje lugubere lui hebt rondlopen, dan is natuurlijk wel een beetje ja.’ – Participant 6
		De participant vertelt dat hij zich niet onveilig hoeft te voelen.	‘Nee, ik voel me eigenlijk nooit angstig in de buurt.’ – Participant 9
	Eenzaamheid	De participant vertelt dat er weinig gevoelens van eenzaamheid zijn.	‘Nee, eigenlijk niet. Ik woon zelf in een leuke straat van mensen. Ik heb goed contact met mijn burens, zijn allemaal leuke mensen, of tenminste behalve met de herrieschoppers maar op zich zijn dat voor de rest ook aardige mensen. Alleen maken ze soms overlast. Ze zijn af en toe wat luid, maar voor de rest, ja, het zijn hele leuke mensen, dus ik heb nooit echt dat ik me eenzaam voel, zeg maar.’ – Participant 2
			‘Ik had vroeger toen van klein af aan al best wel veel vrienden en zo in de buurt van school en ja eigenlijk nog steeds wel. Dus eenzaam voel ik mij niet echt, nee.’ – Participant 5
			‘Nee geen eenzaamheid, maar ik hoef in principe ook niet zoveel contact te hebben met andere mensen, dus.’ – Participant 9

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			‘Nee, nee, ik ben sowieso niet iemand die echt heel veel contact heeft, ja, echt met echte bekende. Ik ben niet iemand die echt op iemand afstapt om nou ja, om een praatje mee te maken of, maar die behoefte heb ik ook niet. Dus het is niet dat ik denk van oh, nou, dan zit ik hier en nu ken ik niemand. En maar dat, dat komt ook omdat ik die behoefte ook niet heb, zeg maar.’ – Participant 11
		De participant vertelt over gevoelens van eenzaamheid	Ja, nou ja, eenzaam, dat klinkt zo. Maar wel, er is niet heel veel sociaal contact meer in onze buurt. Dat ervaar ik op zich wel als negatief, als je door de straat heen loopt en iemand maakt wel oogcontact maar ze draaien zich ook weer om en dan willen ze niks zeggen.
	Geldtekort	De participant vertelt over het tekort komen van geld.	‘Nou, als student zijnde is dat wel eens aan de orde, ja. Nou, wat meer werken en wat zuiniger omgaan met het geld. Ja, dat was prima op te lossen.’ – Participant 3
			‘Nee, afgelopen jaren in ieder geval niet. Als je studeert heb je dat misschien iets meer, maar nooit. Nee. Ik kan niet zeggen dat het echt een probleem is geweest. Nooit echt last van gehad, nee, absoluut niet.’ – Participant 4
Wijkmanager Buurthuis Wijkvereniging	Bekendheid wijkmanager in de buurt	De participant vertelt over de bekendheid van de wijkmanager.	‘Ik was niet op de hoogte dat die er was, maar ik heb wel een vermoeden dat ie dan verderop hier in de straat in dat soort buurthuisje zit. Daar worden ook altijd de verkiezingen gehouden en dacht dat ie dan daar zou zitten.’ – Participant 1
			‘Nee dat wist ik niet. Eigenlijk denk dat die wel kan helpen bij sommige momenten, gewoon vooral door te praten en zo over te hebben, denk ik, ja, daar hebben sommige mensen wel een behoefte aan, denk ik.’ – Participant 9
			‘Nee, die ken ik niet.’ – Participant 8
			‘Ik denk dat mensen daar kijk, ze hebben al weinig vertrouwen in de politie, laat staan dat ze in zo'n type dat ze denken dat die iets

			kan bereiken. Dus ik denk het niet, nee, dat denk ik echt niet. Ik denk zelf van niet, ik denk dat het geen bal uitmaakt. Maar dat is mijn gevoel hè, maar dat hoeft niet de realiteit te zijn, maar dat denk ik gewoon.’ – Participant 12
			‘Weet je, er is ook een wijkagent hier zeg maar, ik ben dus een keer, ik weet niet meer waarom dat was of zo. Maar toen, toen heb ik ook de wijkagent geprobeerd raad te plegen. Dat duurde voordat ik überhaupt met die man in contact kwam, laat staan dat ik met hem kon bespreken wat er loos was, dat je hij er iets aan ging doen. Dat was nee, en dan zo’n wijkmanager, is die van de politie, waar is die van?’ – Participant 12
		De participant vertelt hoe de wijkmanager zijn bekendheid kan vergroten.	‘Ik heb er wel van gehoord, maar ik weet niet wie het is. Ik weet niet hoe het zit. Voorlichtingsavonden denk ik. Oké, ja, misschien flyers, voor de rest. Ja weet ik het ook niet, want je bent toch eerder geneigd, denk ik, om naar de politie te stappen.’ – Participant 2
			‘Ja, nou ja, ik denk de beste manier om dat te doen is om onder de mensen te zijn. Je kan in een krantje staan, maar dat leest niet iedereen. De mensen die het echt misschien nodig hebben, die zullen veelal in wijkcentra komen of bepaalde clubs, verenigingsgebouwen als die daar al aanwezig is, af en toe, dan laat die ook zien dat die er voor die mensen is, in plaats van dat je het inderdaad wat op de achtergrond houdt en op een kantoor zit.’ – Participant 4
			‘Ja, nou, ja, dan denk ik via sociale media zou een goede optie kunnen zijn. We hebben volgens mij wel een Facebook-pagina ofzo van de wijk of op Instagram of zo dat ze wel makkelijker de jongeren ook bereiken. Maar ik weet bijvoorbeeld dat we ook een wijkkrant hebben en ja, die wordt ook zo nu en dan bezorgd bij alle inwoners van de wijk. Dus voor de ouderen of zo zou je

			misschien daar een stukje in kunnen plaatsen of zo over hem, dan weet iedereen in ieder geval dat die er is.’ – Participant 5
			‘Ja, dat zou op meerdere manier kunnen. Oude mensen zijn heel erg van de oude stempel, dus bij wijze van als je dat door de brievenbus gooit, dat is voor sommige mensen al genoeg of je kan bij wijze van, ja, ik weet niet, dat rolt soms ook via-via hè, dus als je bij de buurt dingen bij wijze van zit en daar dat iemand erop komt, dan rolt dat ook zowat door. Dus er zijn wel diverse manieren voor.’ – Participant 6
			‘Ik weet dat we een wijkkrantje krijgen, die lees ik meestal ook wel even door. Dus nou, daar heb ik het ook nog niet in zien staan of ik heb het gemist en misschien ja, op sociale media, iets op Instagram of zo, want facebook hebben ze, geloof ik wel wat, maar daar kijk ik ook niet zo vaak op. Dus ja, en ik weet ook niet of het op de website staat, hoor, maar eventueel daar ook nog.’ – Participant 7
			‘Ja, ik denk meer duidelijk maken over die wijkmanager, daar meer samenwerking mee. Misschien met een nieuwsbrief, of zoiets ja, een wijkkrantje heb je wel één keer in de maand, geloof ik.’ – Participant 9
			‘Wij hebben hier, ik ken hem dus niet en we krijgen, dus ook één keer in de zoveel tijd een krantje van de Gerard Dou, daar zijn we gewoon lid van. Daar moet ie even in. Als je bekendheid wil hebben, foto en even vertellen wat die doet, dan weten we misschien wie die is. Bekendheid vergroten en met Ed pakket mee. Dat is dus nu de tip, dat is een leuke tip denk ik.’ – Participant 8
			‘Flyers ophangen of zo bijvoorbeeld bij de Jumbo in de buurt, dat is wel een plek waar de meeste mensen in Huizum komen. En dan kan je weer sociale media gebruiken die jongeren wat meer aanspreken.’ – Participant 10

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			‘Nou, er is een Huizummer wijkblad toch, maar dat zou misschien denk ik dan een stap kunnen zijn.’ – Participant 11
	Toegankelijkheid wijkmanager	De participant vertelt over naar de wijkmanager gaan.	‘Ja, ik zou alleen niet zo snel bedenken om er dan heen te gaan, denk ik. Het is dat we het er nu over hebben dat ik denk van ohja, dat zal er wel zijn, maar ik weet niet of ik er zelf op zou zijn gekomen om daar ook echt een keer heen zou gaan, dan zou ik eerder naar de mensen uit mijn omgeving toegaan.’ – Participant 1
			‘Ik denk dat ik niet snel naar de wijkmanager zou gaan. Ik zou eerder naar de politie stappen. Ja, precies ja. Dus ja, nee, nee, ik denk het niet.’ – Participant 2
			‘Ja, ik denk dat ik er inderdaad vooral naartoe zou gaan als er problemen spelen. Dus zolang er niks aan de hand is, zou ik de noodzaak niet zo erg voelen. Maar als er echt inderdaad echt grote problemen zijn, als ik me niet meer veilig voel of bijvoorbeeld overlast ervaar dat soort punten, ja, dan zou ik er eerder naartoe gaan, al zou ik dan denk ik ook al veel eerder bij de gemeente aan de bel trekken.’ – Participant 4
			‘Ja, zeker, ja, dan zou ik er wel naartoe gaan, ik denk dat hij dan het meest voor je kan doen om het op te lossen, zeg maar als aanspreekpunt.’ – Participant 5
			‘Nee, maar ik ga altijd mijn eigen gang, ik wil alles ook zelf doen en waarschijnlijk zijn meer mensen zo, die lopen waarschijnlijk nog gewoon weg voor een probleem die denken van: ach, maar het zal wel, mensen zijn ook wel vrij makkelijk tegenwoordig. Dus die zoeken liever hun eigen oplossing, dan krijg je wel een beetje de casus van of iemand wel aan de bel trekt of niet, want ja, die zien nog niet echt de noodzaak van helemaal met zeg maar ik zou ook niet zo één, twee, drie weten waar zo’n wijkmanager, waar dat allemaal goed voor is en hoe die mij precies verder kan helpen. Want je hoort er ook niet om heen, dus je weet ook niet of het echt daadwerkelijk helpt.’ – Participant 6

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			‘Nou, ik denk meer voor zaken zoals hè, als ik een keer overlast zie of zo, of als ik zie dat er mensen worden lastiggevallen, eventueel dat. Zou ik ook nog wel naar zo iemand toe gaan.’ – Participant 7
			‘Ja, vooral ouderen, ja, dat soort mensen die er wat meer behoefte aan hebben, denk dat jonge mensen niet zo snel daarop af zouden stappen.’ – Participant 9
			‘Ik zou er zelf misschien niet zo snel op afstappen maar ik denk dat dat voor andere mensen in bepaalde situaties wel handig is. Ik denk dat dat in sommige situaties, dan zou ik dus zelf ook naartoe kunnen stappen met dat overlast op die avonden en zo maar dan ga ik liever. Ik ga zelf liever naar die persoon zelf toe, om het dan op te lossen.’ – Participant 10
			‘Ja, dat denk ik eerder dan dat ik naar een politie stap, dat vind ik dan altijd zo. Ja, dan is het echt zo dramatisch zeg maar. Dat zou ik dan, als het echt dat ik denk van nou dit loopt de spuigaten uit, dan zou ik die eerste stap nemen, als ik weet dat die er is.’ – Participant 11
			‘Nee, dan zou ik zou dat weet je, als er echt trammelant is of zo, dan bel ik gelijk de politie en als ik, als ik echt heel vaak geluidsoverlast heb van de burens of zo nou dan dan ga je op het moment dat het gebeurt bij de politie of stel dat hier één of andere sjonnie woont die elke zaterdagavond een dikke houseparty heeft dan zou ik de politie bellen. Zou ik niet een wijkmanager bellen ofzo. Nogmaals, daar weet ik het bestaan ook niet van.’ – Participant 12
	Laagdrem peliger	De participant vertelt dat het laagdrempeliger moet zijn om naar	‘Ik denk dat het voor sommige mensen wel prettig is als ze weten dat het er is, helemaal als ze, net zoals ik, niet weten dat het er is. Misschien dat het bij de Jumbo meer geadverteerd zou kunnen worden, dat dat dan voor mensen die er een behoefte aan hebben, dan hebben ze misschien ook, omdat ze dan zien dat het er is

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

		de wijkmanager te gaan.	normaal is of dat het in de buurt is, dan is de drempel misschien ook wat lager om erheen te gaan.’ – Participant 1
			‘Nou, je kunt bijvoorbeeld de folder in de bus doen of het ter kennisgeving ophangen in de Jumbo, of iets dergelijks.’ – Participant 3
	Rol van de wijkmanager	De participant vertelt welke rol hij ziet voor de wijkmanager	‘Als een soort tussenschakel, dus een tussenschakel dus dan weet ik veel de gemeente bij wijze van de wijkagent of de woningbouwvereniging dat het een beetje een tussenschakel is om die mensen het makkelijk te helpen en om een beetje te kunnen helpen. Van wat kan ik doen, er staat bijvoorbeeld steeds grofvuil daar, de gemeente bijvoorbeeld daarop aanspreken, want voor sommige mensen is het heel lastig om direct daarnaartoe te stappen en dan denken ze zoiets van laat maar en misschien met zo'n tussenschakel dat dan die drempel wat lager is om dat te doen.’ – Participant 6
			‘Ik ben op zich wel gewoon enthousiast over dat stukje, de wijkmanager en dan vooral gericht op ouderen. Kijk ouders, die trekken hun kinderen wel naar van die evenementen toe. Op een basisschool krijgen ze genoeg mee. Maar het zijn die oudjes die gewoon thuis zitten. Dus ik denk dat misschien zo'n wijkmanager daar wel de perfecte tussenschakel voor kan zijn om die oudjes ook meer een beetje een gemakzuchtig gevoel te geven in de wijk van ik zit daar niet alleen in mijn eigen huisje, ik doe boodschappen bij wijze van en that's it, dat is ook iets meer betrokken voelen bij de wijk en dat geeft ook gelijk een veiligheidsgevoel. Hè, als je een beetje weet van oh Kees en Joop die om de hoek wonen, dan kan ik bij wijze van spreken een bakje koffie bij drinken en dat scheelt voor die oudjes heel veel.’ – Participant 6
			‘Ik denk als je hier in de straatjes kijkt, dat het best wel eens inderdaad wat je zegt, alleenstaanden en eenzamen, leg het contact

			<p>of je weet het, loop er gewoon langs. Je moet wel dat contact kunnen krijgen. Ja, ja, dat is belangrijk en hoe leg je dat contact? Dat is inderdaad volgens mij inderdaad in de wijkkrant mee gezien, ook voor de Hollanderwijk. Misschien dat je daar nou of aanwezig zijn op bepaalde avonden loop even naar binnen laat even zien wie je bent. Gewoon in beeld zijn, het belangrijkste is aanwezig zijn op dat soort avonden.’ – Participant 8</p>
Rol van de organisaties in de buurt	Rol van de snackbar	De participant vertelt over de rol van de snackbar in de straat.	<p>‘Ja, misschien ook wel, want het zit daar best wel vol, helemaal aan het eind van de week zitten er echt wel veel mensen dus die zouden daar best een rol in kunnen spelen. Het is best wel een soort trekpleister voor veel mensen om daar heen te gaan om eten te halen. Ze hebben volgens mij altijd voetbal en sport dingen opstaan. Ze hebben daar ook wel ruimte om iets van foldertjes neer te leggen, of dat mensen binnenkomen en ergens iets zien staan over zo'n wijkhulp. Die zouden er misschien een soort, misschien niet heel actief, maar wel iets voor kunnen adverteren dat dat het er in de buurt is.’ – Participant 1</p>
	Rol van de Jumbo supermarkt in de buurt.	De participant vertelt over een onveilig gevoel door jongeren bij de Jumbo.	<p>‘Kijk, ik denk dat de Jumbo echt wel een rol heeft om bepaalde groepen bijvoorbeeld aan te pakken. Noem maar de skatebaan de skatebaan is echt een. Nou ja, volgens mij is die van niemand, van de gemeente waarschijnlijk, er komt weinig toezicht, wel heel veel personen, vooral in de zomer, en die trekken eigenlijk allemaal echt naar de Jumbo toe. Ja, dat zorgt rond het gebied van de Jumbo wel voor een ja, meer onveilig gevoel.’ – Participant 4</p>
			<p>‘Misschien als de Jumbo inderdaad al iets meer doet. Volgens mij worden er af en toe wel activiteiten georganiseerd bij de skatebaan, maar ik weet ook niet of het helpt, want het zijn allemaal mensen die niet uit de eigen wijk komen. Dus het is toch wat lastiger. Maar ja, je moet toch zorgen dat ze zich binnen de wijk wel gedragen. Ja, en daar heb je dan wel weer een rol, denk ik, want ze komen toch vooral ook of bij de skatebaan of bij de</p>

			Jumbo zelf, om maar eens wat te noemen. Kijk, en dat ze zich vaak misdragen komt toch vaak omdat ze zich anoniem voelen. Als je al meer met ze in contact bent, zijn ze niet meer anoniem en zullen ze zich waarschijnlijk ook meer gaan gedragen, of in hoeverre het ook een probleem is.’ – Participant 4
	Rol van de buurtvereniging	De participant vertelt over de rol die de buurtvereniging zou in kunnen nemen.	‘Zou bij de Gerard Dou daar wel gewoon bijvoorbeeld een informatieavond kunnen geven. Ja, dat zou denk ik wel goed zijn voor sommige mensen in de wijk. Dat ze dan daar terecht kunnen met hun problemen, bijvoorbeeld, ja, bij wijze van gewoon als je een soort van buurtje kijk, een buurt bespreking hebt of zo. Volgens mij heeft ons gedeelte van Huizum ook geen buurtpreventie of zo. Dus het is wel vrij. Ja, het is een beetje ieder voor zich. Je hebt bijvoorbeeld in Goutum heb je wel eens van die van die buurtfeesten en van die straatfeesten en dat heb je in Huizum, ook niet echt, dus dat is wel een beetje meer ieder voor zich, dus het is wel, ons, kent ons, maar het is ieder voor zich, zeg maar.’ – Participant 6
			‘Ik denk sowieso dat een wijkvereniging heel belangrijk is voor nou ja, de mensen die bijvoorbeeld wat eenzaam en zo zijn. En ik denk dat het een centrale plek is waar zo’n wijkmanager dan mensen kan ontvangen in zo’n hè, dat het een soort van veilige plek is, waar je over dit soort dingen kunt praten en dat je niet bijvoorbeeld naar het gemeentehuis of zo moet. Ik kan me voorstellen dat sommige mensen wel behoefte hebben aan een soort van inloopsprekkuur die je één keer in de maand of zo organiseert, waarbij je dat soort dingen dan gewoon rustig kan bespreken. Ja, zoiets misschien dat dat wel mooi zou zijn.’ – Participant 7
			‘Ja, ik denk voor eenzame ouderen dat ze daar wel leuke activiteiten voor kunnen verzinnen om dat te verhelpen, maar voor de rest weet ik niet zo.’ – Participant 9

			<p>‘Ja, met die activiteiten breng je die mensen natuurlijk ook samen. Je kan bepaalde overleggen of zo inplannen dat je zegt van nou, kom erbij, als je wat te zeggen hebt, dan met je ideeën bijvoorbeeld en diverse dingen, of zo, even een zegje kunnen doen, ja. Ja, licht eraan hoe vaak dat nodig is, maar ik denk één keer per maand is wel handig. Als je één keer per half jaar doet, dan moet je dat onthouden en dan moet je zo lang wachten totdat je eindelijk je ding kan zeggen.’ – Participant 10</p>
			<p>‘Ja, weet ik niet, ik denk, misschien omdat het er, ja, nee, ik weet het echt niet, nee, misschien is het ook wel wat het aanbod. Ik denk als er als hè bij die speeltuinvereniging waar wij vroeger zaten daar had je een figuurzaag club, je had een dansclubje, je had een knutselclubje en zo en dat heb je in die zin niet meer. Ik denk als hier zeg maar in het dorpscentrum een, inderdaad, een soort actieve club zou zetten die voor jeugd dingen zou organiseren, dan zou ik mezelf zelfs nog aanmelden om zo'n clubje te runnen, zet mij maar in een figuurzaag clubje neer, kan ik die kinderen wel leren figuurzagen zeg maar, en dat is in die zin ook wel goed denk ik, maar dat het aanbod wat vergroot, want nu hebben we een klaverjas avond voor bejaarden, volgens mij en een bingo ja, en dat is voor de jeugd is dat niks aan. Als ze daar ook vrijwilligers voor nodig zou hebben, zou ik me daar ook voor aanmelden om zoiets te begeleiden.’ – Participant 12</p>
	Rol van de wijkagent	De participant vertelt welke rol hij ziet voor de wijkagent en over het vergroten van zijn zichtbaarheid.	<p>‘Ja, een wijkagent, weet je dat ik, ik weet ook niet zo goed wat ik me daarvan moet voorstellen. Ik bedoel niet zo'n bromsnor die de hele dag door de wijk loopt. En dan, nou of alles goed gaat, weet je wel, dus ik weet ook niet zo goed wat ik me daarbij moet voorstellen. Nou, weet je dan, dan is die in ieder geval zichtbaar, hè ik, ik noem maar een heel ander voorbeeld. We hadden hier zo'n PTT-postbezorger. Die ken je misschien wel, Edje heet die, Ed pakket, iedereen kon die man, dus iedereen wist wie Ed was,</p>

			omdat die hier gewoon elke dag zichtbaar aanwezig was. Dus heb je nou een wijkagent, dat gaat nooit gebeuren natuurlijk, maar die elke dag zo lekker hier door de wijk heen loopt met z'n pet op en zo en iedereen kent hem, dan wordt die een stuk toegankelijker denk ik. Ik denk dat mensen dan nog veel meer vertrouwen in zou hebben, maar net wat ik zeg, dat zijn scenario's uit de films zeg maar en dat gebeurt hier niet.' – Participant 12
			'Ja, geef die man een politiefiets en laat hem lekker in de buurt, maar ik denk ja dat zou wat wezen, dat zo'n agent zich ook bezig gaat houden, dat als er inderdaad een keer een enorme bult afval ligt, wat is hieraan had en als er een keer een knallende burenruzie is, dat ze hem er dan naartoe toesturen die dat dat in de gaten houdt. Ja en de toegankelijkheid, doordat hij meer zichtbaar is, dat hij dan ook toegankelijk is. Ja dat zou wat wezen. Dan wordt zo'n persoon ook toegankelijk. Dan zou je hem ook eerder benaderen, als je weet van hé, dat is de wijkagent en die kan ik op die manier benaderen en dan hoor ik er ook echt wat van, ik denk dat dat wel voor elke wijk een goed ding zou zijn.' – Participant 12
Sociale cohesie	Sociale controle	De participant vertelt over burenen die een oogje in het zeil houden.	'Vorige week had een vriendin van mij in de straat geparkeerd en die kreeg een briefje voor de ruit dat ze de auto toch wat verder naar achter moest zetten, want er was anders te weinig ruimte voor twee auto's, terwijl er gewoon nog een auto bij stond. Iets verderop zit er altijd een ma en een vrouw, als het mooi weer is, voor in de tuin, dus die begroeten ook iedereen die langskomen. Mijn schoonmoeder heeft ook weleens een briefje op de fiets gehad dat ze de fiets niet bij de fietspaal mocht zetten want het was daar geen fietsenstalling dus in ieder geval genoeg sociale controle bij mij in de straat.' – Participant 1
			'Zeker weten, ja, zeg, maar de straat waar ik in woon, heeft iedereen ook op zich gewoon contact met elkaar, via de buurtgroepsapp heb zeg maar, en daar worden ook redelijk vaak

			dingen in besproken. Dus mijn burens, die houden wel gewoon, ja, inderdaad, een oogje in het zeil.’ – Participant 2
			‘Gewoon even een praatje op straat als je elkaar tegenkwam, echt dat hoi zeggen tegen elkaar, dingen voor elkaar doen, bijvoorbeeld de container terugbrengen of zo die er wat te lang stond of langer dan normaal gesproken zeg maar, ja, de stap was daar gewoon niet zo heel erg groot om nou ja aan te bellen, bij elkaar, zeg maar.’ – Participant 3
			‘Nou, ja, je houdt wel de wijk en de straat in de gaten en dat is deels ook omdat je er zelf een belang hebt, omdat je eigen auto er staat. Maar dat is net zo goed omdat je gewoon vindt dat ze normaal moeten omgaan met de spullen van je burens. Hier is dat wel heel anders. Dit zijn huurwoningen, drie maanden/vier maanden oud. Ik ken de burens niet, ik heb ze minimaal gesproken en het gaat eigenlijk niet verder dan dat je in de gaten houdt of er niet gekke dingen in je eigen portiek gebeuren en in de andere ruimte, het fietsenhok en daar heb je zelf ook een belang in om het gewoon netjes te houden. Ja, dat is hier, denk ik, minimaal en gewoon in het ouderlijk huis was het denk ik heel goed, ja.’ – Participant 4
			‘Nou, ik heb wel het idee dat in ieder geval in mijn straat, dat de burens wel echt op elkaar letten en ook best wel geregeld bij elkaar op bezoek komen en bijvoorbeeld, als ze niet thuis zijn, dat ze toch wel opletten dat er geen gekke dingen gebeuren of zo, dat geeft wel een veilig gevoel, in ieder geval in de straat, dat je weet dat als je niet thuis bent of zo dat je toch wel, ja goed opgelet wordt.’ – Participant 5
			‘Ik denk wel dat er wel goed opgelet wordt. Inderdaad dat als dat, als er iets vandaag gebeurt of zo dat het wel snel gemeld wordt, ook en volgens mij hebben ze ook binnen de wijk een soort van

			wijkgroepsapp dat er ook wel dat soort zaken veel besproken worden.’ – Participant 5
			‘Bij ons, ja, ja, wij kunnen ook goed met onze burens, dus dat is verder als er wat is, ook bijvoorbeeld op vakantie zijn. Hier zetten de containers van ons voor, die letten een beetje op het huis, dus dat is allemaal wel goed geregeld. Dus stel iemand is op vakantie of je ziet dat er weer een vreemde snuiter in je straat lopen, dat toch wel een beetje gekeken wordt van hoort die daar wel. Dat wordt gewoon beter op elkaar gelet enzo. Dat is wel vrij zwart-wit ja.’ – Participant 6
			‘Nou, vroeger ervaarde ik het nou echt als gevoel van veiligheid. Nou ja, toen was ik natuurlijk ook nog veel jonger, dus dan heb je daar sowieso meer behoefte aan. Maar tegenwoordig, ja heb ik toch wel meer het gevoel dat je zelf echt op moet letten en bijvoorbeeld, als je op vakantie gaat, je zelf iets moeten regelen in plaats van dat je je burens even vraagt om een oogje in het zeil te houden.’ – Participant 7
			‘Ja, we hebben dan zelf ook burens, die hebben zo'n ring deurbel en camera's hangen, dus ja, ik denk dat er op die manier wel een oogje in het zeil wordt gehouden.’ – Participant 9
			‘Dat gaat onbewust, ik bedoel op het moment. Nou, we hebben hier bijvoorbeeld onze burens zijn nu even op vakantie, wij zorgen nu voor de kat. En nou, het lampje brandt dan wel even. Maar dat is dan zo'n nep lampje. Hè. Maar stel daar komen mensen binnen, dan staan wij wel, van wie zijn jullie dat heb je wel door gelijk als wij door hebben, dan trekken we wel even aan de bel. Ja, een soort van en meestal kennen we ze wel, want wij gaan daar ook, wij komen daar wel en wij kennen zeg maar ook hun en een deel van hun sociale kring kennen wij ook wel, zij ook bij ons, met die burens hebben we erg goed contact en ik bedoel daar spelen de

			kinderen ook met elkaar. Als er ook wat is, kunnen we altijd van elkaar op aan.’ – Participant 8
			‘Ja, ja, bij ons bij dat stukje bij ons sowieso wel ja, dat is ook wel vaker voorgekomen dat ze dan met z'n allen naar buiten gaan. Dat was bij de overburen was er een vent die was in een auto gestapt. Die was niet op slot of zo of een raam ingetikt en toen zagen wij dat, dus wij naar buiten, hun naar buiten, nog twee andere burens naar buiten om die vent aan te pakken. Ja, die zouden waarschijnlijk nou, ik denk niet wegrijden dat gaat wat lastig, maar wat erin lag, zou die we zo uit kunnen pakken, ja. Je hoort gewoon niet in andermans auto te zitten, dus daar waren mensen wel alert op.’ – Participant 10
			‘Ja, ja, en ook bij ons thuis hebben wij toen een schoorsteenbrand gehad en dat heb je zelf in huis heb je dat niet in de gaten dat er dan allemaal rook uit de schoorsteen komt, maar toen kwam er een achterbuurman naar ons toe, dus die zei van ja, er komt dus zwarte rook uit jullie schoorsteen. Precies dus toen, ze letten er wel op.’ – Participant 10
			‘Dus ik hou zelf ook een oogje in het zeil alleen en ik denk ook dat mensen die zien wel heel veel, denk ik, want zo is, nou ja, ik zit heel veel in de rolstoel, dus er zijn heel veel, vooral overburen met name die vragen ook echt wel van nou hoe het gaat en waarom ik in de rolstoel zit. En nou ja, dus er is ook misschien nieuwsgierigheid dat kan ook, maar je wordt wel in de gaten gehouden zeg maar.’ – Participant 11
			‘Denk ik wel, ik denk niet dat dat hier, als je op een gegeven moment bijvoorbeeld iemand heel lang niet gezien hebt, dat je denkt van nou zou er wat wezen of als er bijvoorbeeld de rolgordijnen alleen maar dicht blijven, dat ik dan op een gegeven moment denk van nou zou die op vakantie zijn, zou er wat wezen, dus ja, dus dat dat. Ik denk wel dat dat alleen, dan weet ik niet of

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			<p>ik heel gauw, want ja, dat is dan ook nog weer een dingetje. Natuurlijk, je je maakt wel inbreuk op iemand, maar ik hou het wel in de gaten.’ – Participant 11</p>
			<p>‘Ja, dat gevoel heb ik wel. Nou, door dat gewoon en dat is wel heel beperkt, hè, dus dan heb ik het over noem het maar dat huis en dan vier huizen naar rechts en dan een stukje aan de overkant, een beetje dit blokje, dat stukje hier, die letten wel op mekaar en dat en dat even kijken. Het is niet, ja, het is niet zozeer dat mensen bijkomen van nou, ik heb dit gezien en klopt dat wel of zo. Maar je merkt gewoon aan de gesprekken die je wel eens met iemand hebt, van goh, ik zag, ik zag ook dat je partner in een rolstoel zit. Wat is er met haar aan de hand? Weet je wel, dan ben je toch gespot en mensen die hebben er vragen bij en ja en zou, ik denk ook dat wij zo letten op elkaar. Zo letten wij ook op wat er hier gebeurt. Ik bedoel, de overburen zijn een keer weggegaan op vakantie, laten gewoon de voordeur open staan. Nou, dan doe je die dicht, dus dat soort dingetjes en ja en hiernaast is een keer een raam eruit geflikkerd nou dan zeg ik van: als je hulp nodig hebt om het te maken, dan moet je het even zeggen, dan kom ik even helpen. Ik denk zeker dat hier wel een sociaal gebeuren is in de buurt.’ – Participant 12</p>
	Contact met buurtgenot en	De participant vertelt over het contact met de buurtgenoten.	<p>‘Niet per se eigenlijk. De enige waar we vooral contact mee hebben, is de snackbar onder ons en dat is meer met praktische dingen, met pakketjes of als er een keer overlast is. Niet dat het vaak is, maar voor de rest eigenlijk weinig contact met de burens, behalve die man dus die voor in de tuin zit even begroeten.’ – Participant 1</p>
			<p>‘Bijvoorbeeld, wanneer er verjaardagen feesten zijn, dan wordt er zeg maar ja, contact opgenomen met jou, dat jij ervan af weet en zeg maar dat je weet, dat er overlast kan zijn. Dat soort dingen en er zijn hele leuke barbecues in de buurt die we met z'n allen doen</p>

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

			tijdens oud en nieuw en Koningsdag komt er weer eentje en zo zijn er was een springkussen laatst in onze straat voor een verjaardag en zo zijn er allemaal wel leuke dingen.’ – Participant 2
			‘Ja, helemaal in het appartementencomplex, waar nou ja, voor mijn gevoel relatief ook normale mensen, betrokken mensen op zich wel wonen, zou ik dat wel doen, ook puur bijvoorbeeld om te vragen of zij er ook last van ervaren om dat een beetje te inventariseren zeg maar of dat ik dan de enige daarin ben.’ – Participant 3
			‘Ja, het is minimaal en ik mis ook niks, wat ik nogmaals zei. Ik denk dat het ook heel erg vanaf hangt of je verder veel andere dingen te doen hebt, maar ik ga liever gesprek aan met mijn familie of met mijn vrienden dan dat ik nu heel veel tijd besteed aan mijn burens, naast dat het goed is dat het burens zijn die geen overlast veroorzaken. Dat is aan de andere kant. Het is het ook niet negatief, maar ik heb er ook niet heel veel positief mee over te zeggen. Het is gewoon prima.’ – Participant 4
			‘Ja, positief, zo nu en dan gewoon even een praatje maken. Ik zie ze natuurlijk niet iedere dag, maar als je ze tegenkomt in een supermarkt of op straat of weet ik veel bij voetbal, dan altijd even vragen hoe het gaat en een klein praatje. Het is niet dat ik bij ze thuiskom, of zo maar.’ – Participant 5
			‘Gewoon goed, maar het is ook gewoon zeg maar ik heb hier ook op een basisschool gezeten en wat ik eerder zei, het is hier wel ons kent ons in Huizum, dus in principe, iedereen kent elkaar ook wel en dat is ook zo met bijvoorbeeld, een verhaal gaat ook snel in de ronde dan in zo'n wijk. Ook al heb je niet zo'n buurtpreventieapp en ja, verder is het contact onderling gewoon wel vrij goed, maar het is wel een beetje met burens afhankelijk natuurlijk, je kan met de ene buurman natuurlijk veel beter dan met de andere buurman,

			bij ons is het ook met oud en nieuw en zo altijd even bij alle burenlangs.’ – Participant 6
			‘Nou, er zijn redelijk wat koophuizen zijn verkocht aan huisjesmelkers zeg maar, en die verhuren het weer. En dat zijn allemaal jonge mensen, die nou rond de 26 en dan is het toch een beetje mentaliteitsverandering of zo is er gekomen. Je merkt het generatieverschil merk je heel erg tussen wat oudere mensen en nou ja, jongeren, zoals onze leeftijd, zeg maar. En dat je ook contact, echt goed contact had met nou meestal al je burenlangs, hè, het blokje dan wel en dat is tegenwoordig niet meer zo, want dat was vroeger wel altijd heel gezellig, ook buurtbarbecues en zo, dat is nu ook niet meer.’ – Participant 7
			‘Wat dat betreft hebben we het hier erg getroffen. Dit stuk, althans deze kant. Ja, ik vind het leuke mensen en de een is nog gekker dan de ander. Maar ja, op de hoek, woont de marktkoopman, daarnaast woont een stel, die lijken wat serieuzer, maar die zijn hartstikke aardig. Daarnaast woont een van oudsher werkloze die volgens mij al 40 jaar werkloos is geweest, samen met zijn vrouw, maar die heeft een prachtig huis, maar die heeft nooit gewerkt. Hij is nu iets van 75. Prima!’ – Participant 8
			‘Ja, maar dan maak je een praatje. Ik bedoel, we nemen ook wel pakjes aan natuurlijk vooral van de DHL, want daar heb je ook contact mee, met Ed pakket van de DHL. Maar dat is gewoon, dat is mijn favoriete pakketbezorger, van iedereen. Als hij een pakje bezorgt, daar maak je even een praatje mee en daar klets je even mee en dan neem je een pakje aan, want dan moet ie even een pakje kwijt, dan belt ie even aan en dan maak je een praatje. Maar ja, nou, dat is gewoon leuk! Huizum-West daar hoort Ed pakket ook bij. Als je het dan hebt over sociale cohesie, dan hoort hij erbij. Als je het dan hebt over een buurtwerker, ga als buurtwerker maar met Ed pakket mee. Hij is bijna de buurtwerker, maar als je

			dan die buurtwerker naast Ed pakket zet, dan leer je de buurt wel kennen, Ed kent iedereen, dat zou een hele goeie zijn.’ – Participant 8
			‘Nou ja, hè. Mensen zeggen dus niet vaak meer gedag maar sommigen nog wel hoor. Alleen je hebt ook allemaal nieuwe mensen, ondertussen in de straat, allemaal jonge mensen, maar die studenten en zo, dat zijn helemaal hele rare types, die van tegenwoordig. Maar hè bijvoorbeeld een oude buurvrouw naast ons, die zegt altijd nog wel hoi en is altijd nog even vriendelijk. Mensen ook van iets verderop of in een andere straat. Mensen zeggen nog wel wat, maar je gaat niet meer zo gauw bij mekaar op een koffie of zo. Vroeger had je ook nog met de WK bijvoorbeeld had je oranje vlaggetjes gaan samenwerken om over de straat heen en weer te doen. Tegenwoordig heb je dat helemaal niet meer.’ – Participant 10
			‘Nou hiernaast, het is sowieso hoi en nou ja en ik weet, ik zie ze in en uit het huis gaan. Daarnaast de buurvrouw, praat ik nog wel eens mee, maar dat komt puur omdat ik haar dan tegen kom en dan nou dan even een praatje maken en dat is ook zo met de overburen maar echt nou mekaar opzoeken, zeg maar, dat is hier niet. Maar dat is echt puur praatje maken, puur op straat.’ – Participant 11
			‘Ja, nou, weet je, ik ben nu bezig met de aanvraag voor een eigen gehandicapten parkeerplaats. En nou, ik heb de goedkeuring van de gemeente. Alleen nu is het bezwaar, dus ik had wel zoiets oké, hoe zou hier de buurt zijn? Zeg maar. Nou ja, parkeerplek is natuurlijk wel heel erg summier hier. Dus ik denk: ja, hoe zouden ze hier zijn? Maar ik heb al van meerdere, met name de overburen gehoord van: nou, waarom vraagt ze niet haar eigen parkeerplek aan? Nou ja, dus ik, ik ervaar het niet. Ik denk niet dat er heel veel negatieve, dus ik denk wel dat ze mekaar hier wat gunnen zeg.’ – Participant 11

			<p>‘Dat is prima, we komen in die zin bij niemand over de vloer en de burens komen in die zin ook niet bij ons over de vloer. Maar dat beperkt zich gewoon tot een praatje hier, een praatje daar voor de vakantie, na de vakantie, weet je wel, en als je mekaar zo ziet als je de boodschappen uithaalt dan zijn het inderdaad gewoon van die praatjes en dan is het inderdaad even van nou gaat alles goed, ga je nog wat leuks doen in de vakantie of zo maar niet dat we echt bij mekaar over de vloer komen en die behoefte heb ik in die zin ook niet, hoor. Ja, en dan is dat prima. En dan merk je ook gewoon dat je in die zin goed contact hebt met de buurt. Dat zou ik zeggen, ja.’</p> <p>– Participant 12</p>
	<p>Behoefte om contact met buurtgenoten te vergroten.</p>	<p>De participant vertelt op dit moment geen behoefte te hebben om dit contact te vergroten.</p>	<p>‘Nee, op dit moment niet wat ik zeg. De tijd die ik heb, besteed ik liever aan mensen die ik al ken en waar ik ook graag mee ben, in plaats van met de burens. Nee, dat maakt me niet zoveel uit. Als er echt iets gebeurt en net zo goed als er bijvoorbeeld problemen zijn met de verhuurder, dan kan je gezamenlijk als huurder ook wel weer wat betekenen. Natuurlijk dus dan als je ja samen sterk zeg, maar dan zou ik het doen, maar verder zou ik het niet zo snel doen.’</p> <p>– Participant 4</p>
			<p>‘Nee, dat niet zozeer, ik vind het wel prima zo, gewoon lekker je eigen dingetje, het is goed met je burens, maar het hoeft ook niet je beste vriend te zijn. Je kan elkaar gewoon lekker helpen. Je kan gewoon af en toe, je kan zelfs met nieuw jaar een borreltje drinken. Dat is hartstikke prima, maar verder is het wel gewoon goed.’</p> <p>– Participant 6</p>
			<p>‘Nee, ik heb niet de behoefte om nou ja, om echt s’avonds bij elkaar op de koffie te komen, of op de borrel, ik vind het wel goed zo.’</p> <p>– Participant 11</p>
		<p>De participant vertelt wel behoefte te hebben om dit</p>	<p>‘Nou ja, ik ben niet heel veel thuis, dus het was vroeger, was het fijn omdat je toen nog wat kleiner was. Het zou wel leuk zijn, ook misschien voor m'n ouders, dat die ook wat meer contact weer</p>

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

		contact te vergroten.	hebben met de burens en zo, niet dat ze het missen, maar ik weet wel dat ze dat vroeger ook heel leuk vonden dus ja, het is voor mij om het even, zeg maar nu, maar ik snap wel dat het voor mijn ouders wel mooi is.’ – Participant 7
			‘Ja, we hebben dan bijvoorbeeld ook een wijkcentrum als je daar één keer per week of zo een activiteit of zo gepland voor die mensen denk ik dat ze een praatje kunnen houden, koffiedrinken en dat soort dingen.’ – Participant 9
			‘Ja denk het wel ja. Nou ja, dat mensen gewoon niet de kop omdraaien, dat je gewoon gedag kan zeggen en zo, praatje maken op een stralende zomerdag of zo, als je langer in de tuin bezig bent, of zo vroeger kwamen mensen nog wel naar je toelopen of zo dat je even een praatje maakt. Maar dat gebeurt niet zo.’ – Participant 10
	Voorzieningen en sociale activiteiten	De participant vertelt over sociale activiteiten in de buurt.	‘Er zit hier in de buurt, een yogastudio. Ik heb daar een tijdje yoga gedaan, maar dat is eigenlijk het enige, ja, behalve dus naar de stembus als de verkiezingen zijn.’ – Participant 1
			‘Nieuwjaarsborrel heb ik aan deelgenomen, de overbuurvrouw was jarig, heb ik een drankje gedaan. Ja, voor de rest niet heel veel, maar dat komt ook omdat ik denk ik meer met mijn vrienden. Er zijn wel zeg maar activiteiten dat de burens allemaal met elkaar gaan zitten, maar omdat ik zo jong ben, pas ik daar niet helemaal tussen. Dus dan ga ik eerder, stap ik naar mijn vrienden toe dan naar mijn burens.’ – Participant 2
			‘Ik vind ze voornamelijk heel erg gericht op ouderen, wat heel goed is, want daar is ook een hele grote groep eenzaamheid bij. Natuurlijk, ja, en merkte ik in Nijlân wel dat zij dingen organiseren voor Halloween of voor Sinterklaas en wat

			versieringen deden voor kerst, dat soort dingen en dat is wel heel erg leuk voor kinderen.’ – Participant 3
			‘Ja, ik denk, hoe ouder ik ben geworden, hoe minder dat sowieso. Ik heb hier wel op de basisschool gezeten in deze wijk en dan doe je nog met van alles en nog wat mee. Kinderdisco in de Gerard Dou weet ik veel, één of andere markt in de Vluchtheuvel, dan kom je nogal vaker daar en vooral bij de Gerard Dou, daar werd echt wel veel gedaan voor kinderen. Ja, als je eenmaal naar de middelbare school gaat, ga je al veel meer van je leven buiten de wijk houden en dat gaat eigenlijk steeds meer door, hoe ouder je wordt. Ik heb nu helemaal geen activiteiten die ik hier in de wijk doe. Ik zit even na te denken, maar ik kan niks bedenken eigenlijk.’ – Participant 4
			‘Ik vind het sowieso goed dat er nog zoveel wijkhuizen zijn of wijkgebouwen. Volgens mij hebben we er drie waar ik iets vanaf weet. Dat is denk ik heel goed voor de mensen die er wel behoefte aan hebben. Ja, verder is bij mij niet heel veel bekend over activiteiten.’ – Participant 4
			‘Ja, zeker, vroeger hadden ze altijd waterzeskamp, organiseerden ze vlak bij het wijkgebouw allemaal een soort van spelletjes en zo voor kinderen. Dat vond ik altijd wel erg leuk en ze hebben ook geregeld Bingo georganiseerd in het wijkgebouw daar, ja heb ik ook wel vaak aan mee gedaan en ja nog wel andere activiteiten een soort van quiz en dat soort, dat soort dingen.’ – Participant 5
			‘Ja, ze hadden met Halloween of zo hadden ze één of andere spooktocht of zo georganiseerd door de wijk. Daar was daar was ik aan meegedaan dat was erg leuk en ja, ze hebben dus nog een keer een soort van quiz, dat heet ‘ren je rot’, doen ze altijd met Sinterklaas, dan heb je in het wijkgebouw ja, een soort van groepjes en dan speel je een quiz. Dat vond ik ook wel leuk.’ – Participant 5

			<p>‘Voorheen was vroeger altijd bij de Gerard Dou, had je van alles en nog wat had je gewoon, weet ik veel. Had je allemaal watertoestellen van die luchtkussen kon klimmen, maar dat merk ik nu wel minder om me heen. Maar het kan ook misschien zijn dat dat meer sowieso meer jeugd gericht is. Hè, ik denk voor ouderen, ja, waarschijnlijk een bingo of zo. Maar ik zit nu, zeg maar in zo’n tussengeneratie dat er precies niks is.’ – Participant 6</p>
			<p>‘We hadden vroeger een waterzeskamp, elk jaar, dat is voor de kids en dan voor de ouders in de middag, zeg maar, dat is heel leuk. Nou ja, sinterklaasintocht en zo, dat is er nog steeds wel, trouwens maar ook wel eens bingoavondjes en zo voor de jeugd dan, dat is er ook niet meer, dat soort dingen.’ – Participant 7</p>
			<p>‘Er is een biljard, ze gaan dan één keer in de zoveel tijd met zo'n busje ergens heen om te winkelen of weet ik veel wat, je kan één keer in een maand daar eten, volgens mij in het wijkgebouw. Nou dat soort dingen, dagactiviteiten zoals sport en zo, dat doen ze ook voor ouderen allemaal. Maar voor de jeugd. Ja, het is zeg maar gericht op de jonge jeugd, echt tot acht jaar of zo denk ik tien jaar. Maar als jij bij de leeftijdscategorie van zestien plus hoort, dan valt het wel tegen wat er nu allemaal is.’ – Participant 7</p>
			<p>‘Ja, je had wel eens vroeger van die schaatstoernooien in de buurt en nou in ieder geval wel veel dingen voor kinderen, je hebt af en toe in het wijkcentrum heb je ook nog van die pubquizen en een bingo voor ouderen dan.’ – participant 9</p>
			<p>‘Nee, mijn vrouw wel, die is weleens een keer naar de buurtbingo geweest met de kinderen, en dan gaan ze met de buurvrouw. Nou, die buurvrouw mooi daarheen, hartstikke leuk! Maar ja, ik ben dan één keer geweest met zo'n barbecue, maar dat vond ik niet heel geweldig. ‘Ja, mijn vrouw en de kinderen wel, die vinden het allemaal wel leuk, die gaan ook wel naar de kledingbeurs en dat</p>

			soort dingen, dat vinden ze allemaal wel leuk, dus daar gaan ze wel naartoe.’ – participant 8
			‘Ja, je had vroeger altijd van die een beetje waterpret of zo. In het sportpark had je dan met allemaal springkussens en water. Hè dat je dan met zeep en water doet en dan ga je ze buik glijden en zo die dingen, dat soort dingen en bij de Vluchtheuvel had je allemaal spelletjesdagen en zo dus dat.’ – Participant 10
			‘Nee, maar kijk ik, ik, ik kom uit Ureterp en daar heb ik, daar heb ik mijn eigen dingen ook nog en daar ga ik dus ook nog heen. En ja, kijk, dat hou ik aan, dus ik heb hier ook niet. En nou ja, mijn moeder woont nog in Ureterp, dus dat combineer ik dan. Dus het is ook niet zo dat ik denk van nou, ik moet hier nu wat zoeken om ertussen te komen. Ik blijf nou ja, ik blijf daar nu nog georiënteerd qua. Nou ja, activiteiten zeg maar.’ – Participant 11
			‘Het is dat ik weet niet goed wat er is, omdat ik me daar ook niet in verdiep zeg maar dus dat zou ik echt niet weten.’ – Participant 12
		De participant vertelt over de voorzieningen in de buurt.	‘Ik denk op zich wel goed, want bij de jumbo heb je volgens mij nog zo'n tennisvereniging en volgens mij zo'n skatepark, dus volgens mij zijn er genoeg plekken. Heeft dat Juliana Park nog, dus ik denk dat er genoeg plekken zijn waar mensen heen kunnen om dingen te gaan doen.’ – Participant 1
			‘Ik vind dat er bij mij in de buurt wel te weinig groen is. Zeg maar de woon. Als kinderen buiten spelen, dan moeten ze over het algemeen op straat buitenspelen of ze moeten al wat verder van huis richting de buurt bij die speeltuin. Ik weet niet hoe die buurt heet, maakt niet uit, in ieder geval, dan, maar omdat het nog zo jonge kinderen zijn, doen ze dat ook niet. Is eigenlijk te ver van huis, voor de rest niet, denk ik. Nee, voor de rest heb ik eigenlijk alle supermarkten dichtbij. Het station is ontzettend dichtbij. Dat is fijn, je bent zo op de ring van Leeuwarden dus je kan ook zo weg.

			Op zich qua locatie is het echt geen verkeerde locatie waar ik woon, alleen misschien meer groen.’ – Participant 2
			‘Ja, dat vind ik goed. Kijk ook omdat Leeuwarden niet heel groot is. Voorzieningen is voor mij bijna net zo goed de binnenstad, omdat je ertegenaan zit. Schrans zit er vlakbij, dus je hebt best wel wat voorzieningen. Basisschool zit er ook. Ik denk dat het heel goed is. Maar ja, winkel is wel heel belangrijk.’ – Participant 4
			‘Ja, goed, in principe genoeg. Volgens mij zijn er genoeg voor kinderen, genoeg speeltuintjes en dat soort dingen in de buurt. En nou ja, we hebben inderdaad supermarkt ook, Lidl en zo, dus dat bevalt allemaal goed. Alles is er eigenlijk wel. Eigenlijk is alles wel aanwezig. Ja.’ – Participant 5
			‘Ja, ik vind het eigenlijk alles zit er wel, alles is op loopafstand dat vind ik ook wel gewoon top, maar dat is ook wel een beetje afhankelijk van welk gedeelte van Huizum je woont. Maar er zit wel een supermarkt. Zit wel een bakker, echt alle noodzakelijke dingen zit er wel. Je hebt bijvoorbeeld een hobbywinkel zit er wel dus stel je hebt een keer paar bouten nodig, want je bent aan huis aan het klussen. Alles zit er wel en je bent er ook. Nou, wat is het tien minuten lopen en je zit, je bent in het stadscentrum en daar is echt alles. Dus eigenlijk heb je alles wel om je heen.’ – Participant 6
			‘Nou ja, dat is wel goed op zich. Er zijn wel veel winkels weggegaan afgelopen jaar of nou ja, het winkelcentrum is een stuk leger geworden. We hebben nog wel een winkel, ja, en voor de rest, het is redelijk schoon wel ook. Nou, dat hebben we op zich wel goed geregend, het wijkgebouw is ook wel netjes. Speeltuinen hebben we wel, nou, dat wordt nu wordt het ook wel goed onderhouden. Dat is ook wel eens anders geweest. En ja, voor de rest is het allemaal wel prima eigenlijk.’ – Participant 7

			<p>‘Zeker, maar het is hier helemaal prima. De schrans is dichtbij, je kan er wat fietsen. Ik kan even met de auto weg, het is echt, dat is prima. School van de kinderen is op loopafstand. Zo, die kant op, dat is gewoon makkelijk door het park en dan zijn we er al. Ja, wat heb je nog meer? Ik bedoel de Jumbo en het parkje is in de buurt. Ja en de kinderen spelen wel in het parkje. Dan ben je ze aan het zoeken, dan zitten ze in een boom, vind ik helemaal geweldig. Dat vind ik helemaal leuk. Nou, voor de rest. Ja, het is makkelijk bereikbaar, de infrastructuur is goed. Je komt via verschillende kanten binnen.’ – Participant 8</p>
			<p>‘Ja, klopt, dicht bij het centrum, je hebt op zich genoeg, je hebt, je hebt de Schrans natuurlijk in de buurt, dat zit erin of net naast. Nou heb je genoeg kledingwinkels en weet ik het allemaal drogisterijen en PostNL-punten tegenwoordig ook heel belangrijk. Nou ja, speeltuinen heb je eigenlijk ook wel genoeg. Die zijn ook wel netjes en allemaal nog vrij recentelijk verbouwd of gewoon net nieuw opgebouwd. Nou ja, je hebt een groot genoeg supermarkt natuurlijk hier de scholen. Je hebt ook wel een stuk of twee of drie scholen of zoiets. Dus ik denk eigenlijk wel aan die buurthuizen, Gerard Dou heb je en de vluchtheuvel dus hondenpoepveldjes ook wel gewoon genoeg.’ – Participant 10</p>
			<p>‘Nou het centrum, zeg maar, vind ik wel, dat is mooi dichtbij, ja, voor de rest voor de voorzieningen, nee. Het is ook niet dat ik denk van nou, daar heb ik behoefte aan.’ – Participant 11</p>
			<p>‘Nou, die vind ik voldoende. Er zit een supermarkt, er zit een slager, er zit een bakker verderop en nou ja, voorzieningen in de buurt, hé, je bent zo de stad in als je even wat nodig hebt. Dus dat, dat vind ik wel mooi. Je ziet ook overal wat speeltuintjes hier en daar, hier zit er eentje, daar bij de Gerard Dou en zo dus dat is mooi. Wat je wel ziet is dat gewoon en dat is ook iets van deze tijd. Dat vroeger had elk gezin. Nou, vroeger hadden veel gezinnen</p>

			hadden één auto, tegenwoordig hebben bijna alle gezinnen twee auto's en dat merk je hier gewoon hè. Ik bedoel, ik sta tegenwoordig altijd bij dat schooltje hierachter en dat doe ik nu ook omdat mijn partner in die zin gehandicapt is, we krijgen binnenkort ook een gehandicapten parkeerplaats en dat is heel mooi. Maar ook daarom, zelfs dan ga ik mijn auto nog niet daarnaast zetten, want ik denk van: ja, weet je, er zijn ook burens, die hebben hier maar één auto en als die dan daar moeten staan omdat wij hier twee parkeerplekken bezet hebben, vind ik gewoon asociaal.' – Participant 12
	Behoefte aan voorzieningen en georganiseerde activiteiten.	De participant vertelt over de behoefte aan andere voorzieningen.	'Nee, voor mij persoonlijk niet inderdaad, in principe is het zo dicht bij de stad en bij de schrans ja, dat zou meer om de luxe zijn als bij de Jumbo nog een drogisterij zou zijn, maar dat is niet een vereist, omdat je zo dicht bij de andere punten bent waar dat wel kan.' – Participant 1
			'Kijk nu ga je heel snel voor, als je toch wat gaat doen met vrienden of met familie, ga je toch wel snel naar de stad toe. Er is hier op dat niveau verder niet. Er is geen echt gezellige horeca of plekken om hier op het terras te gaan zitten, om het zo te zeggen. Ik weet ook niet of ik het überhaupt zou doen als het er is, maar dat, ja is hier niet echt, daar zou je eventueel behoefte aan hebben. Misschien zou het een aanvulling zijn. Maar nogmaals, ik weet ook niet of ik het überhaupt zou doen dan.' – Participant 4
			'Kijk, er zitten weinig busstops hier in Huizum, maar dat is misschien. Ik gebruik dat zelf niet hier in Huizum, maar het treinstation is ook vijf minuten van Huizum af, dus in principe is dat niet echt nodig.' – Participant 6

			<p>‘Ik vind wel dat ze vooral bij de flats hebben, ondergrondse containers, dat daar sinds twee jaar geleden of vorig jaar is veel meer afval bij komen te staan dat geeft wel een beetje een rommelig beeld in de wijk en ook dat ze het gras bijvoorbeeld een half jaar niet maaien of zo. Dat geeft ook een beetje een rommelige indruk, dus dat zou misschien nog verbeterd kunnen worden, dat geeft de buurt een beetje een frissere uitstraling.’ – Participant 7</p>
			<p>‘Nee, ik hoef niet meer.’ – Participant 8</p>
			<p>‘Ik denk misschien wat meer aparte hondenpoep veldjes, zie toch wel vaak dat mensen gewoon sowieso het laten liggen, wat van de hond en vaak ook gewoon in speeltuinen en zo. En als kinderen daar lopen op slippers of zo of soms ook op blote voeten, dan is dat dus natuurlijk niet een lekkere combinatie. Dat is hondenveld dus dat.’ – Participant 10</p>
			<p>‘Echt waar, vroeger kon ik altijd mijn auto hier neer zetten, gewoon altijd na het werk hier neerzetten. Nou, ik zeg maar denk maar nou vroeger, dat klinkt gelijk als 100 jaar, maar ik denk van als ik, als ik zeg maar acht jaar terugga of zoiets dan kon ik me auto hier gewoon echt altijd kwijt, maar wat ook gebeurd is, de buurt is ook aan het verjongen en dat zie je ook, hè, ik bedoel, hier zaten bejaarden naast, die hadden dan auto, die zetten in het straatje, hier zat de bejaarde naast, die hadden geen auto. Nou, dat valt op zich van mee, maar er komen gewoon jonge gezinnen. Hier tegenover, daar zat één vrouw of zo en daar woont nu een jong gezin. Die hebben twee auto's, soms zelfs drie, weet je dan heeft hij een auto, zij een auto en hij heeft dan ook nog een bedrijfsauto zeg maar. Dus dat gaat het heel hard, ja.’ – Participant 12</p>
			<p>‘Ja en er zit een park, als je een rondje door het park wilt lopen is dat ook dichtbij. Dus nee, ik heb geen behoefte aan andere voorzieningen.’ – Participant 12</p>

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

		De participant vertelt over de behoefte aan activiteiten in de buurt.	‘Nee, dat heeft misschien ook wel deels te maken dan dat ik er niet heel veel behoefte aan heb, is dat je altijd wel het gevoel dat het een soort gesloten clubje is waar je ook niet zomaar meer bij zou kunnen komen, om maar wat te zeggen.’ – Participant 4
			‘Ik denk dat die wijkhuizen echt wel goed zijn, dat die er nog op zoveel plekken zijn en als daar echt ook wat wordt gedaan, dan is het al een hele aanvulling. Ik weet natuurlijk niet hoe open het is. Misschien lijkt het wel alsof een wijkhuis heel gezellig is, maar komen er altijd dezelfde mensen en kun je daar als vreemde eigenlijk bijna niet zomaar terecht. Maar dat weet ik echt niet.’ – Participant 4
			‘Ja, nou ja, ja, nou ja, bijvoorbeeld dat ouderen elkaar kunnen ontmoeten, of zo in het wijkgebouw en voor een praatje of weet ik veel wat, om bijvoorbeeld eenzaamheid tegen te gaan. Maar ook voor jeugd kunnen ze dingen organiseren, sportactiviteiten of weet ik het wat, dat ze dan ook kinderen uit de buurt een beetje bij elkaar krijgen, dat die elkaar ook kunnen leren kennen en zo.’ – Participant 5
			‘Ja, nou, gewoon dat ze vaker met elkaar kunnen zitten, denk ik, dat misschien dat ze worden opgehaald. Ouderen kunnen natuurlijk niet allemaal daar naar het gebouw toekomen misschien dat ze kunnen regelen dat een paar keer per week of eens in de zoveel tijd, iemand gewoon bij die ouderen thuis komt dat ze ook eens een keer bezoek hebben, zoiets denk ik.’ – Participant 5
			‘Ze zouden een feest kunnen organiseren, of zo voor de jeugd, misschien dat dat een keer leuk is, dan leer je ook gewoon meer mensen uit de buurt kennen en dat geeft toch een iets veiliger gevoel, denk ik, dat je iedereen een beetje kent, elkaar ziet daar, ja.’ – Participant 5

			<p>‘Ik denk dat het voor de wijk wel goed zou zijn, ja, ja, de wijk zou er wel op vooruit gaan, als ze dat gewoon, als ze dat zo zoals vroeger, blijven vasthouden ik weet niet of ze dat nog steeds doen. Dat zou wel gewoon benefiet hebben voor de wijk zelf, ja, en ook gewoon om een beetje een hechte klik te blijven.’ – Participant 6</p>
			<p>‘Ja, misschien toch wat meer vanuit de wijken organiseren en daar wat meer vruchtbaarheid aan te geven, dus dat iedereen daar ook van op de hoogte is, dat er iets georganiseerd wordt. Er wordt wel wat georganiseerd, alleen wel wat meer op ouderen gericht, heb ik het idee. Die wonen ook veel in de wijk. Dus wel logisch. Voor jongeren is er eigenlijk helemaal niks.’ – Participant 7</p>
			<p>‘Ja, als ze weer zo’n waterzeskamp organiseren en je hebt een beetje een leuk team van mensen die je wat kent, zou ik wel meedoen. Ja, zo’n barbecue zou wel heel leuk zijn.’ – Participant 7</p>
			<p>‘Ja, voor mijzelf niet, maar de vrouw en kinderen hartstikke prima. Het is precies genoeg. Anders blijven we maar activiteiten volgen. Af en toe een bingo, af en toe een kledingbeurs, af en toe een buurtbarbecue. Dat is leuk, dat hoeft ook niet veel meer, nee, nee.’ – Participant 8</p>
			<p>‘Ja, het moet niet, maar het is natuurlijk wel leuk als de buurt wat dichterbij mekaar, op onze straat in ieder geval, en dat je dat soort dingen weer een beetje kan zien. Ja, dat is lastig, want het moet ook een beetje uit de persoon zelf komen. Natuurlijk, dan krijg je van het geforceerde dat maakt het ook niet beter. Maar ja, je zou het met eventuele buurtbarbecues of zo kunnen doen. Dat doen ze een paar straten verderop wel, dan hebben ze ook nog een groepsapp met de mensen.’ – Participant 10</p>
			<p>‘Iets van buurtvoetbal of zo, vroeger had je wijk voetbal. Wijkvoetbaltoernooien dat is nog wel voor mijn tijd, hoor, maar dat is nooit meer. Ik denk wel dat mensen daarop af zouden komen. Je hebt natuurlijk ook een volleybalveld heb je nog een</p>

			beachvolleybalveld, daar zou je nog kunnen doen, tennis of zo? Ik denk dat aan sport de meeste behoefte aan is. Ik denk het wel, dat brengt toch wel mensen bij mekaar.’ – Participant 10
			‘Ik heb geen idee wat voor activiteiten er in de buurt zijn.’ – Participant 11
			‘Behoeft op zich niet, ik denk ook hè je kan wel lopen klagen dat de buurtvereniging dat ze niet genoeg doen, maar dan moet je zelf ook je best gedaan hebben om daar iets aan te doen. Dus als je denkt van: nou, ja, waarom, waarom komt er geen buurtbarbecue hier? Ja, die komt niet uit de lucht vallen, dat moet je zelf organiseren. En dan zou, als mijn burenen hier zeg maar dit hoekje zou zeggen, zullen we van de zomer een keer een grote barbecue houden. Ja, zou ik zeggen, nou gezellig doen natuurlijk, maar ik zou het zelf niet initiëren of zo.’ – Participant 12
			‘Nou, als kijk de zomermaanden dan geniet ik vooral van de zomer he, maar dat weet ik nog van vroeger, ook die clubjes dat was hoofdzakelijk, zeg maar de herfst, winter en een deel van het voorjaar. Dus in de zomer zou ik dat minder fijn vinden. Zeg maar, maar zoals in de winter, dan zou ik gerust wel één of ander creatief clubje of zo willen helpen als dat in zo'n buurtvereniging zou zijn zeg maar en kijk, misschien wordt het ook wel niet gedaan dat er niemand is die die kar wil trekken. Dat kan ook. Nou, nu nog niet. Gewoon omdat ik zelf nog best wel druk ben met van alles zeg maar ja, weet jij veel, misschien over tien jaar dat ik denk van, nou weet je dat het allemaal rustig is en zo en ik denk van nou, ik heb misschien nog één avond in de week even zin om soort dingen te doen of zo, dan zou ik het misschien ook nog wel opzoeken ook. Dan zou ik wel naar zo'n Gerard Dou gaan en zeggen van he, vinden jullie het leuk, dat we een figuurzaag clubje gaan organiseren?’ – Participant 12

De zoektocht naar een sociaal veilige omgeving – de Vries

<p>Ideeën om sociale onveiligheid te verbeteren</p>	<p>Laagdrempeliger</p>	<p>De participant vertelt over het adverteren in de buurt.</p>	<p>‘Nou, ik denk misschien het adverteren van dat er wel punten zijn in de wijk waar je heen kunt, dat het misschien wat laagdrempeliger is om bijvoorbeeld gelijk naar de politie te gaan, maar dat kan misschien dan ook wel weer als iets heel heftigs gezien worden, terwijl het misschien niet iets heel groot is, dan is dat misschien wel prettig dat je daar daarheen kunt.’ – Participant 1</p>
			<p>‘Het meer bekend maken van de wijkmanager, ik denk dat dat wel een belangrijk iets is, ja en gewoon meer activiteit voor ouderen.’ – Participant 2</p>
	<p>Sociale contacten vergroten.</p>	<p>De participant vertelt over activiteiten die sociale contacten onder ouderen kunnen faciliteren.</p>	<p>‘Ja, nou, ik denk helemaal ouderen die helemaal alleen zijn dat het voor hun wel prettig is om misschien een ochtend, weet ik veel is iets van gymnastiek of iets te kunnen doen, dat ze er wat mensen kunnen ontmoeten, ik denk wel dat het prettig is voor mensen die alleen wonen, helemaal misschien wel wat ouderen die alleen leven en niet zoveel aanspraak meer hebben. Ik denk dat dat wel voor hun wel heel mooi zou zijn, dat ze op die manier toch nog wat nou ja, wat persoonlijke contacten op doen en niet alleen maar alleen zitten.’ – Participant 1</p>
		<p>De participant vertelt over activiteiten om de sociale contacten in de buurt te bevorderen.</p>	<p>‘Vroeger werd er nog wel eens door de wijk wat georganiseerd als er beslist moest worden over bepaalde dingen. Dus we hebben een keer gehad van: ja, wil iedereen voor je huizenblok deze bordjes hebben of niet? Nou, dan kom je ook met z'n allen bij elkaar om over iets te praten. En dan, ja, ik heb van mijn ouders gehoord, dan werd er ook heel veel onderling gepraat. Nou, dat kan je ook wel zien als een sociale vorm, dus misschien dat soort dingen wat vaker organiseren, want soms worden er ook dingen gedaan waar niemand wat van weet en iedereen loopt daarover te klagen. Nou ja, als je dat vooraf bespreekt heb je ook meteen dat sociale aspect heb je er weer bij. Ik denk dat het voor misschien de sociale contacten wel goed zou zijn. Ik zou er zelf niet naartoe gaan, maar</p>

			mijn ouders, die zouden wel naar dat soort dingen toe gaan.’ – Participant 7
	Meer toezicht houden.	De participant vertelt dat er meer toezicht kan zijn op de mensen in de buurt met de verkeerde bedoelingen.	‘Ja, dat is dan heel specifiek voor de plek waar ik woon, maar dat heeft alles mee te maken met dat er hier ja, richting de, de winkel en richting de doorgaande weg, dat zijn de twee belangrijkste, best wel wat mensen voorbijkomen en ook mensen die niet de beste bedoelingen hebben. Ja, daar zou je misschien wat meer toezicht op kunnen houden en daar heeft dan vooral de gemeente een taak in, maar het is nog veel belangrijker om dat te voorkomen natuurlijk, dus als er eenmaal al daklozen/thuislozen zijn die hier af en toe voorbijkomen is het eigenlijk al een beetje te laat natuurlijk. Daar zou je wat mee kunnen, maar ik denk dat het probleem in de stad nog veel groter is.’ – Participant 4
			‘Ja, en de politie zie ik eigenlijk ook nooit rondrijden dus ik denk niet dat er heel veel controle is, omdat het over het algemeen wel bekend staat als een rustige wijk. Dan kan je met ze praten, dan weet je wat erin ze omgaat en kunnen ze misschien ook corrigeren als ze misschien richting criminaliteit gaan.’ – Participant 7
			‘Ik denk sowieso de buurtpreventie misschien wel wat meer dat zij de buurtpreventie in de straat zijn, ik zie ze niet heel vaak lopen in ieder geval. Gewoon buurtpreventie zeg maar, dat zijn vrijwilligers uit de buurt. Die wonen hier en die kennen de buurt ook. Kunnen ook een sociaal praatje maken, en anders, als er wat is zoals die hangjongeren of zo, kun je die aanspreken, want dat hebben we op dit moment volgens mij nog niet of heel weinig.’ – Participant 10
	Verbinding aangaan met de jeugd voor een extra stukje	De participant vertelt hoe hij denkt dat de buurt veiliger kan worden.	‘Nou, dan denk ik vooral dat de jeugd een stukje opvoeding of extra begeleiding, dat dat echt niet verkeerd kan zijn. Nou ja, nog wel meer verbinding aangaan met ze en dat kan. Ja, ik denk dat het bijvoorbeeld al een wijkagent is die af en toe ook zichtbaar is, maar ook net zo goed de handhaving, die ook heel belangrijk zijn, dat die ook zichtbaar zijn en ook gewoon het gesprek aan kunnen

	<p>opvoeding /begeleiding wat ze vanuit huis niet meekrijgen.</p>		<p>gaan. En ik denk vooral de jonge jeugd, die gewoon een beetje bij je houden, want oudere jeugd, nou, dat is, misschien moet je ook wat mee, maar dat is misschien al wat te laat als je de jonge jeugd nu wat beter opvoedt nou ja, misschien heb je dan over tien jaar daar ook wat meer profijt van, maar voordat dat echt resultaten laat zien, zal waarschijnlijk al het geld alweer op zijn.’ – Participant 4</p>
			<p>‘Volgens mij politiecontroles en zo dat is er volgens mij wel. Dus daar voelen mensen zich sowieso al veiliger door. Ja, misschien inderdaad toch iets dat je iets meer in contact komt met de mensen om je heen of zo dat dat, de sociale cohesie kan bevorderen, dat je meer in contact komt met de mensen in de buurt. Maar ja, verder denk ik inderdaad dat je dat gewoon met de wijkmanager en de gemeente, zoals echt die veiligheidszaken als diefstal en dat soort dingen moeten aanpakken.’ – Participant 5</p>
			<p>‘Wijkmanager beter zichtbaar, wat meer activiteit, activiteiten organiseren voor de wat oudere jeugd, zodat je die ook een beetje in de gaten kan houden. Want dat is nu de doelgroep die een beetje zweeft over straten. Dus je weet ook niet precies wat ze doen. En nou ja, en het netjes houden van de wijk, denk ik, is wel heel belangrijk, want als iemand de boel vervuult, dan gaat de rest meedoen en dan krijg je gewoon een soort van verpauperde wijk, wat ook niet echt bevorderend is voor de veiligheid.’ – Participant 7</p>
	<p>Algemeen</p>	<p>De participant vertelt over algemene zaken die nuttig kunnen zijn voor het onderzoek.</p>	<p>‘De stoep mag wel verbeterd worden, overal liggen de stoepen schots en scheef en daar vallen redelijk vaak mensen over waarvan ik weet, dus dat mag wel verbeterd worden. Riolerings ook veel, dat vaak putten verstopt zijn. Maar ja, dat.’ – Participant 2</p>

		<p>De participant vertelt over extra winkels op het terrein van de Jumbo.</p>	<p>‘Nou wat dat betreft, je hebt de viskraam daar nu en je hebt de Vietnamees. Ik zou bijna zeggen, als je dat iets permanentier maakt. Maar je zou bijna daar wel vaste hokjes kunnen bouwen met winkeltjes en dan geen concurrent van de Jumbo want de Vietnamees is geen concurrent van de Jumbo en de visboer is ook geen concurrent. Nou ja, dat zou je bijna wel vier dagen in de week, drie dagen in de week kunnen doen. Maar dat geeft ook aanloop. Hè, dus dat geeft ook aan als je het hebt over sociale cohesie dan ga je daar even bij de visboer langs. Het zou bijna een soort wijkmiddelpunt kunnen zijn waar iedereen samenkomt.’ – Participant 8</p>
--	--	---	--